

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פְּרַשְׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁלַח-לְךָ אֶל שְׂדֵי יִתְּנוּ לָכֶם רְחִמִים "ראשי תיבות "ישראל" **כְּנִיסַת הַשְּׁבִיט: 19:20**

ערש"ק כב' סיון תשע"ו (16.6.17) **inei-zion.com** (ר"ת 21:15) **יציאת השבת: 20:34**

הַפְּטָרָה: "וישלח יהושע" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"והיה לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אתם ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם" (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינקס פרידמן)

על הפתוב בפרשת ציצית, "וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אתם ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם", אומר ה"נעם אלימלך" (נח), שבדור הזה צריך לתקן את מצות ציצית יותר מכל המצות. וכפי לשונו הקדושה: "בכל דור ודור יש שרש לתקן מצוה מיוחדת יותר משאר מצות. למשל, בדור הזה יש שרש לתקן מצות ציצית יותר משאר המצות".

וצריך להבין ענין זה. שכן, מדוע בדור שלנו צריכים להיות זהירים יותר במצות הציצית? פתח דברינו יאיר במה שמצינו סגולה נפלאה במצות ציצית, מה שלא מצינו בשום אחת משאר תרי"ג המצות, כפי שכתוב בתורה (טו', לט'): "וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אתם". ופרש רש"י: "מנין גמטריא של ציצית שש מאות. ושמונה חוטים וחמשה קשרים – הרי תרי"ג".

ועל-כך דרשו בגמרא (מנחות מג'): "וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה', ועשיתם אתם, ראה מביאה לידי זכירה, זכירה מביאה לידי מעשה". ופרש שם רש"י: "ראית ציצית מביאה לידי זכירת מצות". הרי לנו עדות ברורה ונאמנה מפי הקב"ה, נותן התורה, כי ההסתכלות בחוטי הציצית היא סגולה בטוחה לזכור ולקיים את כל מצות התורה.

וצריך לדעת מה שאומרים חז"ל (מנחות מד'): "וכל שאין לו ציצית בבגדו עובר בחמשה עשה". ומפרט רש"י את חמש מצות "עשה" שיש בציצית: (1) "ועשו להם ציצת" (2) "ונתנו על ציצת הכנף פתיל תכלת" (3) "והיה לכם לציצת" (4) "וראיתם אתו" (5) "גדלים תעשה לך על ארבע כנפות כסותך".

הרי לנו דברים ברורים, ש"וראיתם אתו" – להסתכל על הציצית היא מצות "עשה" מן התורה. ומה נפלאים הם דברי רש"י, בכתוב (טו', לח'): "ועשו להם ציצת", המפרש, שהטעם שמצוה זו נקראת דוקא בשם "ציצית", היא משום "מציץ מן החרכים" (שה"ש ב', טו'). דהינו, הקב"ה כביכול "מציץ" מבין חוטי הציצית (ועל-כן, כל המסתכל על הציצית – זוכה לקדש את עיניו באור השכינה הקדושה).

וראוי להוסיף מה שכתב מחבר השלחן ערוך (או"ח סימן ח', יא'): "עיקר מצות טלית קטן, ללובשו על בגדיו, כדי שתמיד יראהו ויזכור המצות".

וזאת, כפי שאמרו חז"ל: "למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי" – דהינו, על-ידי שהאדם מקיים מצות ציצית, זוכר הוא את כל חיובי תרי"ג מצות "עשה" ו"לא תעשה", ולא נכנע ליצרו.

(האלשי"ך הקדוש מוסיף רמז נפלא, ואומר, שהתיבות "כל מצות ה'" הם בגמטריה 612. ומאחר וכאמור יש לנו תרי"ג (=613) מצות שעלינו לקיים, ומצות ציצית היא כמובן אחת מהן, נמצא, שעל-ידי שהאדם מקיים את מצות ציצית, הוא יבוא לזכור את שאר המצות, שהן 612 מצות. וזהו שאומר הפתוב: "והיה לכם לציצית... וזכרתם את כל מצות ה'". דהינו, על-ידי "והיה לכם לציצית" – פאשר אתם מקימים את מצות ציצית, הנה על-ידי כך "וזכרתם" – תזכרו לקיים את "כל מצות ה'" (=612) – את שאר המצות שהקב"ה נתן לנו).

והוסיף עוד השלחן ערוך (או"ח כד', א'): "ואם אין אדם לובש טלית (=בגד) בת ארבע כנפות, אינו חייב בציצית. וטוב ונכון להיות כל אדם זהיר ללבוש טלית קטן כל היום, כדי שיזכור המצוה בכל רגע. על-פני יש בו (=בציצית) חמשה קשרים, כנגד ה' חומשי תורה, וארבע כנפות, (כדי) שבכל צד שיפנה יזכור (את המצוה). ונכון ללובשו על המלבושים".

בענין זה כתב ה"משנה ברורה" דברים חוצבי להבות אש קדש, כנגד אותם המחביאים את הציצית בתוך

המכנסיים. "ואותן האנשים המשימין הציצית במכנסים שלהם, לא די שמעלימין עיניהם... דכתיב וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה'... (אלא) עוד מבזין את מצות השם יתברך, ועתידין הן ליתן את הדין על זה... (שכן) אילו היה להם איזה דורון ממלך בשר ודם, שחקוק עליו שם המלך, כמה היו מתקשטין בו לפני האנשים תמיד. וקל וחומר בציצית, שמרמות על שם מלך מלכי המלכים הקב"ה, וכדלקמן (בסימן כד, סה) כמה מתכבד האדם הנושא שמו עליו. ואמרו חז"ל: הזהיר במצות ציצית – זוכה ורואה פני השכינה. ומשמע מן הכתובים, דהיהודים שישארו לעת קץ יהיו מצוינים במצוה זו, כמה דכתיב: 'בימים ההמה אשר יחזיקו עשרה אנשים מכל לשנות הגוים והחזיקו בכנף איש יהודי לאמר נלכה עמכם...'. ואמרו חז"ל על-כך: כל הזהיר במצות ציצית – זוכה ומשמטין לו שני אלפים ושמונה מאות עבדים".

(יש לציין, שדין זה נוגע בעיקר לאחינו בני עדות אשכנז. לעומתם, בני עדות המזרח (וגם הנוהגים לפי שיטת הקבלה) נוהגים לשים את הציציות ולכסותן בתוך המכנסיים) (ילקוט יוסף או"ח סימן ח', מב').

והנה, מה טוב לחזק את אחינו בני ישראל, בעלי מלאכה או אנשי עסקים, המסתובבים בעל כורחם בין הגויים, ששם הפריצות וההפקרות משתוללות בראש חוצות, שיש ענין גדול ללבוש את הציצית באופן שיוכלו לראות את חוטי הציצית, שהיא סגולה נפלאה, לא רק לקיים את כל המצות ("וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אתם"), אלא גם סגולה להתגבר על התאוה בעניני קדושה.

לפי זה נשפיל להבין מה שהזהיר אותנו רבנו האריז"ל, ב"שער הכוונות" ("דרושי ציצית"): "ודע, כי האדם צריך להסתכל בציציות בכל שעה ורגע, כמו שאמר הכתוב וראיתם אתו, והיא תועלת גדולה לנשמה, שלא יודמן חטא לידו. (ו)אם יזהר בכך (להסתכל בכל עת בציצית)... גם ישיג תועלת גדולה".

מעתה, יאירו עינינו מעט מזעיר מה שאמר ה"נעם אלימלך" בדברות קודשו: "בדור הזה צריך לתקן את מצות ציצית יותר מכל המצות". שכן, מאחר ואנו חיים בעקבתא דמשיחא, שהנסיון בעניני קדושה הוא איום ונורא, כפי שהתנבאו על-כך חז"ל בגמרא (סוטה מט'): "בעקבות משיחא חוצפה יסגא (=תתגבר)... בית ועד יהיה לזנות... חוכמת סופרים תסרח, ויראי חטא ימאסו". לכן, המצוה המיוחדת בדור הזה היא מצות ציצית, שהמקימה פראוי זוכה להינצל מכל הנסיונות בעניני קדושה.

לכן, מאחר והקב"ה, נותן התורה, העניק לנו מתנה יקרה כזו – את מצות הציצית, שההסתכלות בה היא סגולה בטוחה לקיים את כל המצות, ולהינצל מכל העבירות החמורות – מי פתי היכול לבזות את מתנת הבורא יתברך, שלא לקיים מצוה יקרה זו? (לעתיד לבוא, כאשר נצטרך לתת דין וחשבון לפני מלכי המלכים, הקב"ה, על כל מה שפגמנו, ישאלו אותנו, מדוע היינו שוטים, ולא השתמשנו עם העצה שנתן לנו הקב"ה, לקיים ולהסתכל על מצות ציצית כמה פעמים ביום, שאז היינו יכולים להתגבר על היצר הרע).

"ומדבר שקר תרחק"

כתב השלחן ערוך (או"ח ח', ז), שצריך להפריד את חוטי הציצית זה מזה. כלומר, שלא יהיו קשורים, וכל חוט יהיה בפני עצמו, כי 'קשר' אותיות 'שקר', הינו כדי לרמוז לנו ש"מדבר שקר תרחק".

ולכן, כל חוטי הציצית שבארבע הפנפות עולים כמנין ל"ב (=32). דהינו, שהן רמוז ובחינה של לב האדם, שצריך להיות מופרד מכל התאות העולם, שהם מצד השקר, בנודע.

על-פי זה אפשר אולי להבין מה שכתב האריז"ל (כמובא שם): "ציצית" - ראשי תיבות: צדיק יפריד ציציותיו תמיד. ולכאורה קשה. שהרי, על-ידי פעולה פשוטה של הפרדת חוטי הציצית תמיד, האיש נקרא צדיק? אלא, על-פי דברינו מובן הדבר, כי הפרדת חוטי הציצית היא בבחינת (תהילים צב, י'): "יתפרדו כל פעלי און". הינו, רצה לרמוז שצריך להיפרד מכל תאות העולם הזה, כמבואר לעיל, שהם בחינת שקר, בחינת עמלק, בחינת ספק - שהם הם שמרחקים את האדם מה' יתברך, ומחלישים את אמונתו במי שאמר והיה העולם. ועל-ידי כך יזכה, שלבו יאמין באמונה שלמה בהנהגת ה' יתברך את עולמו בחסד וברחמים גמורים. (ע"פ ליקוטי אור)

כאשר יש את מצות הציצית, שבה ל"ב חוטים – הלב פועל כשורה

פעם בא לפני מורנו ורבנו, רבי מאיר אבוחצירא זצוק"ל, אדם שהיה חולה בלבבו, ובקש מהרב שיברכהו ברפואה שלימה. יעץ לו רבנו: היה זהיר במצות ציצית! אמת, שגם אם ניתק אחד החוטים, הציצית עדין פשרה. אבל, מוטב שתקפיד על החוטים, שפלים יהיו שלמים. הבה נא, בציצית ישנם שלשים וישנים חוטים, כמנין ל"ב". וכשכל החוטים פראוי – אף הלב פועל כשורה. שבת שלום לכל בית ישראל! לשמור על קדושת הגיליון!

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פרשת השבוע: שלח-לך אל שדי יתן לכם רחמים ראשי תיבות "ישראל" **כניסת השבת: 19:20**

ערש"ק כב' סיון תשע"ו (16.6.17) **inei-zion.com** (ר"ת 21:15) **יציאת השבת: 20:34**

הפטרה: "וישלח יהושע" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

ההסתכלות בציצית היא סגולה נפלאה להינצל מתאונת היצר הרע בענייני הקדושה

על הסגולה הנפלאה של מצות ציצית, מספרים לנו חז"ל בגמרא (מנחות מד'): "מעשה באדם אחד שהיה זהיר במצות ציצית. שמע שיש זונה (אחת) בכרכי הים שנוטלת ארבע מאות זהובים בשכרה. שגר לה ארבע מאות זהובים, וקבעה לו זמן. כשהגיע זמנו, הלך וישב על הפתח (=פתח ביתה). נכנסה שפחתה ואמרה לה: אותו אדם שגגר לך ארבע מאות זהובים בא וישב על הפתח. אמרה לה: יכנס. נכנס. הציעה לו שבע מטות – שש של כסף ואחת של זהב. ובין כל אחת ואחת סלם של כסף, ועליונה של זהב. ועלתה וישבה על גבי העליונה (כשהיא עירומה). ואף הוא עלה לישב עירום כנגדה. באו ארבע ציציותיו וטפחו לו על פניו.

נשמט וישב על גבי קרקע. ואף היא נשמטה וישבה על גבי קרקע. אמרה לו: גפה של רומי (=נשבעה בחיי המלך הרומאי), שאין אני מניחתך, עד שתאמר לי מה מום ראית בי. אמר לה: העבודה (=לשון שבועה), שלא ראיתי אשה יפה כמותך! אלא, מצוה אחת צוה אלהינו וציצית שמה. וכתוב בה "אני ה' אלהיכם" (במדבר טו), שתי פעמים – אני הוא שעתיד לפרע, ואני הוא שעתיד לתן שכר. ועכשיו נדמו עלי כארבעה עדים. אמרה לו: העבודה, שאני מניחתך עד שתאמר לי מה שמך, ומה שם עירך, ומה שם רבך, ומה שם בית מדרשך שאתה לומד בו תורה. כתב ונתן בידה. עמדה וחלקה כל נכסיה – שליש למלכות, ושליש לעניים, ושליש נטלה בידה, חוץ מאותן מצעות (=סדינים), ובאה לבית מדרשו של רבי חייא. אמרה לו: רבי, צוה עלי ויעשוני גיורת. אמר לה: בתי, שמא עיניך נתת באחד מן התלמידים? הוציאה הכתב מידה ונתנה לו. אמר לה: לכי זכי במקחך. אותן מצעות שהציעה לו באסור – הציעה לו בהתר. זה מתן שכרו בעולם הזה, ולעולם הבא אני יודע כמה".

(ראוי להוסיף מה שכתב ה"שפת אמת" (מנחות שם), שבאו ארבע ציציותיו וטפחו לו על פניו להצילו מן העבירה, בזכות שהיה רגיל להסתכל בהם. וכפי דבריו הקדושים: "אפשר דאותו אדם, שהיה זהיר בציצית, הינו להסתכל בציצית, כמו שכתוב ב'חרדים', דהוא ענף מצוה לקים וראיתם אותו'. ובזכות זה באו הציציות על פניו, כיון שהיה זהיר לראותם ולנשקם").

ועל-כן אמרו חז"ל, שמצות הציצית היא סגולה נפלאה לשמור על האדם מיצר התאונת. חז"ל למדו ענין זה מסמיכות הכתוב בפרשת ציצית: "דבר אל בני ישראל... ועשו להם ציצת על כנפי בגדיהם לזכרתם... ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם". כלומר, על-ידי שהאדם מקים את מצות הציצית – זוכה הוא לעזרת שמים בשמירת הלב והעינים, שהם המושכים את האדם לדבר עבירה.

ועל-כך רמז שלמה המלך (משלי ו, לב): "נאף אשה, חסר לב". דהינו, אם רואים, חלילה, שאיש ישראל נכשל בעבירה חמורה, הסיבה לכך היא, שהוא "חסר לב" – חסרה לו הסגולה של הציצית, שיש בה ל"ב חוטים בארבע הכנפות. (כידוע, בכל אחת מארבע הכנפות שבציצית יש שמונה חוטים). ולכן, כל מי ש"חסר לב" – שחסר הוא את מצות הציצית, שבה ל"ב חוטים, נופל בתאונת לבו (לא עלינו).

אבל, איש ישראל, המקים מצות ציצית, זוכה ל"סיעתא דשמאי" בשמירת עיניו, וזוכה ורואה פני שכינה, שנאמר (ישעיה לג, טו): "עצם עיניו מראות ברע... מלך בפי תחזינה עיניך" – זוכה לעתיד, שעניו יחוו את פני המלך/השכינה הקדושה.

(ולא עוד, אלא שגם זוכה הוא לפרנסה בעולם הזה, כפי שרומז הכתוב: "עצם עיניו מראות ברע" – סופי תיבות "מעות").

ויש להוסיף, שעל-ידי מצות ציצית, זוכים לקים פאמור את: "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם... והייתם קדשים לאלהיכם". ופרש רש"י: "הלב והעינים הם מרגלים לגוף, ומסרסים (=מזמנים) לו

את העבירות: העין רואה, הלב חומד, והגוף עושה את העבירות". ומקור הדברים בירושלמי (ברכות ט'): "אמר ר' לוי: ליבא ועינא תרין סרסורין דחטאה=הלב והעינים הם שני סרסורי החטא), דכתיב: "תנה בני לבך לי, ועיניך דרכי תצרנה". אמר הקב"ה: אי יהבית לי לבך ועינך, אנא ידע דאת לי" (=אם אתה נותן לי את לבך ועיניך, אני יודע שאתה שלי).

ויש לומר, שכאשר אנו לבושים בציצית, שיש בה ל"ב חוטים, המקיפים את הלב מלפנים ומאחור, אנו מקדשים את לב האדם במספר שוה, ועל-ידי שאנו מסתכלים בשני עינינו בציצית, אנו מקדשים את העינים... וזהו שכתוב "וראיתם אתו" – הסתכלו בעיניכם על ל"ב חוטי הציצית, כדי שתקדשו את הלב והעינים, ובזכות זה "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם".

לפי זה מבואר היטב הפתוב: "נאף אשה, חסר לב". שמאחר והיו חסרים לו ל"ב חוטי הציצית, לכן לא יכול היה לקדש את לבו, ולכן שלט בו היצר הרע שבלב.

אם כן, כעת נבין, כי במעשה שהבאנו על האדם שהיה זהיר במצות ציצית, כתוב ש"באו ארבע ציציותיו וטפחו לו על פניו". דוקא ארבע ציציותיו – ללמדנו, שהם ל"ב חוטים שבאו להצילו שלא יפול בתאות לבו.

בספר הקדוש "ספר הליקוטים" לרבנו האריז"ל (וישב) מובא שאותו אדם שעמד בנסיון הקשה בזכות ארבע ציציותיו, שבאו וטפחו על פניו, היה הניצוץ של יוסף הצדיק. ואילו אותה אשה נכרית, שהעמידה אותו בנסיון, ואיתה רצה לעשות עבירה, היתה ניצוץ של אשת פוטיפר.

על-כן, אומר הרה"ק פינחס פרידמן, כאשר אשת פוטיפר רצתה לשכב עם יוסף, כתוב (בראשית לט, יב): "ותתפשהו בבגדו" – תפשה ולקחה ממנו את בגד הציצית. שכן, ידעה היא, שכל זמן שיוסף הצדיק לובש את הציצית, לא תוכל להתגבר עליו, שכן יבואו ארבע ציציותיו, וטפחו לו על פניו, להצילו.

ולכן כתוב לאחר מכן: "ויעזב בגדו וינס ויצא החוצה". דהינו, כל זמן שהיה לבוש בציצית, לא היה צריך לברות, שהרי הציצית הגנה עליו, שיוכל לעמוד בנסיון. אבל, לאחר שאשת פוטיפר תפשה ולקחה ממנו את בגדו, את הציצית שלבש, ידע יוסף שלא יוכל לעמוד עוד בנסיון בלי קדושת הציצית, ולכן התחכם וינס ויצא החוצה" (דבריו ע"פ הגה"ק רבי שלמה קלוגר זצ"ל).

"דבר אל בני ישראל...ועשו להם ציצת על כנפי בגדיהם לדרתם..."

השמועה התפשטה במהירות. האדמו"ר מצאנו הגיע לבקר את פליטי השואה, השוהים בעיר גוטניק שבגרמניה. כל היהודים החלו לרוץ לעבר מקום המפגש, בתקוה לפגוש את האדמו"ר, ולהתברך ממנו. גם ר' מנדל פשיטיק זצ"ל, מחסידי גור, ששהה במקום בבית החולים, הגיע מרדה לכיוונו של האדמו"ר. לפתע, קלטו עיניו של ר' מנדל, שהאדמו"ר אוחו בידי משהו מופר. לבו החל פועם בהתרגשות, והוא צעק: "האם האדמו"ר הביא לנו גדילים, לעשות מהם ציצית?", שאל כשפלו תקוה. האדמו"ר – שהתמלא התרגשות לראות יהודי, שלאחר שנות האימה הנוראות, עדין כל-כך שמח לקים מצות ציצית – הנהן בראשו בשמחה. "אולם", אמר האדמו"ר, "לצערי יש עמי רק סט אחד של חוטים, ורק אחד מהנוכחים יוכל לזכות במצוה". בכונתו היה לערוך הגרלה בין הנוכחים, ולתת לזוכה את הציצית.

ר' מנדל, שהבין כי רק אחד יזכה במצוה, החליט לעשות מעשה. הוא קרע את חולצתו, כך שהיתה בעלת ארבע כנפות, ואז אמר לרבי, שהיות והוא כעת חיב מדאורייתא בהטלת ציצית בבגדו, לכן, מן הראוי, שהוא יקבל את הציצית. דמעות עלו בעיני הרבי, דמעות של התרגשות, בראותו עד כמה המצוה חביבה על יהודי.

אולם, אז פנה האדמו"ר לרבי מנדל, ואמר: "עוד קדם שבאתי לכאן היה בכונתי לערוך הגרלה בין הנוכחים. ולכן, פלם קנו את הזכות להשתתף בהגרלה, עוד לפני החיוב שלך במצוה. לכן נערוך את ההגרלה בכל זאת". הסתכל הרבי במבט אוהב בפני הנוכחים, וכשנח מבטו על פני ר' מנדל, המשיך ואמר: "אולם, אין לי ספק, שאם פונתך אכן לשם שמים, אזי תזכה אתה בהגרלה, והציצית תעבור לידיך". המתח ששרר בין מאות משתתפי ההגרלה היה רב, ואז נשמעה קריאת התפעלות גדולה, כשהתברר, שאכן ר' מנדל זכה בהגרלה.

שבת שלום לכל בית ישראל! לשמור על קדושת הגיליון!

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פְּרֻשֵׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁלַח-לְךָ אֶל שְׂדֵי יִתְּנוּ לָכֶם רְחֻמִּים "ראשי תיבות "ישראל" **כְּנִיסַת הַשְּׁבִיט: 19:20**

ערש"ק כב' סיון תשע"ו (16.6.17) **inei-zion.com** (ר"ת 21:15) **יְצִיאַת הַשְּׁבִיט: 20:34**

הַפְּטָרָה: "וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"שלח לך אנשים ויטרו את ארץ כנען..."

על הכתוב, "שלח לך אנשים ויטרו את ארץ כנען..." , כותב "בעל הטורים": "שלח לך אנשים" סופי תיבות 'חכם', שיהיו חכמים וצדיקים".

וצריכים אנו להבין ענין זה. שכן, וכי מה הקשר בין המלה "חכם", שנרמזת בסופי תיבות אלה, לבין שליחת המרגלים לתור את ארץ כנען?

עוד צריכים אנו להבין תמיהה עצומה על המרגלים – שהיו נשיאי ישראל, אנשים מורמים מעם – איך נפלו ממדרגתם, "מאיגרא רמה לפירא עמיקתא" (=מהר גבוה לבאר עמוקה), עד כדי כפירה בה, לדבר סרה על ארץ ישראל (ארץ שהובטחה על-ידי הקב"ה, שהיא זבת חלב ודבש)?

ועוד צריך להבין, איך הדרדרו עוד יותר לרשת המינות (=כפירה) ולעבודה זרה ממש, כאשר אמרו: "לא נוכל לעלות אל העם כי חזק הוא ממנו", ופרש רש"י: "כביכול כלפי מעלה (=הקב"ה) אמרו". (אל תקרא "ממנו", אלא "ממנו". דהינו, שישב הארץ "חזק הוא (יותר) ממנו" – מהקב"ה חלילה).

ראשית, נקדים להביא יסוד גדול בעבודת ה', משנתו של הגה"ק בעל "תבואות שור", המבאר בספרו "בכור שור", שבכל עבירה יש אבות ותולדות. דהינו, העבירה עצמה נקראת "אב" (כגון: עבודה זרה, גילוי עריות וכדומה). אולם, לכל אב-עבירה יש גם תולדה/בן של העבירה. דהינו, "ענף" של העבירה, המסתעף ממנה. ופפי דבריו הקדושים (ספר "בכור שור", שבת דף קנ'): "כי בכל עבירה יש אבות ותולדות, כגון: עבודה זרה – האב (של העבירה) הוא שעובד (האדם) לעבודה זרה ממש, והתולדות (של העבודה הזרה) הם גסות רוח (=גאוה)... ובפרק קמא דבבא בתרא (כתוב): 'כל המעלים עינו מן הצדקה, כ(אילו) עובד עבודה זרה'.

(ו) בפרק חלק סנהדרין (צב): 'כל המחליף בדיבורו, כ(אילו) עובד עבודה זרה', וכן גם) 'כל מי שאינו מקים תקיעת כף או הין צדק'.

(ויכמו) – כן יש בגילוי עריות תולדות, (כגון): המתקרב אל הנשים האסורות בקריצת עינים וברמזים... וכן אמרו חז"ל (סוטה ד'): 'כל האוכל בלא נטילת ידים, כאילו בא על אשה זונה... וכן גם) בשפיכות דמים אמרו חז"ל בפרק הזהב (ב"מ נח'): 'כל המלבין פני חברו ברבים, כאילו שופך דמים'...

וכן בכל העבירות – בכלן יש אבות ותולדות. ולזה אמרו חז"ל: 'איזהו חכם' – דעיקר חכמתו של (ה)אדם (היא) למלט נפשו משאול, (כאשר) רואה את הנולד (=את התולדות של העבירה). (ו) שלא יאמר הריני נשמר מן האבות, ודי בכך. אלא, שיראה נגד פניו תמיד להישמר מהתולדות (של העבירה)".

נמצאנו למדים מדבריו הקדושים של ה"תבואות שור", שדרכו של **היצר הרע** היא, שאין הוא מפתה את האדם לעבור מיד על העבירות המפורשות בתורה. שכן, אז הוא יודע שהאדם לא ישמע בעצתו, ויגרשוהו בבושת פנים. לכן משתמש **היצר** בתחבולות מלתמה, ומפתה את האדם לעבור רק על התולדות של העבירה, שאינן מפורשות בתורה, כמו הפעם והגאוה, שהם תולדות של העבודה זרה.

ומכיון ש"עבירה גוררת עבירה" (אבות ד, ב'), הנה, מתוך שהאדם עובר על התולדה של העבירה, במשך הזמן יבוא לעבור גם את העבירה החמורה עצמה.

וזה מה שאמרו חז"ל: "איזהו חכם – הרואה את הנולד". פלומר, מי הוא החכם האמיתי? זה "הרואה את הנולד" – זה שרואה ומבין, שהיצר מנסה להפיל אותו ב"נולד" (=בתולדה) של העבירה החמורה.

ולכן, צריך האדם להיזהר, שלא לעבור על התולדה של העבירה. שכן, כאמור, מאחר ו"עבירה גוררת עבירה", הוא עתיד לבוא ולעבור על האבות, שהן העבירות החמורות שבתורה.

וזהו שאמרו חז"ל (שבת קה): "...המקצוע בגדיו בחמתו(=בגלל כעסו הרב), והמשפר כליו בחמתו, והמפורז מעותיו(=כספו) בחמתו – יהא בעיניך כעובד עבודה זרה – (מכיון) שפך (היא) אומנותו של **יצר הרע**: היום אומר לו 'עשה כך', ולמחר אומר לו 'עשה כך', עד שאומר לו 'עבוד עבודה זרה', והולך ועובד".

כלומר, אין דרכו של היצר לפתות את האדם מיד לעבוד עבודה זרה. שכן, יודע הוא, שעון זה הוא חמור מאד, ובנדאי שאיש ישראל לא ישמע בקולו. לכן שת **היצר** עצה בנפשו, לפתות את האדם רק בתולדה של העבודה זרה, שהיא אינה מפורשת בתורה – שיקרע בגדיו, או ישבור כלים בחמתו, שזה כאילו הוא עובד עבודה זרה. ומתוך ש"עבירה גוררת עבירה" הוא יבוא גם לעבור על האבות, שהיא עבודה זרה ממש.

בדרך זו נעלה במסילה לישוב את הפליאה הגדולה, איך המרגלים, שהיו נשיאי ישראל, מורמים מפל העם, נפלו לשפל המדרגה, עד כדי כפירה בה, באומרים: "לא נוכל לעלות אל העם כי חזק הוא ממנו", ופרש רש"י: "כביכול כלפי מעלה(=הקב"ה) אמרו".

ויש לומר, שהנה מבואר בזהר הקדוש שהמרגלים היו כלם אנשים צדיקים (שלה קנח): "וישלח אתם משה... כלם אנשים". כלהו זכאין הוו וראשי דישראל הוו...אלא אמרו: אי יעלון ישראל לארעא, נתעבר אנן מלמהוי רישין, ומני משה רישין אחרנין. דהא אנן זכינן במדברא למהוי רישין, אבל בארעא לא נזכי". דהינו, אומר הזהר הקדוש, שהמרגלים היו כלם אנשים צדיקים, וראשי ישראל, ואולם, בכל זאת דברו סרה על ארץ ישראל, כיון שידעו שרק במדבר הם ישארו בנשיאותם, אבל כאשר יכנסו לארץ ישראל, הם יאבדו את נשיאותם.

הנה, מבואר מכאן, ששרש חטאם היה משום שנפלו בקליפת **הגאווה**, כאשר לא רצו לותר על נשיאותם. ומאחר ולמדנו בגמרא (סוטה ד): "כל שיש בו גסות רוח(=גאווה), כאילו עובד עבודת פוכבים". נמצא, שקליפת **הגאווה** היא התולדה של עבודה זרה. ולכן, אם היו המרגלים מזדרזים להתגבר על קליפת **הגאווה**, שהיא התולדה/הבן של העבודה זרה עצמה, היה נחשב להם כאילו התגברו על עבודה זרה ממש.

ואולם, כאשר לא עשו זאת, ולא התגברו על קליפת **הגאווה**, ולא רצו לאבד את נשיאותם, הנה על-ידי "עבירה גוררת עבירה", נפלו והדרדרו בעבודה זרה ממש, כאשר דברו סרה על ארץ ישראל, ואמרו שיושב הארץ "כי חזק הוא ממנו" – מהקב"ה חלילה.

כיון שבאנו לידי כך, יתבאר היטב דברי "בעל הטורים": "**שלח לה אנשים**, סופי תיבות 'חכם', שיהיו חכמים וצדיקים". שכן, כאן רמז להם הקב"ה, שיהיו בבחינת 'חכם', הרואה את הנולד". דהינו, כפי שלמדנו מדברי ה"בכור שור", שהפונה בכך היא, שצריך להיות חכם, ולראות לא רק את העבירות עצמן (שהן בבחינת "אבות"), אלא גם לראות את "הנולד" – הם התולדות של העבירות, **שהיצר** מפתה את האדם לזלזל בהן, בטענה שהן אינן כל-כך חמורות.

וזהו שאומר "בעל הטורים": "**שלח לה אנשים** סופי תיבות 'חכם', שיהיו חכמים וצדיקים" – שיהיו בבחינת חכם, לראות את הנולד – את התולדה של העבירה. ומפרש, באיזו תולדה מדובר? "ויתרו את ארץ כנען" – יסגלו לעצמם את מידת הענוה וההכנעה מארץ כנען ("כנען", מלשון הכנעה), ועל-ידי כך יוכלו להתגבר על קליפת **הגאווה**, שהיא התולדה של עבודה זרה. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "וידבר ה' אל משה לאמר שלח לה אנשים ויתרו את ארץ כנען"

הגאון רבי חיים סולוביצ'יק מבריסק היה מגדולי הרבנים במזרח אירופה בסוף המאה ה-18, ובראשית המאה הזאת. כמו כן, בהן יותר מעשר שנים כראש ישיבת וולוז'ין, הנודעת לתהילה. באותו זמן נקלעה ישיבת וולוז'ין למצוקה חומרית(=כלכלית) קשה. ולכן שגר רבי חיים כמה שליחים, שעברו בקהילות ישראל, ויאספו תרומות לצרכי הישיבה שלו.

ומעשה בשליח אחד, שחזר לרבי חיים בידיים ריקות, בתום מסע ארוך בעשרות קהילות, וכך אמר לרבי חיים: "למגינת לבי(=לצער), רבו מאד הפעם הוצאות הדרך שהיו לי במסעותי, ולכן לא נשאר בידי סכום של ממש בשביל הישיבה. ענה לו רבי חיים בנימה של מורת-רוח(=בחסר שביעות רצון): פידוע, פרשת המרגלים פותחת במלים "שלח לה אנשים ויתרו את ארץ כנען". ויש לומר, שפאשר משה רבנו ארגן את משלחת המרגלים, העניק להם ממון להוצאות הדרך. ובנדאי הקציב לכל אחד מהם סכום הגון לצרכי "הריגול" שהוטל עליו. משום כך אמר הקב"ה למשה: "שלח לה אנשים ויתרו" – אל תקרא "ויתרו", אלא "ויתרו". בכך רמז הקב"ה למשה, שישלח לארץ שליחים נאמנים ומסורים, שישאירו דבר מה בשוכם משליחותם, ולא ישלשלו את כל הכסף המוענק להם לכיסם הפרטי...**שבת שלום**

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פרשת השבוע: שלח-לך אל שדי יתן לכם רחמים ראשי תיבות "ישראל" **כניסת השבת: 19:20**

ערש"ק כב' סיון תשע"ו (16.6.17) **inei-zion.com** (ר"ת 21:15) **יציאת השבת: 20:34**

הפטרה: "וישלח יהושע" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"נורא עלילה על בני אדם"

מִרְן הַגֵּר "ע יוֹסֵף זְצוּק" ל אֹמֵר, שְׁעַם כָּל הַצֵּעַר וְהַכָּאֵב שֶׁנִּגְרַם לְאַבוֹתֵינוּ בְּדוֹר הַמִּדְבָּר, וְכִמּוֹ שְׁכֵתוֹב "בְּמִדְבַר הַזֶּה יִתְמוּ וְשֵׁם יִתְמוּ... – מִכָּל מְקוֹם כִּדְאִי הָיָה לָהֶם לְהִישָׁאֵר אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּמִדְבָּר, וְלִלְמוֹד תּוֹרָה מִפִּי מֹשֶׁה רַבְּנוּ בְּכַבוֹדוֹ וּבְעֵצְמוֹ. וְכֹל הַתּוֹרָה שֶׁלְמָדוּ נִחְרְטָה עִמּוֹק בְּלִבָּם, כִּינּוֹן שֶׁלֹּא הָיְתָה לָהֶם שֵׁם דְּאָגָה שֶׁל אֲכִילָה, שְׁתִּיָּה וּבִיגוּד, וְכִמּוֹ שְׁכֵתוֹב: "שְׁמַלְתָּךְ לֹא בָלְתָה מֵעַלְיָךְ וּרְגַלְךָ לֹא בְצִקָּה זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה". וְזָכְרוּ אֶת הַלִּימוּד בְּצוֹרָה נִפְלְאָה כִּינּוֹן שְׁשֵׁתוֹ מִבְּאֵרֶה שֶׁל מְרִים, שֶׁכָּל הַשּׁוֹתֶה מִמֶּנָּה אֵינוֹ שׁוֹכַח אֶת תְּלִמוּדוֹ, וְהַלִּימוּד הַזֶּה הִשְׁפִּיעַ לֹא רַק לְדוֹרָם, אֲלָא לְדוֹרֵי דוֹרוֹת.

עַל סִגוּלַת בְּאֵרֶה שֶׁל מְרִים הַנִּבְיָאָה מְסוּפֵר עַל הָאֵר"י הַקְּדוֹשׁ, שֶׁכְּשֶׁהִתְחִיל לְלַמֵּד אֶת רַבֵּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל אֶת חוֹכְמַת הַקְּבֵלָה, וְרַבֵּי חַיִּים לֹא תָפַס אֶת אֶחָד הַבְּאוּרִים מִחֲמַת עִמָּק הָעֲנָיִן, אָמַר הָאֵר"י לְרַבֵּי חַיִּים, שִׁילְכוּ יַחַד לְיִמָּה שֶׁל טְבַרְיָה, וַיִּשְׁתֶּה מִבְּאֵרֶה שֶׁל מְרִים. כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְיִמָּה שֶׁל טְבַרְיָה, הִבְחִין הָאֵר"י בְּבְאֵרֶה שֶׁל מְרִים (בְּתוֹךְ הַכִּינֹרֶת), וְאָמַר לְתַלְמִידוֹ שִׁישָׁאֵב מִים וַיִּשְׁתֶּה. וּמֵאֵז שְׁשֵׁתָה רַבֵּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל מִבְּאֵרֶה שֶׁל מְרִים, קָלַט אֶת כָּל הַגִּילוּיִים שֶׁגָּלָה לוֹ הָאֵר"י הַקְּדוֹשׁ.

מֵעֵתָה נִבִּין אֶת מַעֲלַת עִם יִשְׂרָאֵל, שֶׁזָּכְרוּ לְלַמֵּד מִמֹּשֶׁה רַבְּנוּ אֶת כָּל הַתּוֹרָה, וְהָיְתָה לָהֶם בְּאֵרֶה שֶׁל מְרִים, וְכֹל מֶה שֶׁלְמָדוֹ נִקְלַט הֵיטֵב בְּמוֹחָם. לָכֵן אָמַר הַקַּב"ה, שֶׁכָּל הַסִּבֵּל וְהַתּוֹצְאָה הַקְּשָׁה וְהַמְּרָה הֵם שׁוֹיִם וּכְדָאִיִּים, אֲבָל בְּעֵיקָר שְׁעַם יִשְׂרָאֵל יִלְמְדוּ תּוֹרָה מִמֹּשֶׁה רַבְּנוּ.

רְאוּי לְהוֹסִיף כְּאֵן מֶה שְׁכֵתוֹב בְּמִדְרָשׁ (תַּנְחוּמָא בְּשֵׁלַח א'): "וְהִקִּיפֵן בְּמִדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה. אָמַר הַקַּב"ה: אִם אֲנִי מוֹלִיכֵן דְּרָךְ פְּשׁוּטָה עַכְשָׁיו, (הֵם) מִחֲזִיקִין אִישׁ אִישׁ בְּשֵׁדָה וּבְכָרָם, וּבִטְלִין מִן הַתּוֹרָה. אֲלָא, אֲנִי מוֹלִיכֵן דְּרָךְ הַמִּדְבָּר, וַיֵּאכְלוּ אֶת הַמֶּן וַיִּשְׁתּוּ מִי בְּאֵר, (וְעַל-יְדֵי כֹךְ) וְהַתּוֹרָה מִתְּשַׁבֵּת בְּגוֹפֵן".

דְּהֵינּוּ, עַל-יְדֵי שִׁיחֵיו יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה, וְלֹא יַעֲסִקוּ בְּעִבּוּדוֹת חֲרִישָׁה זְרִיעָה וּקְצִירָה בְּשָׂדוֹת וּבְכַרְמִים (שְׁהָרֵי יָרֵד לָהֶם מֶן, לָחֵם מִן הַשָּׁמַיִם, וְשֵׁתוֹ מִים מִבְּאֵרֶה שֶׁל מְרִים, בְּלִי כָּל טוֹרַח), הִנֵּה, עַל-יְדֵי כֹךְ יִהְיֶה לָהֶם דִּי וְהוֹתֵר זְמַן לַעֲסוֹק בְּתוֹרָה, וְעַל-יְדֵי כֹךְ תִּתְּשַׁב הַתּוֹרָה בְּגוֹפָם. וְלֵאחֶר שִׁיכַנְסוּ לְאַרְצָא יִשְׂרָאֵל לֹא יִהְיֶה כָּלֵל חֲשֵׁשׁ שֶׁלֹּא יַעֲסִקוּ בְּתוֹרָה (מִפְּאֵת שֶׁבִּישְׂרָאֵל יִצְטָרְכוּ לַעֲסוֹק בְּעִבּוּדוֹת שָׂדוֹת וּכְרָמִים). שְׁכֹן, הֵם יִהְיוּ כְּכַר בְּנֵי תּוֹרָה מִצַּד זֶה שֶׁעֲסָקוּ כְּכַר בְּתוֹרָה בְּמִדְבָּר.

וַיֵּשׁ לֹאמֵר עוֹד, שֶׁאַכִּילַת מֶן וְשִׁתִּית מִים מִבְּאֵרֶה שֶׁל מְרִים לֹא הָיוּ רַק כְּדֵי שִׁישְׂרָאֵל לֹא יִהְיוּ טְרוּדִים בְּעִבּוּדוֹת שָׂדוֹת וּכְרָמִים. אֲלָא, שְׁעַל-יְדֵי קְדוּשַׁת הַמֶּן, שֶׁהָיָה לָחֵם מִן הַשָּׁמַיִם, וְעַל-יְדֵי שְׁתִּית מִים מִבְּאֵרֶה שֶׁל מְרִים יוֹדְכֵךְ גּוֹפָם, שִׁיחֵיו מוֹכְנִים לַעֲסוֹק בְּתוֹרָה וְלְהַשִּׁיג הַשְּׂגוֹת גְּדוּלוֹת בָּהּ.

וּכְפִי שְׁכֵתָב הַגְּאוּן, בְּעַל "קְצוֹת הַחֲשׁוֹן" ("שֵׁב שְׁמַעַת" אוֹת ז'): "וּבְמִדְרָשׁ אָמְרוּ, שֶׁהַכְּרִיחַ הַקַּב"ה אוֹתָנוּ עַל-יְדֵי כְּפִית הַהָר, שֶׁלֹּא תְסוּר הַתּוֹרָה מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים, (שְׁהָרֵי) בְּאוֹנָס כְּתִיב (דְּבָרִים כב', יט) 'לֹא יוֹכֵל לְשַׁלַּחָה כָּל יְמֵיו'. גַּם הַמֶּן שֶׁאַכְלוּ בְּמִדְבָּר הָיָה לְכוֹנָה זוּ (=בְּאוֹנָס)... שֶׁהֵמֵן שֶׁאַכְלוּ יִשְׂרָאֵל הָיָה הַכְּרִחֵי לְקַבֵּל הַתּוֹרָה בְּלִי שׁוּם בְּחִירָה. וּבִילְקוּט רְאוּבְנֵי פִרְשַׁת בְּשֵׁלַח, וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: "יִפְיִי"ה גְּמַטְרִיָּה קִצָּה, הוּא שֶׁר הַתּוֹרָה, הוּא הַמְטִיר הַמֶּן לְיִשְׂרָאֵל, וְהֵם (=יִשְׂרָאֵל) אָמְרוּ 'נִפְשָׁנוּ קִצָּה', לְהוֹדִיעַ שֶׁקְצוֹ וּמֵאֲסוּ בְּמֶן וּבְתוֹרָה... (וְלָכֵן) הָיָה לָהֶם הַכְּרַח לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, כִּי הַמֶּן בָּא מִשֶׁר הַתּוֹרָה, וְהוּא לָחֵם אֲבִירִים, שֶׁמְלֵאכֵי הַשֶּׁרֶת נִיזוֹנִין (מִמֶּנּוּ). (לְאַחֶר אֲכִילַת הַמֶּן) שׁוֹב לֹא הָיָה לָהֶם (=לְיִשְׂרָאֵל) נִטְיָה וְתַאֲוָה חוֹמְרִית, רַק תְּקוּעַ הָיָה בְּלִבָּם אֲהַבַת הַתּוֹרָה וְהַמְצוּת. וְזֶה נִשְׁאָר לְדוֹרוֹת...".

נִמְצָאוּ לְמִדֵּים מְכֹל זֶה, שֶׁהַקַּב"ה הִקִּיף אֶת יִשְׂרָאֵל בְּכוֹנָה תַחִלָּה שִׁיחֵיו אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּמִדְבָּר, כְּדֵי שִׁיתְקַדֵּשׁ גּוֹפָם בְּאַכִּילַת הַמֶּן וּבְשִׁתִּית מִי הַבְּאֵר, וַיִּזְכּוּ לְהִיכַנְס לְאַרְצָא יִשְׂרָאֵל, וְלַעֲסוֹק שֵׁם בְּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

אם כן, והקב"ה בקש להוליך את ישראל במדבר ארבעים שנה, כדי לקדש את גופם, שואל ותמה ה"יפה תואר", מדוע מפורש בתורה שישראל נענשו להיות במדבר ארבעים שנה כנגד ארבעים יום שהלכו המרגלים...? (האם שהותם של ישראל ארבעים שנה במדבר, היתה כעונש על חטא המרגלים, או רצון ה' לקדש ולזכך את גופם מטומאת מצרים?)

ומת'ן ה"יפה תואר" את תמיהתו, על-פי הכתוב במדרש (תנחומא וישב ד'): "לכו וראו מפעלות אלהים נורא עלילה על בני אדם" (תהילים כה). אמר רבי יהושע בן קרחה: אף הנוראות(=הדברים) שאתה (הקב"ה) מביא עלינו, בעלילה(=באשמת שוא) את(ה) מביאן. בא וראה, כשברא הקב"ה את העולם, (כבר) מיום הראשון ברא (את) **מלאך המות**, מנין (יודעים זאת)? אמר רבי ברכיה: משום שנאמר: '**וחשך על פני תהום**' (בראשית א'): (וחשך) זה **מלאך המות**, המחשיך פניהם של בריות. ואדם נברא בששית! **ועלילה נתלה בו (הקב"ה)**, שהוא(=האדם) הביא את **המיתה לעולם**, שנאמר: 'כי ביום אכלך ממנו **מות תמות**'.

משל למה הדבר דומה? למי שמבקש לגרש את אשתו. כשבקש לילך לביתו כתב גט (מראש), (ו)נכנס לביתו והגט בידו, (ו)מבקש עלילה(=סיבה) לתנו לה(=את הגט). אמר לה(=לאשתו): מזגי לי את הכוס שאשתה. מזגה לו. כיון שנטל הכוס מידה, אמר לה: הרי זה גטך. אמרה לו: מה פשעי?! אמר לה: צאי מביתי, שמזגת לי כוס פשור(=קר). אמרה לו: כבר היית יודע שאני עתידה למזוג לך כוס פשור, ש(הרי) כתבת הגט והבאתו בידך. אף כך אמר אדם לפני הקב"ה: רבוננו של עולם, עד שלא בראת עולמך קודם שני אלפים שנה היתה (כבר) תורה אצלך...וכתיב בה (במדבר יט'): 'זאת התורה אדם כי ימות באהל'. אילולא שהתקנת **מות** לבריות, היית פותב בה כך? אלא, באת לתלות בי את העלילה(=האשמה), הוי(=וזהו) 'נורא עלילה על בני אדם'.

מדברי המדרש כאן אנו למדים, שאדם הראשון, לאחר שנגזרה עליו גזירת **המיתה**, בא בטענה כלפי הקב"ה, וטען כלפיו שהכל **עלילה**, וענין **המיתה** היה כבר מתוכנן מראש – שהרי, **מלאך המות** נברא ביום הראשון, ואילו האדם נברא ביום הששי. אם כך יוצא, שהקב"ה הוא "נורא עלילה על בני אדם", ותכנן לגזור על האדם **מיתה**, עוד קודם שחטא האדם ואכל מעץ הדעת.

מעתה, אומר ה"יפה תואר", שזהו גם ביאור המדרש שהבאנו. שכן, באמת הוליד הקב"ה את ישראל במדבר ארבעים שנה, כדי שיאכלו מן וישתו מים מבארה של מרים, כדי שהתורה תתישב בגופם. ומה שמפורש בפרשתנו, פרשת "שלח לך", שישראל נענשו להיות במדבר ארבעים שנה, בגלל חטא המרגלים הוא רק בבחינת "נורא עלילה על בני אדם" – לסובב שיצטרכו ישראל להיות במדבר ארבעים שנה.

"שלח לך אנשים ויתרו את ארץ כנען..." (יג ב')

אומר רש"י: "למה נסמכה פרשת המרגלים לפרשת מרים? – לפי שלקתה על עסקי דבה שדברה באחיה, ורשעים הללו ראו, ולא לקחו מוסר". ושואלים המפרשים: וכי איזה מוסר יכלו המרגלים לקחת ממרים? והרי מרים דברה במשה רבנו, שאף-על-פי שהיה ענו מאד, למרות זאת הרי הוא בן אדם, ומרגיש מה שמדברים עליו, ועל-כך נענשה מרים. אבל המרגלים לא דברו, אלא על עצים ואבנים, שאין בהם הרגשה כלל...

אלא, אומר המהרי"ץ, שעיקר חטאה של מרים לא היה בגלל שדברה על משה לבדו, שהרי הוא ודאי מחל על עלבוננו. אלא שעיקר חטאה היה, שהקדוש ברוך הוא, בכבודו ובעצמו, העיד על משה "בכל ביתי נאמן הוא", והוא הגיע למדרגת "פה אל פה אדבר בו". ואם חלילה היה בו איזה נדנדוד עבירה, לא היה מגיע למדרגה כזאת, להיות נאמן ביתו של הקדוש ברוך הוא ולקבל התורה מידו (כיון שהקדוש ברוך הוא מדקדק עם חסידיו כחוט השערה), אלא ודאי שלא היה שום פגם במשה.

נמצא מכאן, שכל המדבר במשה, לא נקרא שדבר במשה לבדו, אלא חלילה דבר בהקדוש ברוך הוא, אשר בחר בו(=במשה) מכל בני ישראל, והשרה שכונתו עליו. וכעין זה היה גם חטאם של המרגלים, כי הלא ארץ ישראל היא תחת השגחתו של השם יתברך – "ארץ אשר עיני ה' אלקיה בה, מראשית השנה ועד אחרית שנה" – ולא נתנה תחת שרי(=מלאכי) מעלה כשאר ארצות הגוים.

נמצא לפי זה, שמי שמדבר על ארץ ישראל, מדבר גם על הקדוש ברוך הוא, שבחר בארץ זו מכל הארצות. ולפי זה מובנים דברי רש"י, שהרשעים הללו ראו שלקתה מרים על עסקי דבה, שדברה במשה ונחשב כאילו דברה

בשם יתברך בכבודו ובעצמו, ואף-על-פי-כן לא לקחו מוסר להתבונן, שכאשר מדברים על ארץ ישראל נחשב שמדברים חלילה בהקב"ה.

"ויבאו עד נחל אשכל ויכרתו משם זמורה ואשכול ענבים אחד וישארו במוט בשנים"

על הכתוב, "וישארו במוט בשנים", שואלים חז"ל: מפני מה כתבה התורה "בשנים"? הרי אם כתוב "וישארו במוט", ברור הוא שנסארו בשנים. אלא, משיבים חז"ל, שכאשר תרו המרגלים את ארץ כנען, פשוט הוא שהלכו גם בשבת קדש, שהרי כתוב: "במספר הימים אשר תרתם את הארץ ארבעים יום".

אם כך נשאלת השאלה: ניחא שראו היתר לעצמם לעבור על "איסור תחומין" בשעה חשובה כל-כך, שאין האיסור של תחומין, אלא איסור דרבנן – אבל כיצד התירו לעצמם להיות נושאים משא בשבת? והרי זה איסור דאורייתא והוא "אב מלאכה"! אלא, התירוץ הוא "וישארו במוט בשנים", שהרי הדין הוא ש"שנים שעשאוה פטורים". (פידוע "בכל מלאכות של שבת אמרינן יחיד שעשאה חיב, שנים שעשאוה פטורים" רע"ב שבת א' א')

"ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם"

הסיפור הבא, מספר כיצד השתנו תייו מהקצה אל הקצה, של אחד המרצים הגדולים, העוסקים בקירוב לבבות ובזיכוי הרבים:

"הייתי בערך בן 20, גדלתי בתל-אביב בתור בחור צעיר, סטודנט, באורח חיים חילוני.

יום אחד עברתי במדרכה בדיזנגוף, ומאז הכל השתנה: כמו שכלם יודעים, ת"א מלאה בשלטי חוצות ענקיים, כל הרחובות מלאים בשלטי דוגמניות בכל מכל כל...

אני לא הייתי מתרגש מזה, כי הייתי רגיל לראות זאת ביום-יום, ופתאום ראיתי ביום קיצי חם מאד, עובר אדם חרדי, עם חליפה וכובע, בא מולי והולך הפוך! בצורה כזו שהוא מנסה שלא להסתכל על שלטי החוצות... לא הבנתי למה הוא עושה את זה, למה הוא לא מסתכל, ואיך הוא כזה חזק לעשות כזה מאמץ??? הרי מי ידע בכלל שהוא מסתכל או לא? למי באמת אכפת אם הוא יסתכל או לא...?

המקרה הנה לא עזב אותי כל הלילה! למחרת הלכתי לספריה, ואמרתי לעצמי, שאני חיב לחפש חומר על יהדות. חפשתי בספרי יהדות, ועל המדף הוצאתי "במקרה" את "ספר החינוך", וכשיהודי מחפש, הקב"ה עוזר לו! פתחתי את הספר באמצע, ובדיוק נפתח לי בעמוד שמדבר על האיסור ממצות תמידיות "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם". הנושא ענין אותי מאד, והתחלתי לקרוא ולקחת עוד ספרים... וכך המשכתי ללמוד ולקרוא, והצימאון גדל, עד שהתחזקתי ונכנסתי לשיבה!"

היום, ברוך ה', הוא מקרב אלפים, ואומר, כי מי שזכה אותו אז, היום כנראה כבר סבא, וכשהוא יגיע לאחר 120 שנה, ויתנו לו לראות עולמות שלמים שנבנו בזכותו, והוא מן הסתם יגיד: 'אני אף פעם לא עסקתי בקירוב לבבות ובזיכוי הרבים, אם כך מאיפה הזכויות הללו???'

ואז יגידו לו: 'אתה עשית קידוש ה' בסתר! היתה מלחמת היצר ברחוב, והכל פתוח וחופשי, ואף אחד לא היה יודע אם היית מסתכל או לא – אבל מילאת מקום בעולם הזה, ועשית את רצון ה', ויצא אור כזה גדול ממך! אור שהשפיע על נשמה אחת שעברה ברחוב, ומבלי שתדע יצאה זכות כזו גדולה בזכותך, בכך שאלפי אנשים התחזקו וחזרו אל ה' יתברך! והכל יזקף לזכותך, בזכות המעשה הקטן (לכאורה) שעשית...!'

אין גבול לתאר את האשר והשמחה העילאיים והנצחיים שיהיו לאותו אדם בשמים!

(האדם אף פעם לא יכול לדעת, כשהוא עושה מעשה כלשהו, מי ראה אותו, מי למד ממנו, ואיך הוא בנה בכך עולמות שלמים! אף פעם אי-אפשר לדעת, כמה זכויות יש לאדם בזכות עבודת ה' שלו על עצמו! יהי רצון, שנזכה לקדש את שמו יתברך ברבים כל ימי חיינו – אמן).

נא לשמור על קדושת הגיליון!

שבת שלום לכל בית ישראל!

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פרשת השבוע: שלח-לך אל שדי יתן לכם רחמים ראשי תיבות "ישראל" **כניסת השבת: 19:20**

ערש"ק כב' סיון תשע"ו (16.6.17) **inei-zion.com** (ר"ת 21:15) **יציאת השבת: 20:34**

הפטרה: "וישלח יהושע" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הומנים לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם"

על הכתוב בסוף הפרשה (במדבר טו, לט): "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם. למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והייתם קדשים לאלהיכם", פרש רש"י: "הלב והעינים הם מרגלים לגוף, ומסרסים (=מזמנים) לו את העבירות: העין רואה, הלב חומד, והגוף עושה את העבירות".

ומקור הדברים בירושלמי (ברכות ט): "אמר ר' לוי: ליבא ועינא תרין סרסורין דחטאה (=הלב והעינים הם שני סרסורי החטא), דכתיב: "תנה בני לבך לי, ועיניך דרכי תצרנה". אמר הקב"ה: אי יהבית לי לבך ועינך, אנא ידע דאת לי" (=אם אתה נותן לי את לבך ועיניך, אני יודע שאתה שלי).

והנה, מדברי רש"י ("הלב והעינים הם מרגלים לגוף") אנו למדים שיש קשר בין חטא המרגלים בתחילת הפרשה לבין מצות ציצית בסוף הפרשה.

וכפי שכתב בעל "חידושי הרי"ם" (ספר זכות "שלח לך"), שבמצות ציצית יש תיקון לחטאם של ישראל שהלכו אחר עצת המרגלים.

וצריכים אנו להבין ענין זה. שכן, איך מצות ציצית מתקנת את חטא המרגלים?

כדי להבין זאת, נקדים להביא את קושית "הרוקח" והאלשיך הקדוש, השואלים על הכתוב (במדבר לו, מא): "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם". והרי במציאות, סדר הדברים הוא הפוך: בתחילה העינים רואות, ואחר-כך הלב חומד! אם כן, לכאורה, היה צריך להקדים את ראית העינים ללב, ומדוע כתוב "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם"?

ויש לומר, שאמנם העין רואה תחילה, אלא שהעין רואה מה שהלב חומד, שהרי תאות הלב הן שמנחות את העין מה לראות וכיצד לראות, וכפי שאמרו חז"ל בגמרא (ע"ז כח): "דשורגי דעינא באובנתא דלבא תלו", ופרשו התוספות (שם): "ראית העין תלוי בהבנת הלב".

מכל זה נמצאנו למדים, שלמרות שהאדם רואה מראה מסוים או התרחשות מסוימת בעיניו, מכל מקום, הצורה שבה הוא רואה את הדברים תלויה רק בלבו. ולכן יתכן ששני אנשים יראו באותו מראה שני דברים שונים לחלוטין. שכן, כאמור, הראיה תלויה בנטיות וברצונות לב האדם.

ולכן אומר הצדיק רבי מאיר מאוסטרוביצה, שלאחר שהאדם נכשל בדבר עבירה של **ראיה אסורה**, עליו לתקן תחילה את ה"לב" – שהרי העבירה באה מכניעת האדם לתאות לבו, ולכן עליו תחילה לעקור את **העבירה** מלבו – ורק אחר-כך יקל עליו להרחיקה מן העין. ומוסיף הצדיק רבי מאיר מאוסטרוביצה ואומר, שגם במצות תפילין, שאנו מקימים בכל יום, אנו מקדימים להנחת תפילין של יד, שהוא כידוע כנגד הלב – כדי להכניע את **תאות הלב**, ורק אחר-כך אנו מניחים את התפילין של הראש בין העינים.

וצריך לדעת שלמצות ציצית יש שתי סגולות נפלאות: אחת, "למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי" – דהינו, על-ידי שהאדם מקים מצות ציצית, זוכר הוא את כל חיובי תרי"ג מצות "עשה" ו"לא תעשה", ולא נכנע ליצרו.

(האלשיך הקדוש מוסיף רמז נפלא, ואומר, שהתיבות "**כל מצות ה'**" הם בגמטריה 612. ומאחר ופאמור יש לנו תרי"ג (=613) מצות שעלינו לקיים, ומצות ציצית היא כמוכן אחת מהן, נמצא, שעל-ידי שהאדם מקים את מצות ציצית, הוא יבוא לזכור את שאר המצות, שהן 612 מצות. וזהו שאומר הכתוב: "והיה לכם לציצית... וזכרתם את כל מצות ה'". דהינו, על-ידי "והיה לכם לציצית" – כאשר אתם מקימים את מצות ציצית, הנה על-ידי כך וזכרתם" – תזכרו לקיים את "**כל מצות ה'**" (=612) – את שאר המצות שהקב"ה נתן לנו).

סגולה נוספת שיש במצות ציצית, שיש בפותה "לישור" את הלב, עד שיחדל האדם מלתור אחר תאות לבו, וממילא יחדלו גם עיניו מלתור אחר ראיית אסורות.

ויש להוסיף מה שאמרו חז"ל (ב"ר לד', י'): "הרשעים – הן ברשות לבם". (כמו שכתוב תהילים יד', א'): 'אמר נבל בלבו', (וכן בראשית כו, מא): 'ויאמר עשו בלבו'. אבל הצדיקים – לבם ברשותם (כמו שכתוב שמואל א', א'): 'ותנה היא מדברת על לבה', (וכן שם כז'): 'ויאמר דוד אל לבו', (דניאל א'): 'וישם דניאל על לבו'."

שכן, כאמור, הפל תלוי בלב, ואם לבו של האדם ברשותו, הנה, כל דבר שיראה בעיניו, יטה הוא את לבבו לצד הקדושה ולא יחטא. ולכן מזהירה אותנו התורה הקדושה: "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם". דהינו, גם כשיראה האדם מראה מסוים לנגד עיניו, אל יטה לבבו לצד החמדה והתאוה. שכן, על-ידי כך יבוא לידי חטא חלילה.

והנה, מבואר בזהר הקדוש (שלח קנח' מתורגם), שהמרגלים היו כלם אנשים צדיקים, וראשי ישראל. אולם, בכל זאת דברו סרה על ארץ ישראל, כיון שידעו שרק במדבר הם ישארו בנשיאותם, אבל כאשר יכנסו לארץ ישראל, הם יאבדו את נשיאותם.

ומאחר והיתה נגיעה בלבם, הנה, זה היה שרש חטאם. ולכן, למרות שבחזרתם ספרו למשה מה שענייהם ראו (פירות משונים, לויות רבות), הפירוש שנתנו ופדו מלבן היה פירוש "עקום" על מה שראו. שהרי, על הפירות, במקום לומר "כשם שפרותיה (של הארץ) משונים – כך עמה משונה" (רש"י), היו צריכים לדרוש בשבח פירות הארץ וגודלם. ובמקום לומר "ארץ אוכלת יושביה" כשראו קבורות רבות, היו צריכים להתבונן בחסדי ה'. שהרי, על-ידי הללויות הרבות האלו לא הבחינו יושבי הארץ בהם. אלא, כאמור, לבם העקום גרם להם, שכל מה שראו – דברו בגנות הארץ.

"והזהיר במצות ציצית, כפי כל פרטיה ודקדוקיה, זוכה לאשה ולבנים, ניצול מן החטא ומכוסה ממזיקין ומלאכי חבלה, ומוגן מצין הרע, וזוכה ומקבל פני השכינה"

בספר 'פסקי תשובות' להגאון רבי שמחה רבינוביץ שליט"א מובא בפתיחה להלכות ציצית, שמצות ציצית חיובה מן התורה גם בזמן הזה, ומצוה יקרה היא וחשובה עד מאד, ששקולה כנגד כל המצוות. "ואף כי איננה מצוה חיובית, אלא קיומית, דהינו, כשיש לו בגד עם ארבע כנפות, אסור ללבושו מבלי להטיל ציצית בכנפיו, מפל מקום כבר אמרו חז"ל (מנחות מא'), ש"בעידנא דריתחא" (=בזמן שהדינים שולטים בעולם) מענישים גם על אי-קיום מצוה זו."

ובספר פסקי תשובות מסים שם: "והזהיר במצות ציצית, כפי כל פרטיה ודקדוקיה, זוכה לאשה ולבנים, ניצול מן החטא ומכוסה ממזיקין ומלאכי חבלה, ומוגן מצין הרע, וזוכה ומקבל פני השכינה."

הרה"ק רבי אהרן מפעלזא זיע"א היה מעורר את הנערים שהגיעו למצות והחלו להניח תפילין, שיקבלו על עצמם שלא לשוחח בדברי חולין כל עוד התפילין עטורים לראשיהם. אחד הבחורים שהצליח לשמור על קבלה זו, והגיע בסיעתא דשמאי ליום נישואיו, נשאל על-ידי הרבי, האם יהיה מוכן לקבל על עצמו שלא לשוחח בדברי חולין גם בהיותו מעוטף בטלית לאחר החתונה. החתן הסכים, והקפיד מאד שלא לשוחח שיחת חולין עם הטלית והתפילין.

ואז סבר הרבי את אוזנו של החתן ההוא, ואמר לו דבר נורא: כאשר תגיע לבית דין של מעלה, ויתחילו לדון בענייך, ואימת הדין תהיה נוראה, תוכל להשיב כדלהלן: כדרך כל נפטרי ישראל (כמובא בשו"ע יו"ד, סימן שנ"א), גם אנכי עטוף בקברי בטלית שבה התפללתי כל ימי חיי, וכיון שבחיי חיותי הקפדתי שלא לשוחח בדברי חולין בעת שאני עטוף בה – אלא רק בדברי תורה – הרי גם עכשיו אני מבקש מבית דין של מעלה לא לשוחח עמי, אלא בדברי תורה, ואבקש רשות שלא לדבר על יתר המעשים שעשיתי בעולם התחתון!

וכן מסופר על הט"ז זיע"א שכאשר הטלית גדול שלו התבלתה, החליטו בעלי לבוב להחליפה בטלית חדשה. אך כאשר הביאו לו את הטלית החדשה, סרב הט"ז להתעטף בה, ונמק זאת בכך שהטלית הישנה תוכל להעיד עליו בבית דין של מעלה, שלא היו לו מחשבות זרות בתפילת שמונה עשרה.

שבת שלום לכל בית ישראל!
נא לשמור על קדושת הגיליון!

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פרשת השבוע: שלח-לך אל שדי יתן לכם רחמים ראשי תיבות "ישראל" **כניסת השבת: 19:20**

ערש"ק כב' סיון תשע"ו (16.6.17) **inei-zion.com** (ר"ת 21:15) **יציאת השבת: 20:34**

הפטרה: "וישלח יהושע" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"איה הקדשה הוא בעינים על הדרך"

ה"חווה" הקדוש מספר, שפעם היתה לרבנו הקדוש הבעש"ט זיע"א עלית נשמה. "כלנו ישבנו מסביבו, עוקבים בדריכות אחרי נשמתו ופניו, שהפכו מלהבות אש לחורון עז.

כשהתעורר רבנו הבעש"ט, פנה אלינו וספר לנו מה ראה: 'כשהייתי למעלה, ראיתי מלאכים נחפזים לעבור ממקום למקום מסוים, ובידיהם פלים, וראיתי שהם בונים סיר גדול ורחב.

השתוממתי לפשר הדבר. עצרתי את אחד המלאכים, ושאלתי למשמעות זה הסיר הגדול. קרב אותי המלאך, והרים את מכסה הסיר, כדי שגם אני אוכל לראות את הנעשה בתוך הסיר. לתדהמתי, ראיתי שהסיר מלא בידים וברגלים של בני אדם. כאשר ראה המלאך את תדהמתי, פתח ואמר: דע לך, שלפני ביאת המשיח ירדו לעולם נשמותיהם של אנשי דור המבול ודור הפלגה, ובשבילם נבנה הסיר הזה – כדי לבשל בו את ידיהם ורגליהם, רחמנא ליצלן. (דור המבול, כידוע, נכשלו בגילוי עריות – הנשים לא כסו את ידיהן ורגליהן, והתקשטו בצורה מושכת את העין, ולבשו בגדים "רועשים". ואילו דור הפלגה חטאו במינות ובאפיקורסות)."

(ראוי להוסיף, שגם האריו"ל כותב שהדורות לפני ביאת המשיח הם גלגולים של דור המבול ודור הפלגה). ולכן רואים אנו היום שיש אנשים ונשים צדיקים, הנשמרים במצוה "קלה כבחמורה". אף כאשר הם מגיעים לנסיון של צניעות – מאבדים הם דעתם הצלולה, ומנסים לחקות את מלבושי הגוים.

יהי רצון, שהקב"ה ירחם עלינו ועל כל עמו ישראל, שנוכל לעמוד בנסיונות הקשים הללו. שכן, אנו רואים בחוש, שכעת מתחילות אותן נשמות של דור המבול ודור הפלגה לרדת לעולם הזה. הרחוב מלא בפריצות ובמינות, רחמנא ליצלן.

בענין זה כתב ר' הלל מקאמליא, שה-**ס"מ הרשע** יודע ששמירת הקדושה מקרבת את הגאולה, ולכן הניח את כל תרי"ג המצות, ושם הוא את כל כוחותיו כנגד הנשים התמימות, כדי להכשילן בפריצות, ולהדיחן מדחי אל דחי ולכן, כל איש ואיש מישראל צריך להתחזק בשמירת העינים, כפי שרמז הכתוב (פראשית לח, כא): "איה הקדשה הוא בעינים על הדרך" – היכן היא הקדושה של האדם? – "הוא בעינים על הדרך", כאשר שומר הוא את עיניו בדרך...

וראוי להביא כאן את דברי האריו"ל (ע"ה שער ט', פא), כי "עין" בגימטריה 130, ולכן פעמים "עין" הם 260, בדיוק עשר פעמים שם הוי"ה (=26). ולכן, המקדש את שתי עיניו, ולא מסתכל על נשים, זוכה **שמאירים** בו עשר פעמים שם הוי"ה. ואילו הפוגם חלילה בקדושת העינים הרי הוא פוגם בעשר פעמים שם הוי"ה. וזהו שכתוב בפרשה "עין בעין נראה אתה ה'". כלומר, המקדש את שתי עיניו ("עין=130) בעין") מאירים בו עשר פעמים שם הוי"ה.

וכתב רבנו "הבן איש חי": כשיאמר בפרשת ציצית "וראיתם אותו", יסתכל בציציות שבידיו פעמיים, בזו אחר זו, ואחר כל פעם יעבירם על גבי עיניו. ובעת שמסתכל בהם, יכון תיבת "עין" שעולה ל-130, כמנין חמש פעמים שם הוי"ה (5*26=130) ואחר ינשקם, ויש סוד בדרך.

דהינו, על-ידי שאומר "וראיתם אותו" ומסתכל על הציציות פעמים, ומכון ש"עין" הוא מספר 130 (חמש פעמים שם הוי"ה), על-ידי שעושה כך פעמים, מקדש הוא יתברך את עיניו בעשר פעמים שם הוי"ה, וזוכה לסיעתא דשמאי, להינצל מראיות ומראות אסורות ברחוב.

"וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אתם" (טו' לט')

הגה"ק, בעל ה"בני יששכר", בהקדמתו המפורסמת ל"דרך פקודיך", אומר בשם האריו"ל הקדוש, שכל

אחד מישראל חָיב לְקַיֵּם אֶת כָּל תְּרֵי"ג (=613) מִצְוֹת הַדְּאוּרִיתָא (=שְׁבַת־וְרָה), בְּמַחְשָׁבָה דִּיבּוּר וּמַעֲשָׂה, כְּדִי שְׂיִזְכֶּה לַעֲשׂוֹת לַעֲצָמוֹ "חֲלוּקָא דְרַבְנִין", שֶׁהוּא לְבוּשׁ שֶׁל אֹר לְנִשְׁמָה בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן. (לְבוּשׁ זֶה מוֹרְכָב מֵרַמ"ח (=248) מִצְוֹת "עֲשֵׂה" וּמֵסֵס"ה (=365) מִצְוֹת "לֹא תַעֲשֶׂה"). וְאִם לֹא קִיַּם הָאָדָם אֶת כָּל הַמִּצְוֹת, חָיִב הוּא לְאַחַר מֵיתָתוֹ לְהִתְגַּלְגַּל שְׁנִית.

וְהִנֵּה, לְכַאוּרָה הַדְּבַר תְּמוּחָה. הָרִי אֵין לְאָדָם אֶפְשָׁרוּת לְקַיֵּם אֶת כָּל תְּרֵי"ג (=613) הַמִּצְוֹת! שֶׁהָרִי יֵשׁ מִצְוֹת שְׂשִׁיכוֹת רַק לְכַהֵן, וְיִשְׁכֵּן מִצְוֹת שְׂשִׁיכוֹת רַק לְלוֹי, אוֹ לְיִשְׂרָאֵל, וְאֵין לָנוּ אֶפְשָׁרוּת לְקַיֵּמָן. אִם כֵּן, לְכַאוּרָה, נִצְטָרֵךְ לְחַזֹּר בְּגִלְגוּל שֶׁל כַּהֵן אוֹ לְוִי אוֹ יִשְׂרָאֵל כְּדִי לְהַשְׁלִים מִצְוֹת אֵלּוּ. וּמָה יֵשׁ בְּאֶפְשָׁרוּתֵנוּ לַעֲשׂוֹת כְּדִי לְהַשְׁלִים אֶת כָּל תְּרֵי"ג (=613) הַמִּצְוֹת בְּגִלְגוּל אֶחָד?

אוּמְרִים חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, שְׂזַהוּ מָה שֶׁבִקֵּשׁ אוֹתוֹ גֵּר, כְּשֶׁאָמַר לְשִׁמְאִי: "לְמַדְנִי אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, כְּשֶׁאֲנִי עוֹמֵד עַל רֶגֶל אַחַת". כְּלוּמַר, לְמַדְנִי לְקַיֵּם אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, אֶת כָּל מִצְוֹתֶיהָ - "עַל רֶגֶל אַחַת" - כְּלוּמַר בְּפַעַם אַחַת, בְּגִלְגוּל אֶחָד (בְּהִיוֹתִי בְּחַיִּים בְּעוֹלָם הַזֶּה), כְּדִי שֶׁלֹּא אֶצְטָרֵךְ לְהִתְגַּלְגַּל לְהִיוֹת כַּהֵן אוֹ לְוִי, כְּדִי לְהַשְׁלִים אֶת הַמִּצְוֹת שֶׁלֹּא יְכוּלְתִי לְקַיֵּם בְּהִיוֹתִי יִשְׂרָאֵל.

דְּחַפּוּ שִׁמְאִי "בְּאִמְתַּת הַבְּנִי" שֶׁבִידּוֹ. שֶׁכֵּן, שִׁמְאִי סָבַר שֶׁבְּאִמְתַּת אֵי-אֶפְשָׁר לְקַיֵּם אֶת כָּל הַמִּצְוֹת בְּפַעַם אַחַת בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֲלֹא צְרִיכִים לְחַזֹּר בְּגִלְגוּל וּלְהַשְׁלִים אֶת הַחֶסֶר.

אָבֵל כְּשֶׁבָּא אוֹתוֹ גֵּר לְהַלֵּל, נָתַן לוֹ הַלֵּל עֲצָה נִפְלְאָה כְּדִי לֹא לְחַזֹּר בְּגִלְגוּל, וְאָמַר לוֹ: "דְּעֲלֵךְ סְנִי, לְחַבְרֵךְ לֹא תַעֲבִידוּ (=מָה שֶׁשְׁנוּא עֲלֶיךָ - אֵל תַּעֲשֶׂה לְחַבְרֵךְ), וְזוֹהִי מִצְוֹת: "וְאֶהְבֵּת לְרַעַךְ כְּמוֹד", וְ"זוֹ כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה" - אָמַר לוֹ הַלֵּל.

וּפְנוֹת הַלֵּל הִיָּתַח: כְּאֶשֶׁר הָאָדָם מְקַיֵּם אֶת "וְאֶהְבֵּת לְרַעַךְ כְּמוֹד" - לְאֶהוּב כָּל יְהוּדֵי כְּמוֹ אֶת עֲצָמוֹ, וּבְהִיוֹתוֹ יוֹדֵעַ שֶׁכָּל יִשְׂרָאֵל עֲרַבִים זֶה לָזֶה, כְּגוֹף אֶחָד בְּלֵב אֶחָד - מִמִּילָא אִם חִבְרוּ מְקַיֵּם מִצְוָה מְסוּיָמַת, שֶׁהוּא לֹא יְכוּל לְקַיְמָהּ, נִחְשָׁב לוֹ כְּאֵילוֹ הוּא קַיֵּם מִצְוָה זוֹ.

וְלָמָּה הַדְּבַר דּוֹמָה? לְאָדָם שֶׁמִּנִּיחַ תְּפִילִין בְּרֵאשׁוֹ וּבִזְרוּעוֹ. וְכִי שֵׁךְ לומר שֶׁרַק הַיָּד וְהָרֵאשׁ קַיְמוּ מִצְוֹת תְּפִילִין, וְשֶׁאֵר הָאֵיבָרִים לֹא?

וְדַאי שְׂזַה לֹא נָכוֹן! כִּיֹּן שֶׁכָּל הָאֵיבָרִים מְחוּבָּרִים בְּגוּף אֶחָד וּבְנֶפֶשׁ אַחַת, וְלָכֵן נִחְשָׁב כְּאֵילוֹ כָּל הָאֵיבָרִים קַיְמוּ מִצְוֹת תְּפִילִין.

וְכֵן, כְּאֶשֶׁר אִישׁ יִשְׂרָאֵל מְקַבֵּל עָלָיו אֶת "וְאֶהְבֵּת לְרַעַךְ כְּמוֹד", אֲזִי נִחְשָׁבִים כָּל יִשְׂרָאֵל כְּאִישׁ אֶחָד, וּמִמִּילָא אִם אֶחָד קַיֵּם מִצְוָה מְסוּיָמַת, נִחְשָׁב כְּאֵילוֹ כָּל יִשְׂרָאֵל קַיְמוּ מִצְוָה זוֹ. לָכֵן, אֶפִּילוֹ אִם הָאָדָם אֵינוֹ כַּהֵן, מְכַל מְקוֹם כְּאֶשֶׁר כַּהֵן מְקַיֵּם מִצְוָה, נִחְשָׁב הַדְּבַר כְּאֵילוֹ הוּא קַיֵּם מִצְוָה זוֹ.

וְזוֹהוּ שֶׁאָמַר הַלֵּל לְאוֹתוֹ גֵּר: "דְּעֲלֵךְ סְנִי, לְחַבְרֵךְ לֹא תַעֲבִידוּ (=מָה שֶׁשְׁנוּא עֲלֶיךָ - אֵל תַּעֲשֶׂה לְחַבְרֵךְ) - כִּיֹּן שֶׁעַל-יְדֵי מִצְוֹת "וְאֶהְבֵּת לְרַעַךְ כְּמוֹד" תּוּכַל לְקַיֵּם אֶת כָּל מִצְוֹת הַתּוֹרָה "עַל רֶגֶל אַחַת", כְּלוּמַר בְּגִלְגוּל אֶחָד... (עַל פִּי "אוֹרָה שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרְהַר" ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

"וְהוֹחִיר בְּמִצְוֹת צִיצִית, כִּפִּי כָּל פְּרִטְיָה וְדִקְדוּקָה, זוֹכָה לְאִשָּׁה וּלְבָנִים, נִיצוּל מִן הַחֲטָא וּמְכוּסָה מִמְזִיקִין וּמִלְאָכֵי חֲבֵלָה, וּמוֹגֵן מֵעֵין הָרַע, וְזוֹכָה וּמְקַבֵּל פְּנֵי הַשְּׂכִינָה"

"בְּשׁוּם פְּנִים וְאוֹפֵן לֹא אֶתֵּן לְךָ לְעֵבוּר אֶת הַטִּיפּוּל הַכִּימוּתְרָפִי כְּשֶׁאֲתָה לְבוּשׁ בְּצִיצִית" - אָמְרָה בְּתִקְיֹת הָאֲחוֹת לְחוּלָה - "אֲתָה חָיִב לְלְבוּשׁ רַק בְּגָדִים סְטֵרִילִיִּים שֶׁבֵּית הַחוּלִים מְסַפֵּק לְחוּלִים". הַחוּלָה נִסָּה לְהַסְבִּיר: "אָבֵל הִבְאֵתִי בְּמִיּוּחַד צִיצִית מְכוּבָּסֶת וּמְגוּהָצֶת עַל-פִּי כְּלָלִי הַהִיגֵינָה שֶׁל בֵּית הַחוּלִים, וּכְפִי הַהוֹרָאוֹת שֶׁקִּבַּלְתִּי", וְסִים וְאָמַר: "לֹא הַצִּיצִית אֵינְנִי מוֹכֵן לְעֵבוּר אֶת הַטִּיפּוּל!".

רוֹפֵא שֶׁעֲבַד בְּאִזּוֹר, שֶׁם יָבַב כִּי הִבְחוֹר יוֹשֵׁב מִחוּץ לְחֲדָרֵי הַטִּיפּוּלִים לְמַעַלָּה מְשַׁלֵּשׁ שְׁעוֹת. נִגַּשׁ וּשְׂאֵלוֹ, לָמָּה אֵינּוּ נִכְנָס לְקַבֵּל אֶת הַטִּיפּוּל. הִבְחוֹר סִפֵּר לְרוֹפֵא אֶת הַסִּיפּוּר עַל הַצִּיצִית. לְאַחַר שֶׁשָּׁמַע הָרוֹפֵא אֶת הַסִּיפּוּר, נִכְנָס פְּנִימָה לְדַבֵּר עִם הָאֲחוֹת. לְאַחַר מְסַפֵּר דְּקוֹת יָצָא, כְּשֶׁכָּלוּ אַחוֹז הַתְּרַגְּשׁוֹת וְצַעַק: "נִס! נִס!", וְאָז חִבַּק אֶת הִבְחוֹר וְאָמַר לוֹ: "נִכְנָסְתִי לְרֵאוֹת אֵיזָה טִיפּוּל אֲתָה מְקַבֵּל. וְאָז, לְתַדְהֵמְתִי שְׁמַתִּי לֵב שֶׁהָאֲחוֹת בְּטָעוֹת מְלָאָה בְּמִזְרֵק חוּמֵר אַחַר מָמָה שֶׁאֲתָה אֲמוֹר לְקַבֵּל. חֲמַר זֶה הָיָה יְכוּל, חָס וְשָׁלוֹם, לְדַרְדֵּר אֶת מִצְבֵּךְ עַד כְּדֵי מוֹת.

וְהִנֵּה, בְּזוֹכוֹת הַהִתְעַקְּשׁוֹת שֶׁלְךָ עַל הַמִּצְוָה - זְכִיתָ, וְחִיִּיד נִצְלוּ!!!!". זְמַן מָה לְאַחַר שֶׁפְּרָסַם הַגְּאוֹן הָרַב יִצְחָק זִלְבֵּרְשְׁטִין שְׁלִיט"א סִיפּוּר זֶה, הִתְקַשֵּׁר אֵלָיו הִבְחוֹר בְּעַל הַמַּעֲשָׂה, וְאָמַר לוֹ בְּהַתְּרַגְּשׁוֹת, שֶׁלְּהַפְתֵּעַת הָרוֹפְאִים, זְכָה וְנִרְפָּא לְחִלוּטֵין תוֹךְ זְמַן קָצֵר, וְאֵף זְכָה לְהִתְחַתֵּן וּלְהַקִּים בֵּית.

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פְּרֻשֵׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁלַח-לְךָ אֶל שְׂדֵי יִתְּנוּ לָכֶם רְחִימִים "ראשי תיבות "ישראל" **כְּנִיסַת הַשְּׁבֻעַ: 19:20**

ערש"ק כב' סיון תשע"ו (16.6.17) **inei-zion.com** (ר"ת 21:15) **יציאת השבת: 20:34**

הפְּטָרָה: "וישלח יהושע" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"בבאכם אל הארץ אשר אני מביא אתכם שמה... והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה"

על הכתוב: "בבאכם אל הארץ אשר אני מביא אתכם שמה". אומר כ"ק מרן האדמו"ר מהרי"ד מבעלזא זיע"א, מיד בבאכם אל ארץ ישראל, שאז יפסק לרדת המן מן השמים, ותצטרכו לאכול מתנובת הארץ (כפי שכתוב: "והיה באכלכם מלחם הארץ"). הנה, בודאי שאז יהיה לכם פחד גדול שהאכילה לא תהיה בקדושה. על-כן, העצה היעוצה על-כך היא – "תרימו תרומה לה" – תפרישו חלה, כדי שתחול קדושה על כל הלחם, ותוכלו לאכול את לחמכם בקדושה ובטהרה.

ובענין אכילה בקדושה, שנינו במשנה (אבות ג, ג): "רבי שמעון (בר יוחאי) אומר: שלשה שאכלו על שלחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה, כאלו אכלו מזבחי מתים, שנאמר (ישעיה כח): 'כי כל שלחנות מלאו קיא צאה בלי מקום'. אבל שלשה שאכלו על שלחן אחד ואמרו עליו דברי תורה, כאילו אכלו משלחנו של מקום ברוך הוא, שנאמר (יחזקאל מא): 'וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה'".

וצריך להבין ענין זה. שכן, מדוע מזכיר רשב"י דוקא "שלשה שאכלו על שלחן אחד"? וכי יעלה על הדעת ששנים שאכלו על שלחן אחד, או אפילו אדם אחד, שאכל לבדו, אינם צריכים לומר דברי תורה...? נראה לבאר ענין זה על-פי מה שהבאנו מהזוהר הקדוש (עקב רעב), ש"שעת אכילה (היא) שעת מלחמה". דהינו, אומר הזוהר, בשעה שהאדם אוכל את לחמו, יש מלחמה בין היצר הטוב ליצר הרע. שכן היצר הרע משתדל בכל כוחו להפיל את האדם ברשת תאוות האכילה, ולכן צריך להילחם כנגדו בכל הכוחות.

ולכאורה צריכים אנו לשאול: מדוע כל פעם שאנו אוכלים היצר מתגרה בנו? אלא, ידוע הוא, שכאשר אכל אדם הראשון מעץ הדעת, נגזרה עליו גזירת המיתה, כמו שכתוב (בראשית ב, ז): "ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות". ומאחר וכל הנבראים היו כלולים באדם הראשון, נגזרה המיתה על כל העולם כולו.

והנה, מאחר וכבר למדנו במשנה (אבות ד, ב), ש"עבירה גוררת עבירה", נמצא שבכל פעם שאיש ישראל אוכל מאכל מסוים, מתעורר שוב היצר הרע להכשילו, כפי שהכשיל את כלנו באכילת איסור, בהיותנו כלולים בתוך אדם הראשון. וזהו שאומר רשב"י בזוהר הקדוש: "שעת אכילה (היא) שעת מלחמה". שכן, מאחר והאכילה הראשונה היתה באיסור, הנה כל אכילה ואכילה גורמת ליצר הרע להתעורר ולהילחם בנו.

על-כן, העצה היעוצה היא לעסוק בדברי תורה בשעת האכילה. שכן, עסק התורה הוא סגולה נפלאה להכניע את היצר, כמו ששנינו בגמרא (קידושין ל): "כך הקדוש ברוך הוא אמר להם לישראל: בני, בראתי יצר הרע, ובראתי לו תורה – תבלין. ואם אתם עוסקים בתורה, אין אתם נמסרים בידו".

נמצא שעל-ידי שאיש ישראל עוסק בתורה בשעת האכילה, מובטח לו ש"התבלין" הזה יכניע וינצח את היצר הרע של תאוות האכילה.

ועל זה רמז הכתוב (ויקרא א' ז): "ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח", הנה "הכהן אש על המזבח", סופי תיבות שלחן, ותיבת "אש" רומזת לתורה כמו שנאמר: "מימינו אשדת למו", לומר לך שעל ידי אמירת דברי תורה על השלחן "שורפים" ומכניעים את הנחש הוא היצר הרע.

(וראוי להוסיף שהמלה "שלחן" היא אותיות לנחש – לומר לך, שכאשר האדם אוכל על שלחנו, מתעורר הנחש, הוא היצר הרע להילחם כנגדו. אך אם האדם לומד בדברי תורה על השלחן, נכנסת ה-ל' הרומזת על למוד לתוך ה"נחש", ונעשה מזה "שלחן", כמו שכתוב: "זה השלחן אשר לפני ה'").

ומעתה יאיר לנו להבין את דברי רשב"י: "שלשה שאכלו על שלחן אחד" – השלשה הם האדם, יצר הטוב ויצר

הָרַע. וּכְשֶׁאֵין הָאָדָם אוֹמֵר דְּבַרֵי תוֹרָה, שֶׁהִיא הַתְּבַלְיָן וְהַסְגוּלָה לְהַתְגַּבֵּר עַל יִצְרַת הָרַע, אֵין הוּא יְכוּל לְהַתְגַּבֵּר עַל הַיִּצָּר, שָׁכֵן, הַיִּצָּר מְעוֹרֵר בּוֹ אֶת תַּאֲוֹת הָאֲכִילָה (מֵעֵין חֲטָא עִץ הַדַּעַת).

אָבֵל, "שְׁלֹשָׁה שְׂאֵכְלוּ עַל שְׁלֶחֶן אֶחָד וְאָמְרוּ עָלָיו דְּבַרֵי תוֹרָה", הִנֵּה עַל-יַדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה, הַנְּקָרָאת "טוֹב", זוֹכָה הָאָדָם לְהַמְתִּיק אֶת הַיִּצְרַת הָרַע וְלְהוֹפִכּוֹ לְטוֹב. וְנִמְצָא, שְׂאֵדָם וַיִּצַּר הַטוֹב וַיִּצַּר הָרַע (שְׁנַמְתֵּק עַל-יַדֵי הַתּוֹרָה), עוֹבְדִים אֶת ה' יִתְבָּרֵךְ. וְזֶהוּ שְׂאֵמֵר רַשׁבִּי: "שְׁלֹשָׁה שְׂאֵכְלוּ עַל שְׁלֶחֶן אֶחָד וְאָמְרוּ עָלָיו דְּבַרֵי תוֹרָה, כְּאִילוּ אֲכָלוּ מִשְׁלַחֲנֹו שֶׁל מְקוֹם בְּרוּךְ הוּא". (עַל פִּי "אוֹרֵה שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן) "וַיַּעֲלוּ בְנֵגֶב וַיָּבֵא עַד חֲבֵרוֹן"

עַל הַכְּתוּב, "וַיַּעֲלוּ בְנֵגֶב וַיָּבֵא עַד חֲבֵרוֹן", מִקְשָׁה הַגְּמָרָא (סוֹטָה ל"ד): "וַיָּבֵאוּ מִיַּבְעֵי לֵיהּ (=וַיָּבֵאוּ) הָיָה צָרִיךְ לְכַתּוּב! (אֵלָּא), אָמַר רַבָּא (הַכְּתוּב 'וַיָּבֵאוּ' בְּלִשׁוֹן יַחֲדָה) מְלַמֵּד שְׁפָרַשׁ כֶּלֶב מַעְצַת מְרַגְלִים, וְהַלֵּךְ וְנִשְׁתַּטַּח עַל קִבְרֵי אֲבוֹת. אָמַר לְהֶם: אֲבוֹת הָעוֹלָם, בְּקִשׁוּ עָלֵי רַחֲמִים שְׂאֲנַצֵּל מַעְצַת מְרַגְלִים".

וְהִנֵּה, בְּעַנְיָן זֶה שֶׁל הַשְּׁתַּטְחוֹת עַל קִבְרֵי הַצַּדִּיקִים, כּוֹתֵב הַזֹּהָר הַקְּדוֹשׁ (ח"ג ע' מִתּוֹרָה): "בְּשַׁעַה שְׂצָרִיךְ הָעוֹלָם לְרַחֲמִים, הַחַיִּים הוֹלְכִים לְנַפְשׁוֹת הַצַּדִּיקִים, וְבוֹכִים עַל קִבְרָם... וְאָז מִתְעוֹרְרִים נַפְשׁוֹת הַצַּדִּיקִים, וּמִתְאַסְפִּים וְהוֹלְכִים וּפּוֹרְחִים לִישְׁנֵי חֲבֵרוֹן, שֶׁהֵם הָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים, וּמוֹדִיעִים לְהֶם אֶת צַעַר הָעוֹלָם... וְכֵלָם מְבַקְשִׁים רַחֲמִים עַל הַחַיִּים, וְהַקַּב"ה מְרַחֵם עַל הָעוֹלָם בְּשִׁבְלֵם (=בְּשִׁבְלֵי הַצַּדִּיקִים), וְזֶהוּ שְׂאֵמֵר שְׁלֵמָה: 'וְשַׁבַּח אֲנִי אֶת הַמַּתִּים שְׂכָבֵר מִתּוֹ".

וּמֵבִיא הַזֹּהָר שֶׁם, מָה שֶׁהַקְּשָׁה ר' יֵיסָא עַל רַבִּי חִזְקִיָּה: הָרִי כְּאֶשֶׁר הוֹלְכִים לְקִבְרוֹת הַצַּדִּיקִים וּמִתְפַּלְלִים וּמְבַקְשִׁים עַל הַחַיִּים, יֵשׁ בָּזֶה מְשׁוּם אִיסוּר (דְּבָרִים יח', יא') "וְדַרְשׁ אֶל הַמַּתִּים!" וְהַשִּׁיב לוֹ רַבִּי חִזְקִיָּה שְׁנֵי תִירוּצִים עַל-כֵּן: "דַּרְשׁ אֶל הַמַּתִּים", הַכּוֹנֵה הִיא רַק עַל רִשְׁעֵי אוֹמוֹת הָעוֹלָם, אֲשֶׁר עוֹד בְּחַיֵּיהֶם נִקְרָאִים מַתִּים. מָה שְׂאֵין כֵּן יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם צַדִּיקֵי אֲמָת, וְאִפִּילוּ בְּמִיתַתָּם נִקְרָאִים חַיִּים, וְשַׁעֲלֵיהֶם אָמַר שְׁלֵמָה הַמְּלֵךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם: "וְשַׁבַּח אֲנִי אֶת הַמַּתִּים שְׂכָבֵר מִתּוֹ". דְּהֵינּוּ, שְׁלֵמָה הַמְּלֵךְ מְשַׁבַּח אֶת אוֹתָם צַדִּיקִים, שֶׁהַמִּיתוֹ אֶת עַצְמָם בְּאֵהֳלָה שֶׁל תּוֹרָה, וְעַכְשָׁיו לְאַחַר מִיתַתָּם הֵם קְרוּיִים חַיִּים.

וְתִירוּץ שְׁנֵי עֵנָה לוֹ רַבִּי חִזְקִיָּה, שְׂאוֹמוֹת הָעוֹלָם, כְּאֶשֶׁר הֵם בָּאִים עַל קִבְרוֹת הַמַּתִּים, הֵם בָּאִים כְּדִי לְעוֹרֵר עַל עַצְמוֹן אֶת כַּח הַטּוֹמְאָה שֵׁישׁ שֶׁם. לְעוֹמֵת זֹאת, כְּאֶשֶׁר בָּאִים יִשְׂרָאֵל עַל קִבְרוֹת הַצַּדִּיקִים, הֵם בָּאִים בְּתִשׁוּבָה וּבְשִׁבְרֵת הַלֵּב וּבְתַעֲנִיּוּת, כְּדִי שֶׁהַנְּשָׁמוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת תַּעֲלֶנָּה לְמַעְלָה, לְפָנֵי כִסֵּא הַכְּבוֹד, כְּדִי לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עֲלֵיהֶם לְפָנֵי הַקַּב"ה. עַל-כֵּן אֵין זֶה אִיסוּר, "וְדַרְשׁ אֶל הַמַּתִּים", כִּיּוֹן שֶׁעִיקַר כּוֹנְתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל הוּא לַה' יִתְבָּרֵךְ.

וְיֵשׁ לוֹמֵר, שֶׁשְּׁפוּט הוּא שְׂמוּתָר לְלַכֵּת עַל קִבְרֵי הַצַּדִּיקִים, שֶׁיִּתְפַּלְלוּ לַה' בְּעֵדֵינוּ, שֶׁהָרִי מְבוֹאֵר בְּגִמְרָא (תַּעֲנִיּוֹת ח'), שְׂכָאֲשֶׁר נַעְצָרִים הַגְּשָׁמִים, וְאֵין הָאָדָם נֶעֱנֶה - "יִלְךְ אֲצֵל חֲסִיד שְׁבַדוֹר, וְיִרְבֶּה עָלָיו בְּתַפִּילָה". אִם כֵּן, וּמוּתָר לְלַכֵּת לַצַּדִּיקִים בְּעוֹדָם בְּחַיִּים, כְּדִי שֶׁיִּתְפַּלְלוּ לַה' בְּעֵדֵינוּ, לְמָה שֶׁיְהִיָּה אִיסוּר לְלַכֵּת לַצַּדִּיקִים לְאַחַר פְּטִירָתָם, כְּדִי שֶׁיִּתְפַּלְלוּ עָלֵינוּ? וְהֵלֵא כְּתוּב בְּגִמְרָא (בְּרָכוֹת יח'), שֶׁ"גְּדוּלִים צַדִּיקִים בְּמִיתַתָּן יוֹתֵר מִבְּחַיֵּיהֶן". אוֹלָם, כְּדִי שֶׁלֵּא לְעִבּוֹר עַל אִיסוּר "וְדַרְשׁ אֶל הַמַּתִּים", כְּתוּב בְּמִשְׁנֵה בְרוּךְהָ (תַּקִּפִּי"א כ"ז): "בֵּית הַקִּבְרוֹת - מְקוֹם מְנוּחַת הַצַּדִּיקִים. (וְעַל-כֵּן) וְהַתְּפִלָּה נִתְקַבְּלָה שֶׁם יוֹתֵר. אֵךְ, אֵל יֵשִׁים (הָאָדָם אֶת) מִגְּמָתוֹ נֶגַד הַמַּתִּים, אֵךְ(=אֵלָּא) יְבַקֵּשׁ מֵהַשֶּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁיִּתֵּן עָלָיו רַחֲמִים בְּזָכוֹת הַצַּדִּיקִים שׁוֹכְנֵי עַפְרָ... וְיִתֵּן צְדָקָה קוֹדֵם שֶׁיאֲמַר הַתַּחֲנִינוֹת".

"וְהַנְּפֹשׁ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בְיָד רַמָּה מִן הָאֲזָרַח וּמִן הַגֵּר אֶת ה' הוּא מְגַדֵּף וְנִכְרַתָּה הַנְּפֹשׁ הַהוּא..."

מוֹבָא מַעֲשֵׂה שְׂאֵרְעֵ אֲצֵל הַגַּה"ק רַבֵּנוּ נִסִּים בֵּיתָאן זִיע"א מֵהַעִיר גִּרְבָּא שְׁבַתְנוּנִיסָה. הַרְבּ זצ"ל הָיָה יוֹשֵׁב עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעִבּוּדָה. לְפָרְנִסְתּוֹ הָיָה קוֹנֵה צֶמֶר, וְנוֹתֵן לְאַחַר מִן הָעֶרְבִים לְאַרוּג מִמֶּנּוּ בַּד לְטְלִיתוֹת. הָעֶרְבֵי הָיָה מְבִיא לְרַב אֶת הָאֲרִיגִים, וְהַרְבּ הָיָה מוֹכְרֵם וּמִתְפָּרְנֵס בְּדוּחַק רַב, וּבְלִבָּד שִׁיּוֹכֵל לְהַמְשִׁיךְ וּלְהַגוֹת בְּתוֹרָה יוֹם יוֹם. יוֹם אֶחָד פָּנּוּ אֲנָשִׁים חֲשׁוּבִים מֵהַקְּהִילָה לְרַב, וְהוֹדִיעוּ לוֹ: דַּע לָךְ, שֶׁהָעֶרְבֵי מְרַמָּה אוֹתָךְ! הוּא גוֹנֵב מִמֶּךָ צֶמֶר, וּמוֹכְרוֹ. שָׁכֵן, אֵין הוּא מְשַׁתְּמֵשׁ בְּכָל הַצֶּמֶר לְאַרְיַגַּת הַטְּלִיתוֹת.

אֵךְ הַרְבּ מֵאֵן לְהַטוֹת אֲזוֹן לְדִיבָה, וְהָאֵמִין לְעֶרְבֵי שְׂאֵינוּ מוֹעֵל בְּאֵמוּן, וְאֵינוּ שׁוֹלֵחַ יָד. בְּרַם, הַרְיִנוּנִים לֹא פִּסְקוּ. דוֹרְשֵׁי טוֹבָתוֹ שֶׁל הַרְבּ בָּאוּ שׁוּב וְהַעִידוּ שֶׁהָעֶרְבֵי מוֹכְרֵי מִן הַצֶּמֶר, וְהַבִּיאוּ שְׂמוֹת קוֹנִים, מוֹעֲדִים וּמַחֲרִים, וְנִיבְרִים דְּבָרֵי אֲמָת. קָרָא הַרְבּ לְעֶרְבֵי. וְהֵלָּה כְּמוֹבָן שֶׁהַכַּחֲשִׁי מְכַל וְכַל אֶת הַדְּבָרִים, וְאֵף נִשְׁבַּע בְּכָל הַקְּדוֹשׁ לוֹ, וְעוֹד זַעַק חֲמָס עַל הַחֲשָׁד בְּכַשְׂרִים וְהַטְּלַת הַרְבֵּב בּוֹ. אָמַר לוֹ הַרְבּ: אֵף אֲנִי לֹא הָאֵמְנָתִי לְמוֹצֵיאֵי הַדִּיבָה, וְגַם כְּעַת, אֲנִי מְשׁוֹכְנֵעַ בְּרַעְתָּךְ. לְפִיכֵךְ, לֹא אֲחַדֵּל לְסַחֹר עִמָּךְ. מִיֵּד נִהְרוּ פְּנֵיו שֶׁל הָעֶרְבֵי... אָבֵל - הוֹסִיף הַרְבּ וְאָמַר - מִכִּיּוֹן שֶׁנִּשְׁבַּעְתָּ בְּאַלְקִים, אֵף אֲנִי אֲמַסּוֹר לְפָנֵי הָאֲלֵקִים אֶת דִּינִי. אִם אֲמַנְסָ מַעֲלַת בְּצֶמֶר וּמְכַרְתָּ מִמֶּנּוּ, יַעֲנִישְׁךְ הָאֲלֵקִים כְּרַשְׁעָתָךְ. וְאִם שָׁקַר הָעֲלִילוֹ עָלֶיךָ, לֹא יִקְרָה לָךְ כְּלוֹם! מִן הַשְּׂמִים יוֹכִיחוּ עִם מִי הַצֶּדֶק. לֹא תִמּוּ שְׁלֹשָׁה יָמִים, וְהָעֶרְבֵי מֵת מִיַּתָּה חֲטוּפָה. נִרְעָשׁוּ הַכֹּל. הַקוֹנִים בָּאוּ וְהוֹדוּ שֶׁקֵּנוּ סַחֲוֹרָה גְנוּבָה. הוֹבְרָר, מַעַל לְכָל סַפֵּק, שֶׁהָעֶרְבֵי מַעַל, וְשֶׁם שְׂמִים הַתְּקַדֵּשׁ בְּקִרְבַּ תּוֹשְׁבֵי הַמְּקוֹם, יְהוּדִים וְעֶרְבִים כְּאֶחָד. שְׁבַת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילּוּן!

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁלַח-לְךָ אֶל שְׂדֵי יִתְּנוּ לָכֶם רְחִמִים "ראשי תיבות **"ישראל"** **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 19:20**

ערש"ק כב' סיון תשע"ו (16.6.17) **inei-zion.com** (ר"ת 21:15) **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 20:34**

הַפְּטָרָה: "וישלח יהושע" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"ויהיו בני ישראל במדבר וימצאו איש מקושש עצים ביום השבת"

מבואר ב"תוספות" (בפא בתרא קיט'), שלמרות שמקושש העצים, עבר עבירה חמורה, הרי שפונתו היתה טהורה. הא כיצד?

והסביר ה"תוספות" ואמר, שלאחר **חטא המרגלים**, דנו ישראל בינם לבין עצמם, והחליטו, כי מאחר ובעקבות **החטא** נגזר עליהם שלא להיכנס לארץ ישראל, הרי אין הם מחויבים יותר במצות. על-כן קם המקושש **וחלל** שבת בכונה, כדי שיהרג, ויראו אחרים ויראו, ויבינו שאין הם פטורים מן המצות.

אולם, ברור הוא שהמעשה הוא שקובע ולא הכונה, שהרי אנו נמצאים בעולם העשייה – ולכן נגזר על מקושש העצים עונש **מות בסקילה**, על שחלל את השבת.

וצריך לדעת שחז"ל אומרים, שהמקושש עצים **חלל** את השבת השניה ברציפות. שכן, היה זה לאחר **חילול** השבת של לקיטת המן בשבת. ומאחר ואמר רבי יוחנן בשם רשב"י: "אלמלי ישראל משמרים שתי שבתות כהלכתן (ברציפות) – מיד נגאלים". הנה, לצערנו בעון מקושש העצים נדחתה הגאולה, שהרי בני ישראל **חללו** שתי שבתות ברציפות (לקיטת המן בשבת, והמקושש עצים בשבת). ועל-כן כמה חיבים אנו בשמירת ובחיווק השבת בישראל, שמלבד שהיא מקור הברכה, הרי היא גם מקרבת את הגאולה העתידה.

וראיתי לנכון להביא כאן את מעלת השבת, כפי שמבואר בגמרא (פסחים קא, מתורגם): "אמר שמואל: אין קידוש אלא במקום סעודה... אמר לו רב ענן בר תחליפא, הרבה פעמים הייתי עומד לפני שמואל, וירד מלמעלה לארץ, כדי לקדש במקום סעודה".

וצריך להבין ענין זה. שכן, מהיכן ירד שמואל כדי לקדש "במקום הסעודה"?

ה"תפארת שלמה" (שבת ד"ה) מסביר, ששמואל היה עולה בליל שבת לעולמות העליונים. ואחר-כך, בשעת הקידוש, היה נוחת מעולמות אלו לארץ, כדי לקדש לעם הבאים לשמוע קידוש, כמו שכתוב: ונקדשתי בתוך בני ישראל – בתוך בני ישראל, ולא בתוך המלאכים.

שואל על-כך הרה"ק פינחס פרידמן: מה ראה שמואל לעלות דוקא בערב שבת לעולמות העליונים, ואחר-כך לנחות על הארץ, כדי לקדש במקום הסעודה?

ומשיב הרה"ק פינחס פרידמן, ואומר: הנה, שנינו בגמרא (ביצה טז): "אמר ריש לקיש: **נשמה יתרה** נתנה בו באדם בערב שבת, ובמוצאי שבת נוטלין אותה ממנו, שנאמר: 'שבת וינפש' – פיון ששבת, **וי אבדה נפש**". ("וינפש", אותיות **וי נפש**).

ותמהו המפרשים על-כך. שכן, ענין זה של **"וי אבדה נפש"**, הוא רק במוצאי שבת, כאשר הנשמה יתרה מסתלקת מן האדם. אבל, בכניסת השבת לא אבדה הנפש, אלא אדרבא, אז מקבל האדם את הנשמה יתרה, שמאירה את נשמתו. אם כך, מדוע נרמז ענין זה של הסתלקות הנשמה יתרה כבר בכניסת השבת? (כמו שכתוב: "וביום השביעי שבת וינפש" – פיון ששבת, **וי אבדה נפש**).

ויש לבאר ענין זה על-פי הידוע, שאם לא היה אדם הראשון **חוטא** בעץ הדעת, היה חי לעולם, כפי שכתוב (בראשית ב, ז): "ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות". וכתב על-כך ה"אור החיים" הקדוש, בלשון קודשו (בראשית ג, יד): "יש לך לדעת, כי אם לא היה אדם אוכל מעץ הדעת, היה מצוי בעולם הזה ובעולם העליון כאחת, כאדם הדר בבית ובעליה (=קומה שניה). **וכשתטא** נגשם (=הפך גשמי), ואינו יכול לדור בשניהם יחד (בעולם הזה ובעולם העליון), אלא בעולם הזה בפני עצמו, וכשירצה לעלות עליה (=לעולם העליון), צריך השתנות הגשם (=הגוף), (ו) היא **מיתת** האדם".

וממשיך ואומר הרה"ק פינחס פרידמן, והנה כבר למדנו, ששבת היא מעין העולם הבא, כפי שאומרת הגמרא (ברכות נו'): "שבת (היא) אחד מששים לעולם הבא". וכתב ה"תורת חיים" (עירובין יט), שמטעם זה אנו מקדשים על היין, כנגד היין המשומר שעתידי הקב"ה להשקות את הצדיקים. ומטעם זה אוכלים אנו בשר ודגים, כנגד שור הפר והלוייתן, שעתידי הקב"ה להאכיל את הצדיקים.

אולם, כדי שנוכח לגאולה העתידה, צריך קודם לתקן את חטא אדם הראשון, כדי שלעתידי לבוא תבטל המיתה מן העולם, והמצב יחזור להיות כפי שהיה טרם שחטא אדם הראשון, כמו שהתנבא ישעיה הנביא (כח, ח): "בלע המות לנצח" – דהינו, שיבלע/יעלם המות לנצח.

ומעתה יש לומר, שמטעם זה הוריד לנו הקב"ה נשמה יתרה מהעולם העליון בכל שבת (שהיא מעין העולם הבא), שנכנסת לתוך הגוף בערב שבת ומסתלקת ממנו במוצאי השבת, מבלי שנחוש שום צער של מיתה, כפי שמרגיש האדם כאשר הוא מת ונשמתו עוזבת אותו. וכל זה כדי להראות לנו דוגמא חיה ומוחשית, שכך באמת נזכה לחיות בשני העולמות – בעולם הזה ובעולם הבא, כאדם שדר בבית ויש בו עליה/קומה נוספת.

(חיים בעולם הזה בתוך הגוף, וכאשר נרצה לעלות למעלה לעולמות העליונים, תצא הנשמה מן הגוף לעלות למעלה בלי שום צער של פירוד שלה מהגוף. וכשנרצה לחזור לעולם התחתון, תחזור הנשמה לגוף, בדיוק כאדם הגר בבית עם שתי קומות, והוא עולה ויורד בביתו כאשר יחפוץ וירצה).

בענין זה מחדש הגה"ק מהרי"ל דיסקין חידוש גדול ואומר ("כי תשא"), שהנשמה היתרה לא חטאה ולא נפגמה בחטא עץ הדעת. שהרי, חטא אדם הראשון היה ביום הששי, קודם שבת, (שאז לא היתה הנשמה היתרה בתוך גוף אדם הראשון). על-כן, אין לנשמה היתרה כל צער של עזיבת הגוף במוצאי שבת, שהרי מעולם לא נגזרה עליה גזירת המיתה, ולכן היא עולה ויורדת מהעולם הזה לעולם הבא בלי שום צער של המיתה.

מעתה יאיר לנו להבין את מאמר ריש לקיש: "נשמה היתרה נתנה בו באדם בערב שבת, ובמוצאי שבת נוטלין אותה ממנו, שנאמר: 'שבת וינפש' – כיון ששבת, וי אבדה נפש".

ושאלנו, הרי רק במוצאי השבת עוזבת אותנו הנשמה היתרה, ומדוע, אם כן, נרמז ענין זה של הסתלקות הנשמה היתרה כבר בכניסת השבת?

על זה עונה הרה"ק פינחס פרידמן ואומר: דוקא בכניסת הנשמה היתרה לגוף בערב שבת, צריך האדם לשים לב: הרי זאת הנשמה שעזבה אותי במוצאי שבת שעברה בלי שום צער של מיתה, והנה עתה היא חוזרת אלי לתוך הגוף. והלא כך יהיה לעתידי לבוא, שאז יתוקן חטא עץ הדעת, שאז הנשמה תוכל לעלות מעולם לעולם, בלי צער של מיתה. על-כן ישים האדם לבו לתקן בתשובה את חטא עץ הדעת, שהרי כל הנשמות חטאו בהיותן כלולות בתוך אדם הראשון, וגם הוא צריך לתקן.

לפי זה יש לומר, ששמואל, בגדל קדושתו, תקן בשבת, על-ידי הקידוש על היין, את חטא עץ הדעת. (שהרי החטא היה ביין, כמו שמובא במדרש (בראשית רבה יט, ה): "חנה) סחטה ענבים ונתנה לו" (=לאדם הראשון).

על-כן זכה שמואל להיות בשבת בעולמות העליונים, כפי שיהיה לעתידי לבוא, שאז יחיה האדם בשני העולמות, כאדם הדר בבית עם עליה (=קומה שניה). ולכן, כאשר רצה לקדש, "ירד מלמעלה (=מהעולמות העליונים) לארץ, כדי לקדש במקום סעודה". (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "שלח לך אנשים ויתרו את ארץ כנען..." (יג' ב')

הגאון רבי יצחק אלחנן מקובנה אמר פעם באוני תלמידיו: צאו וראו, מה גדול החטא שהאדם חוטא נגד עמו! הנה מצינו, שהקב"ה מחל לבני דור המדבר על כמה חטאים חמורים שחטאו נגדו: חטאו בעגל – נמחל להם. חטאו במתאוננים – כשבקשו לאכל בשר תאנה – ונמחל להם. וכשחטאו לאחר מכן ישראל במחלוקת קרח – שוב זכו למחילה על חטאם הכבד. ורק על עון המרגלים, שהוציאו דבה רעה על הארץ, ובקשו להשיב את העם מצרימה, לא מחל ה' לישראל, אלא גזר על יוצאי מצרים: "במדבר הזה יפלו פגריכם".

מכאן נמצאנו למדים – הטעים רבי יצחק אלחנן – שבכל העבירות שבעולם מועילה תשובה לחוטא – הן בעבירות שבין אדם למקום (=לה'), והן בעבירות שבין אדם לחברו. ורק לחטא שאדם חוטא נגד עמו – אין כפרה לעולם, ואין מועילה לו אפילו חרטה גמורה ותשובה שלימה. ללמדך, שאין בעולם חטא גדול מן הפגיעה בעם ישראל, שהוא עם ה'... שבת שלום לכל בית ישראל!

נא לשמור על קדושת הגיליון!

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פְּרֻשֵׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁלַח-לְךָ אֶל שְׂדֵי יִתְּנוּ לָכֶם רְחִמִים רְאִשֵׁי תִיבוֹת "יִשְׂרָאֵל" **כְּנִיסַת הַשְּׁבֹט: 19:20**

עֲרַשׁ"ק כִּב' סִיּוֹן תִּשְׁע"ו (16.6.17) **inei-zion.com** (ר"ת 21:15) **יְצִיאַת הַשְּׁבֹט: 20:34**

הַפְּטָרָה: "וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצַת עַל כַּנְּפֵי בְּגָדֵיהֶם"

שְׁנִינּוּ בַּגְּמָרָא (מְנַחֵת מַג): "רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אָמַר: כָּל (אָדָם) שֵׁישׁ לוֹ תְּפִילִין בְּרֵאשׁוֹ וְתְּפִילִין בְּזֵרוּעוֹ, וְצִיצַת בְּבִגְדוֹ, וּמְזוּזָה בְּפֶתְחוֹ – הַכֹּל בְּחִיּוּק שְׁלֹא יִחְטָא, שֶׁנֶּאֱמַר: 'וְהַחֲוִט הַמְּשֻׁלָּשׁ לֹא בְּמַהֲרָה יִנְתַּק', וְאָמַר: 'חֲנָה מְלֶאֱךָ ה' סָבִיב לִירְאָיו וַיִּחְלְצֵם".

הֵנָּה, רוֹאִים אָנּוּ מִכָּאן, שֶׁכָּל הַמְּקָיִם שֶׁלֹּשׁ מִצְוֹת אֵלּוּ – תְּפִילִין, צִיצַת וּמְזוּזָה – יֵשׁ לוֹ שְׁמִירָה שְׁלֹא יִחְטָא. וְכַפִּי שְׂאוּמֵר הַרמב"ם, בְּסִפְרוֹ "הֵיד הַחֲזוּקָה", שֶׁמְקִיּוֹם מִצְוֹת אֵלּוּ נִבְרָאִים מְלֶאֱכִים, הַשּׁוֹמְרִים עַל הָאָדָם שְׁלֹא יִחְטָא, וְכַדְבְּרֵי קוֹדְשׁוֹ (הַלְכוֹת תְּפִילִין וּמְזוּזָה ו', יג): "...כָּל מִי שֵׁישׁ לוֹ תְּפִילִין בְּרֵאשׁוֹ וּבְזֵרוּעוֹ וְצִיצַת בְּבִגְדוֹ וּמְזוּזָה בְּפֶתְחוֹ – מוּחְזָק הוּא שְׁלֹא יִחְטָא, שֶׁהָרִי יֵשׁ לוֹ מִזְכִּירֵין רַבִּים, וְ...הֵם הַמְּלֶאֱכִים שֶׁמְצִילִין אוֹתוֹ מִלְּחַטוֹא, שֶׁנֶּאֱמַר: 'חֲנָה מְלֶאֱךָ ה' סָבִיב לִירְאָיו וַיִּחְלְצֵם".

נִמְצְאוּ לְמִדֵּים מְכַל זֶה, שֶׁהַמְּקָיִם ג' מִצְוֹת אֵלּוּ – תְּפִילִין, צִיצַת וּמְזוּזָה – "מוּחְזָק הוּא שְׁלֹא יִחְטָא". וְלִכֵּן, גְּדוּלָּה מְעַלֵּת הַנְּעֵר, הַנִּכְנָס לְעַל הַמִּצְוֹת. שָׁכֵן, לְפָנֵי יוֹם "בְּרַ הַמִּצְוָה" יֵשׁ לִילָד רַק ב' מִצְוֹת: צִיצַת בְּבִגְדוֹ וּמְזוּזָה בְּפֶתְחוֹ. וְעֵדִין חֲסֵרָה הַחֲוִלָּה הַשְּׁלִישִׁית – מִצְוֹת הַתְּפִילִין, בְּרֵאשׁוֹ וּבְזֵרוּעוֹ. אוּלַּם, כְּאֲשֶׁר נִכְנָס הַנְּעֵר לְעַל הַמִּצְוֹת, וּמְנִיחַ גַּם תְּפִילִין, הֵנָּה, יֵשׁ לוֹ אֵת כָּל שְׁלֹשׁ הַמִּצְוֹת, אֲשֶׁר עַל-יָדָן מוּבְטָח לוֹ שְׁלֹא יִחְטָא (בְּבַחֲיִנַת "וְהַחֲוִט הַמְּשֻׁלָּשׁ לֹא בְּמַהֲרָה יִנְתַּק" קִהְלַת ד', יב).

עַל-פִּי זֶה יוֹבֵן, מָה שֶׁשְׁנִינּוּ בַּגְּמָרָא (עִירוּבִין יג): "תְּנוּ רַבָּנִין: שְׁתֵּי שָׁנִים וּמְחַצָּה נִחְלָקוּ בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הַלֵּל. הַלֵּלוֹ אוּמְרִים: נַח(=עֲדִיף) לוֹ לְאָדָם שְׁלֹא נִבְרָא יוֹתֵר מִשְּׁנִבְרָא, וְהִלְלוּ אוּמְרִים: נַח(=עֲדִיף) לוֹ לְאָדָם שֶׁנִּבְרָא יוֹתֵר מִשְּׁלֹא נִבְרָא. (לְבַסוּף) נִמְנָו וְגַמְרוּ, שֶׁנַּח(=עֲדִיף) לוֹ לְאָדָם שְׁלֹא נִבְרָא יוֹתֵר מִשְּׁנִבְרָא. וְצָרִיכִים אָנּוּ לְהַבִּין מָה כּוֹנֵת חוֹ"ל בַּגְּמָרָא בְּאוּמְרָם "נִמְנָו וְגַמְרוּ"? וּמְדוּעַ "נַח(=עֲדִיף) לוֹ לְאָדָם שְׁלֹא נִבְרָא"?

אוּמֵר עַל-כֵּךְ הַמַּהֲרָש"א: "נִמְנָו" הוּא מְלֶשׁוֹן מִנִּין – שֶׁעֲמָדוֹ חוֹ"ל עַל מִנִּין(=מְסַפֵּר) הַמִּצְוֹת, וְרָאוּ שְׁבַתֵּרִי(ג=613) הַמִּצְוֹת שֶׁנִּתְּנוּ לְיִשְׂרָאֵל, יֵשׁ שֵׁס"ה(=365) מִצְוֹת "לֹא תַעֲשֶׂה", וּרמ"ח(=248) מִצְוֹת "עֲשֵׂה". וְלִכֵּן, אַחֲרֵי שֶׁנִּבְרָא הָאָדָם, הוּא יְכוֹל לְקַיֵּם אִמְנָם אֵת כָּל רמ"ח(=248) מִצְוֹת "עֲשֵׂה", אֲבָל מִצְד שְׁנֵי הוּא עֲלוּל גַּם לְעַבֹּר חֵס וְחִלְלָה עַל שֵׁס"ה(=365) מִצְוֹת "לֹא תַעֲשֶׂה". וּמֵאַחֵר וּמִצְוֹת "לֹא תַעֲשֶׂה" מְרֻבּוֹת מִמִּצְוֹת הַ"עֲשֵׂה", סִיכּוּי לְחַטּוֹא גְּדוּלִים יוֹתֵר.

עַל-כֵּן "נִמְנָו וְגַמְרוּ" – לְאַחֵר שֶׁמְנָו אֵת מְסַפֵּר מִצְוֹת "לֹא תַעֲשֶׂה" לְעוֹמֵת מִצְוֹת "עֲשֵׂה", גַּמְרוּ/הַחֲלִיטוּ שֶׁנַּח(=עֲדִיף) לוֹ לְאָדָם שְׁלֹא נִבְרָא, כִּיּוֹן שְׂאֹז לְפָחוֹת לֹא יוּכַל לְעַבֹּר עַל מִצְוֹת הַ"לֹא תַעֲשֶׂה". וְתַמְהוּ עַל-כֵּךְ הַמְּפָרְשִׁים: הָרִי הַקַּב"ה הוּא תְּכַלִּית הַטוֹב, וְדֶרֶךְ הַטוֹב הִיא לְהִיטִיב עִם אַחֲרִים. אִם כֵּךְ, אֵיךְ יִתְכַן שֶׁהַקַּב"ה בְּרָא אֵת הָאָדָם, כֵּךְ שֶׁסִּיכּוּי לְחַטּוֹא גְּדוּלִים יוֹתֵר?

אֲלֹא, יֵשׁ לוֹמֵר, שֶׁהָרִי לְמַדְנּוּ, שֶׁהַמְּקָיִם ג' מִצְוֹת אֵלּוּ – תְּפִילִין, צִיצַת וּמְזוּזָה – "מוּחְזָק הוּא שְׁלֹא יִחְטָא". אִם כֵּךְ, נִמְצָא, שֶׁלְאַחֵר שֶׁנַּעֲשֶׂה הָאָדָם "בְּרַ הַמִּצְוָה", וּמְקָיִם אֵת מִצְוֹת תְּפִילִין, הֵנָּה כְּבָר אִזּוֹ נַח לוֹ שֶׁנִּבְרָא, כִּיּוֹן שֶׁמוּבְטָח לוֹ שְׁלֹא יִחְטָא, וְלֹא יַעֲבֹר עַל מִצְוֹת "לֹא תַעֲשֶׂה". וְמָה שֶׁנִּמְנָו וְגַמְרוּ חוֹ"ל, שֶׁנַּח(=עֲדִיף) לוֹ לְאָדָם שְׁלֹא נִבְרָא, הוּא רַק אִם אֵין הוּא מְקָיִם ג' מִצְוֹת אֵלּוּ.

עֲנִין זֶה מֵאִיר לָנוּ מָה שֶׁכְּבָר לְמַדְנּוּ מִדְּבַרֵי הַזֶּהֱרַק הַקְּדוּשׁ ("מִשְׁפָּטִים", דף צה), שֶׁבִּיּוֹם "בְּרַ הַמִּצְוָה" מְכַנִּים הַקַּב"ה בְּאָדָם אֵת הַנְּשֻׁמָּה, וְאוּמֵר עֲלָיו: "בְּנֵי אֶתְהָ, אֲנִי הַיּוֹם יִלְדֶתִיךָ".

וְצָרִיכִים אָנּוּ לְהַבִּין עֲנִין זֶה, מְדוּעַ רַק בִּיּוֹם הַ"בְּרַ הַמִּצְוָה" מְקַבֵּל הָאָדָם אֵת הַנְּשֻׁמָּה? אֲלֹא, יֵשׁ לוֹמֵר, שֶׁהַיּוֹת וּבִיּוֹם בְּרַ הַמִּצְוָה, כְּאֲשֶׁר מִתְחִיל הַנְּעֵר לְהַנִּיחַ תְּפִילִין, כְּבָר יֵשׁ לוֹ ג' מִצְוֹת – תְּפִילִין,

ציצית ומזוזה – שאז מובטח לו שלא יחטא (שהרי המלאכים שנבראים ממצות אלו שומרים עליו שלא יחטא). לכן, נמצא, כי רק ביום בר המצוה מתגלה לאדם שנתח לו שנברא. ואם כך, ראוי הוא לקבל את הנשמה הטהורה, כיון שאז מובטח לו שיוכל לשמור עליה, כפי שקבל אותה מהקב"ה. (וימאחר וכניסת הנשמה לאדם היא בבחינת בריאה מחדש, אומר עליו הקב"ה "בני אתה, אני היום ילדתיך").

ענין זה מבאר לנו גם מה שאמרו חז"ל הקדושים, שמצוה מן המובחר לעשות סעודה ביום בר המצוה, כפי שמביא ה"מגן אברהם" (או"ח סימן רכ"ה), ש"מצוה על האדם לעשות סעודה ביום שנעשה בנו בר מצוה, פיוס שנכנס לחופה...".

וכן כתב ה"קב ישר" (פרק א'): "חביב מאד לפני הקב"ה, כשרואה שהאב שמח על שזכה להגיע את בנו לחיוב קיום המצות. ועל-כן, חיוב גדול לעשות שמחה ומשתה באותו יום, כי יש נחת-רוח להקב"ה...".

ויש לומר, שהטעם לכך שביום בר המצוה עושים סעודת שמחה הוא, שלמרות שביום זה מתחייב בר המצוה בכל תרי"ג המצות – וכפי שלמדנו, נמנו וגמרו חז"ל, שנתח(=עדיף) לו לאדם שלא נברא יותר משנברא, שכן, מרובות יותר מצות "לא תעשה" ממצות "עשה" – אולם, מאחר וביום זה מקיים הוא את מצות התפילין, הנה כבר נח לו שנברא, כי יש לו את ג' המצות – תפילין, ציצית ומזוזה – השומרים עליו שלא יחטא, ועל-כך צריך הוא לשמוח בסעודת מצוה. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "שלח לך אנשים ויתרו את ארץ כנען... כל נשיא בהם" (יג' ב')

מעיר כאן הצדיק רבי משה חיים (בן בתו של הבעש"ט), בספרו "דגל מחנה אפרים": במלה "נשיא" אתה מוצא את האותיות "יש" ואת האותיות "אין". דבר זה בא לרמז, שקיימים שני סוגים של נשיאים. יש נשיא, שהוא בבחינת "יש" – מתרברב ומתהדר בתפקידו הרם, ומדגיש בכל הזדמנות את חשיבות מעמדו ורום מעלתו. לעומת זאת, יש נשיא שהוא בבחינת "אין", וחרף תפקידו הרם, נשאר איש ענו וצנוע בהליכותיו עם הבריות. נשיא כזה היה משה רבנו, שעליו מעידה התורה הקדושה, בסוף פרשת "בהעלתך": "והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה". וממשיך בעל "דגל מחנה אפרים", ואומר: נשיא, המחזיק עצמו כ"אין" – ענו וצנוע – הוא למעשה "יש", דגול מרובה ואהוב על בני עמו. אבל נשיא המחזיק עצמו כ"יש" – תקיף ובעל שררה – הוא למעשה "אין" – ואינו זוכה לכבוד ולהערכה אצל נתיניו...

"שלח לך אנשים ויתרו את ארץ כנען... (יג' ב')

שואלים המפרשים, מדוע הקב"ה נתן יד חופשית למשה רבנו לשלוח את המרגלים, כדברי רש"י: "שלח לך" – לדעתך, אני איני מצוה לך. אם תרצה – שלח". והרי הקב"ה צופה ויודע הכל מראש, ויודע את הנזק והבכיה לדורות שיצמחו כתוצאה משילוח המרגלים. אם כן, מדוע לא מנע ה' לתברך במפורש את שילוח המרגלים? אלא, אומר מרן הגר"ע יוסף שליט"א, שעם כל הצער והפאב שנגרם לאבותינו בדור המדבר, וכמו שכתוב "במדבר הזה יתמו ושם ימתו...". – מכל מקום כדאי היה להם להישאר ארבעים שנה במדבר, וללמוד תורה מפי משה רבנו בכבודו ובעצמו. וכל התורה שלמדו נחרטה עמוק בלבם, כיון שלא הייתה להם שם דאגה של אכילה, שתיה וביגוד, וכמו שכתוב: "שמלתך לא בלתה מעליך ורגלך לא בצקה זה ארבעים שנה". וזכרו את הלימוד בצורה נפלאה כיון ששתו מבארה של מרים, שכל השותה ממנה אינו שוכח את תלמודו, והלימוד הזה השפיע לא רק לדורם, אלא לדורי דורות.

ובענין סגולת בארה של מרים הנביאה מסופר על האר"י הקדוש, שכשהתחיל ללמד את רבי חיים ויטאל את חכמת הקבלה, ורבי חיים לא תפס את אחד הבאורים מתמת עמק הענין, אמר האר"י לרבי חיים, שילכו יחד לימה של טבריה, וישתה מבארה של מרים. כשהגיעו לימה של טבריה, הבחין האר"י בבארה של מרים (בתוך הפיגרת), ואמר לתלמידו שישאב מים וישתה. ומאז ששתה רבי חיים ויטאל מבארה של מרים, קלט את כל הגילויים שגלה לו האר"י הקדוש.

ומעתה נבין את מעלת עם ישראל, שזכו ללמוד ממשה רבנו את כל התורה, והיתה להם בארה של מרים, וכל מה שלמדו נקלט היטב במוחם. ועל-כן אמר הקב"ה, שכל הסבל והתוצאה הקשה והמרה הם שוים וכדאיים, אבל בעיקר שעם ישראל ילמדו תורה ממשה רבנו – ולכן לא מנע הקב"ה ממשה רבנו מלשלוח את המרגלים.

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁלַח-לְךָ אֶל שְׂדֵי יִתְּנוּ לָכֶם רְחִמִים "ראשי תיבות **"ישראל"** **כְּנִיסַת הַשְּׁבֹט: 19:20**

ערש"ק כב' סיון תשע"ו (16.6.17) **inei-zion.com** (ר"ת 21:15) **יציאת השבת: 20:34**

הַפְּטָרָה: "וישלח יהושע" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"בבאכם אל הארץ אשר אני מביא אתכם שמה והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה"

על הכתוב בפרשה, "בבאכם אל הארץ אשר אני מביא אתכם שמה והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה", אומר ה'עבודת ישראל" (המגיד הקדוש מקווננין, בשם רבי זושא מאניפולי) זיע"א, כי הסיבה שהקב"ה ברא את האדם, כך שלא יוכל להתקיים בלי מאכל ומשקה היא, כדי שהאדם, על-ידי אכילתו, יעלה (=יתקן, על-ידי הברכה שנקבעה לכל מאכל ומשקה) את **ניצוצי הקדושה** (=המגולגלים) בתוך המאכלים. (וזהו שפרש הבעש"ט הקדוש זיע"א את הפסוק (תהילים קז, ה): "רעבים גם צמאים, נפשם בהם תתעטף" – כלומר, מה שברא הקב"ה בני אדם – שיהיו "רעבים גם צמאים", ולא יוכלו להתקיים בלי אכל – הוא בגלל ש"נפשם בהם תתעטף" – מכיון שבתוך המאכל מתעטפים ניצוצי קדושה).

וכפי דבריו הקדושים של ה'עבודת ישראל" ("שלח לך"): "כשהאדם אוכל בתאוותו לפי דמיונו, ש(הרי) אי-אפשר לחיות בלא אכילה ושתיה, בודאי מן הנמנע שירים **ניצוצי הקדושה** שבתוך המאכל למעלה. רק אם האדם חכם ומשפיל על דבר, ואומר בלבו, 'הלא בודאי אם הבורא ברוך הוא, רצה שנגחיה בלי אכילה, בודאי היה אפשר להתקיים כמו עתה. אלא שהבורא ברוך הוא, רצונו להחיות נפש כל חי על-ידי אכילה, ועל-ידי כך אני מוכרח לאכול בקדושה ובטהרה, ש(אז) אני עושה רצונו בכך. ואז יש בפה האדם להרים **ניצוצין קדישין** לשורשם, וזה פירוש הפסוק 'בבאכם אל הארץ'. דהינן, (בבאכם) אל הארציות, תדעו נאמנה 'אשר אני מביא אתכם שמה' – כי אני הבאתי אותך לזה. (שפן), הרעבון והצמאון מאת השם יתברך, והשביעה גם כן מאתו, אז 'והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה', תגביהו **הניצוצין קדישין** למעלה".

וממשיך ה'עבודת ישראל" לפרש את המשך הכתוב, "ראשית ערסתכם חלה תרימו תרומה", ואומר: "שלא יאמר האדם, הנה אנכי עדין רך בשנים, ויש עת לכל חפץ, כשאזקין אשוב לעבוד אותו יתברך בהגבהת(=הרמת) **הניצוצין קדישין**, אבל עתה, כתיב בקהלת (יא, ט): 'שמח בחור בילדותיך'. ולזה אמר הכתוב, לא כן, (אלא) רק 'מראשית ערסתכם תתנו לה' תרומה'. כי עיקר העבודה בימי הילדות והבחורות ("מראשית ערסתים") – כשהאדם שלם בכוחו, והוא הראשית לקדש מנעוריו".

(מכל זה צריך להשפיל וללמוד, שצריך להתקדש בקדושה יתירה בשעת האכילה, כדי להעלות את **ניצוצי הקדושה** מתוך המאכלים).

לפי המבואר, נבין את הקשר בין פרשה זו לפרשת המרגלים. שפן, כידוע, טעות המרגלים היתה שחשבו הם שאי-אפשר לעסוק בתורה ובעבודת ה' בארץ ישראל, כפי שתריך ענין זה האדמו"ר מהרי"ד מבעלזא, ואמר, שהמרגלים לא רצו להיכנס לארץ ישראל, כיון שלא רצו להפסיד את אכילת המן, שהוא לחם אבירים, לחם רוחני שמלאכי השרת ניזונים ממנו. וגם חשבו שאפשר לעבוד את ה' יתברך כראוי ולעסוק בתורה – רק במדבר, ששם לא עסקו כלל בעניני העולם הזה. שהרי, את כל צורפיהם זמן להם שם הקב"ה: לחם מן השמים, מים מבארה של מרים, ואף בגדיהם ונעליהם לא בלו במשך ארבעים שנה.

אבל בארץ ישראל, ששם יפסיקו כל אלה, ויצטרכו בני ישראל לעסוק בעניני העולם הזה, בעבודת שדות וכרמים, שוב לא יוכלו לעסוק כראוי בתורה ובעבודת ה', ולכן בקשו למנוע את כניסתם של בני ישראל לארץ ישראל.

אולם, אומר מרן מהרי"ד מבעלזא, המרגלים טעו בכך. שפן, רצון ה' יתברך הוא, שהאדם יעסוק בעניני העולם הזה, ויכון גם בזה בלתי לה' לבדו. שהרי, בגלל זה ברא הקב"ה את האדם כגוף חומרי, עפר מן האדמה מן העולם הזה, ואחר-כך נפח באפיו נשמה מהעולם העליון – כדי להורות שעיקר העבודה צריכה להיות בעניני

הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא בְיַחַד, עַל-יְדֵי שְׂיִיחַד הָאָדָם אֶת כָּל עַנְיָנֵי הָעוֹלָם הַזֶּה בְּלִתִּי לֵה' לְבָדוֹ. וּמִטַּעַם זֶה הִכְנִיס הַקַּב"ה אֶת יִשְׂרָאֵל לְאַרְץ שְׁהִיא אַרְץ זָבַת חֶלֶב וּדְבַשׁ, כְּדֵי שְׂיִתְעַסְקוּ בְּעַנְיָנֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, וּיְכַוְּנוּ לְיַחַד אֶת הַכָּל לְשֵׁם שָׁמַיִם.

לָכֵן בָּא הַקַּב"ה לְלַמֵּד אֶת יִשְׂרָאֵל דַּעַת, שְׂאִין הַדְּבָר כֶּךָ, אֵלֹא "וְהָיָה בְּאַכְלֹכֶם מִלֶּחֶם הָאָרֶץ תִּרְיִמוּ תְרוּמָה לֵה'". דְּהִינּוּ, שְׂבַעַת אוֹכְלֵם יֹאכְלוּ לְשֵׁם שָׁמַיִם, וּיְכַוְּנוּ לְהָרִים אֶת הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים שְׂבַתוֹךְ הַמֵּאֲכָל תְּרוּמָה לֵה', וְזֶהוּ "תְּרוּמָה" – אוֹתִיּוֹת תְּרוּם ה' (תְּרוּם מְלִשׁוֹן הַרְמָה), שְׂצָרִיךְ לְהָרִים/לְהַעֲלוֹת אֶת הַגְּשָׁמִיּוֹת, וּלְיַחַד אֶת כָּל עַנְיָנֵינוּ בְּלִתִּי לֵה' יִתְבָּרַךְ. (עַל פִּי "אוֹרֵה שֶׁל תוֹרָה" לְהַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן) וְיִמְתּוּ הָאֲנָשִׁים מוֹצְאֵי דְבַת הָאָרֶץ רַעָה בַּמַּגְפָּה לִפְנֵי ה' (יִד' לז')

כּוֹתֵב כָּאֵן רִשׁוּי, עַל-פִּי חז"ל (סוֹטָה לֵה', יא:): הַמְרַגְלִים נֶעְנְשׂוּ כָּאֵן מִיָּדָה כִּנְגַד מִיָּדָה: הֵם חֲטָאוּ בְּלִשׁוֹן(=לִשׁוֹן הָרַע), וְלָכֵן נִשְׁתַּרְבְּבָה (=נִתְאַרְכָּה) לְשׁוֹנָם עַד טְבוּרָם, וְתוֹלְעִים הָיוּ יוֹצְאִים מִלְּשׁוֹנָם וּבְאִין(=נִכְנָסִים) לְתוֹךְ טְבוּרָם. לָכֵן נֶאֱמַר: "בַּמַּגְפָּה לִפְנֵי ה'", וְלֹא נֶאֱמַר "בַּמַּגְפָּה" סִתָּם, אֵלֹא "לִפְנֵי ה'", שְׂכֵן מִיָּדָתוֹ שֶׁל הַקַּב"ה הִיא מִיָּדָה כִּנְגַד מִיָּדָה, וְלָכֵן מֵתוֹ בְּאוֹתָהּ מִיָּתָהּ הָרְאוּיָה לָהֶם.

מוֹסִיף בְּעַנְיָן זֶה רַבִּי שְׁלֵמָה אֶפְרַיִם, בַּעַל הַ"כְּלֵי יָקָר": הַמְרַגְלִים חֲטָאוּ בְּלִשׁוֹנָם נֶגַד אַרְץ הָאֲבוֹת, הַקְּרוּיָה בְּפִי הַקְּדָמוֹנִים "טְבוּר הָאָרֶץ", עַל שׁוּם שְׂנִמְצָאָת בְּמִרְכָּז הָעוֹלָם הַמְּיוֹשֵׁב, וְלָכֵן נֶעְנְשׂוּ עַל-יְדֵי הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ בְּשֶׁרְבוּב לְשׁוֹנָם עַד טְבוּרָם - מִיָּדָה כִּנְגַד מִיָּדָה... "עוֹלָם(=מְלוּן) חֲסֵד יִבְנֶה"

פַּעַם בְּלִיל סַעְרָה, בְּשַׁעַת לֵילָה מְאוּחָרֶת, נִפְתְּחָה הַדֶּלֶת בְּאֶחָד הַמְּלוֹנוֹת שְׂבַפִּילְדִּלְפִיָּה, וְלִמְלוֹן נִכְנָסוּ בְּנֵי זוּג מְבוֹגְרִים, כְּשֶׁהֵם נוֹטְפִים מִיָּם וְרוֹעֲדִים מִקּוֹר. הֵם פָּנוּ לַפְּקִיד, וּבִקְשׁוּ לְשַׁכּוֹר חֶדֶר לְמִשְׁךְ הַלֵּילָה. הַפְּקִיד נָעִים תְּהִלִּיכוֹת הַבֵּיט בָּהֶם בְּמַבְט אֹהֶד, אֵדָּ אָמַר: "הַמְּלוֹן כִּרְגַע בְּתַפּוּסָה מְלֵאָה. אֵין אֶפִּילוֹ חֶדֶר אֶחָד פָּנוּי!" בְּנֵי הַזוּג הַמְּבוֹגְרִים נִרְאוּ אוֹבְדֵי עֲצוֹת. זֶה כְּבָר הַמְּלוֹן הַשְּׁלִישִׁי שֶׁהֵם נִכְנָסִים אֵלָיו, וּבְכָל מְקוֹם שׁוֹלְחִים אוֹתָם כְּלַעוּמַת שְׂבָאוֹ, מְאַחַר וְכָל הַחֲדָרִים תְּפוּסִים.

הַפְּקִיד הִבְחִין בְּמִצּוֹקָתָם, וְרַחֲמָיו נִכְמְרוּ עֲלֵיהֶם. "אוֹלֵי תִרְצוּ לִישׁוֹן בְּחֶדֶר שְׁלִי?" - הֲצִיעַ. "זוֹ לֹא בְּדִיוֹק סוּיָטָה, אֲבָל לְפָחוֹת יִהְיֶה לָכֶם מְקוֹם לְהִנִּיחַ אֶת רַאשְׁכֶּם לְמִשְׁךְ הַלֵּילָה". בְּתַחֲלִילָה בְּנֵי הַזוּג הִסְסוּ לְהַקְשׁוֹת עַל הַפְּקִיד, אֲבָל מְזַג הָאִוִיר בַּחוּץ רַק הִלֵּךְ וְנִעְשָׂה יוֹתֵר סוּעֵר, וְגַם הַפְּקִיד שִׁכְנַע אוֹתָם, בְּאוֹמְרוֹ שֶׁהוּא מְמִילָא יוֹשֵׁב בְּדַלְפָּק עַד הַבְּקָר, וְחֲדָרוֹ נוֹתֵר רֵיק. הַפְּקִיד הִכִּין אֶת חֲדָרוֹ לְמַעַן שְׁנֵי בְּנֵי הַזוּג הַמְּבוֹגְרִים, וְהֵם הוֹדוּ לוֹ מְקָרֵב לָבָס.

לְמַחֲרָת בַּבְּקָר, כְּאֲשֶׁר יָרְדוּ לְשֵׁלֶם אֶת הַחֶשְׁבּוֹן, אָמַר הַגְּבֵר הַמְּבוֹגֵר לַפְּקִיד: "אֲדוּנִי הַיָּקָר, אֲנִי מַעֲרִיךְ אֶת הַיַּעֲלִילוֹת, הַאֲדִיבוֹת וְהַתּוֹשִׁיָּה שְׁלָךְ. אַתָּה 'מִתְבַּזְּבֵז' בְּמְלוֹן הַקֶּסֶן הַזֶּה. לְדַעַתִּי אַתָּה מִתְאִים לְהִיּוֹת מְנַהֵל הַמְּלוֹן הַטוֹב בְּיוֹתֵר בְּאַרְצוֹת תְּבֵרִית! אוֹלֵי בְּיוֹם מִן הַיָּמִים אֲבִנֶה אֶת הַמְּלוֹן הַזֶּה, וְאֶמְנֶה אוֹתָךְ לְמְנַהֲלוֹ..."

הַפְּקִיד חִיךְ בְּנִימוּס, וְהוֹדָה לְאוֹרַח עַל הַמַּחְמָאָה. הָאוֹרַח הוֹצִיא מִכִּיסוֹ כְּרִטִּיס בִּיקוֹר, וְנָתַן אוֹתוֹ לַפְּקִיד. הַפְּקִיד טָמַן אֶת הַכְּרִטִּיס בְּתִיקוֹ, וְשָׁכַח מִהַמְקָרָה תוֹךְ זְמַן קָצֵר. לְאַחַר כְּמָה חוֹדְשִׁים נִקְלַע הַמְּלוֹן הַקֶּסֶן לַקְּשִׁיִּים כְּלַפְלִיִּים, וְנִסְגָּר. פְּקִיד הַקְּבֵלָה מָצָא אֶת עַצְמוֹ מְחוֹסֵר עֲבוּדָה. הוּא נָסָה עֲבוּדוֹת שׁוֹנוֹת בְּתַחֲמוֹם הַמְּלוֹנָאוֹת, אֵדָּ לֹא הִצְלִיחָה. וּלְבַסּוֹף מָצָא עֲבוּדָה כְּמַלְצָר זוּטָר בְּאַחַת הַמַּסְעָדוֹת בְּפִילְדִּלְפִיָּה.

וְהִנֵּה, לְאַחַר שְׁנַתִּים, נוֹחַת יוֹם אֶחָד מְכַתֵּב מִנִּיּוֹ יוֹרֵק בְּתִיבַת הַדּוֹאָר שֶׁל הַפְּקִיד. כּוֹתֵב הַמְּכַתֵּב מְזַכֵּר לַפְּקִיד, שְׁלִפְנֵי שְׁנַתִּים וְחֲצִי הוּא וְאֲשֶׁתּוֹ הִגִּיעוּ בְּלִיל סַעְרָה לְמְלוֹן הַקֶּסֶן שֶׁבּוֹ הַפְּקִיד עָבַד, וְהוּא דָּאָג לָהֶם בְּאוֹפֵן מְיֻחָד. "אֲנִי וְרַעֲיָתִי מְבַקְשִׁים לְהַשִּׁיב לָךְ כְּגַמוּלָךְ, וְאֲנוּ מְזַמְיִים אוֹתָךְ לְבוֹא וּלְהַתְאַרַח בְּבֵיתֵינוּ לְמִשְׁךְ כְּמָה יָמִים", הַסִּתֵּים הַמְּכַתֵּב. לְמַעֲטָפָה הִנֵּה מְצוּרָךְ גַּם כְּרִטִּיס טִיסָה הַלּוֹךְ וְשׁוֹב מִפִּילְדִּלְפִיָּה לְנִיּוֹ יוֹרֵק.

הַפְּקִיד שָׂמַח מְאֹד עַל הַהַצָּעָה. הוּא הִנֵּה מוֹתֵשׁ וּמִיּוֹאֵשׁ מַעֲבוּדָתוֹ הַקְּשָׁה בַּמַּסְעָדָה, שְׂתַמּוּרְתָהּ קִבֵּל שְׂכָר זָעוּם. תוֹךְ כְּמָה יָמִים הוּא נָטַל חוֹפְשָׁה קְצָרָה וְטָס לְנִיּוֹ יוֹרֵק. הָאִישׁ הַמְּבוֹגֵר פָּגַשׁ אוֹתוֹ בַּשָּׂדֶה הַתְּעוּפָה, וּפְנָה בְּמִכּוֹנִיתוֹ לְכִיוּן מִרְכָּז מְנַהֲטוֹ. "לֹאן אֲנוּ נוֹסְעִים?", שָׁאַל הַפְּקִיד. "מִיָּד תִּרְאֶה", הַשִּׁיב הָאִישׁ בְּחִיּוֹךְ צוֹפֵן סוּד.

כְּאֲשֶׁר הֵם הִגִּיעוּ לְצוּמַת שֶׁל הַשְּׂדֵרָה הַחֲמִישִׁית עִם רְחוּב 34, עָצַר הָאִישׁ וְהִצְבִּיעַ עַל בְּנִין עֶנֶק שֶׁהִלֵּךְ וְנִבְנָה - בְּנִין מְפוֹאָר מְאֹבָן אֲדַמְדָּמָה עִם צְרִיחִים מְסוּגְנָנִים וּמְגִדְלֵי תַצְפִּית. "אַתָּה רוֹאָה אֶת הַבְּנִין?" - שָׁאַל הָאִישׁ אֶת הַפְּקִיד - "זֶה הַמְּלוֹן שְׂבַנִּיתִי לָךְ כְּדֵי שְׂתַנְהַל אוֹתוֹ...!". הַפְּקִיד לֹא הִבִּין. "אַתָּה בּוֹדָאי צוֹחֵק עָלַי...זוֹ בּוֹדָאי בְּדִיחָה", אָמַר בְּמִבּוּכָה.

חִיּוֹךְ רַחֵב הַתְּפִשֵׁט עַל פְּנֵי הָאִישׁ, וְהוּא הַשִּׁיב: "תָּס וְתִלְיָה. אֵינְנִי צוֹחֵק עָלֶיךָ. אֲנִי רְצִינִי לְחִלוּטִין. הָאֵם יֵשׁ לָךְ עֲדִין אֶת כְּרִטִּיס הַבִּיקוֹר שְׂנַתִּיתִי לָךְ בְּאוֹתוֹ לִיל סַעְרָה?". הַפְּקִיד הִהְמוּס שְׁלֵף מֵאַרְנָקוֹ אֶת כְּרִטִּיס הַבִּיקוֹר שֶׁהִנֵּה שְׂמוֹר אֲצִלוֹ. הַשֵּׁם שֶׁהוֹפִיעַ עֲלָיו הִנֵּה וּלְיֵאֵם-וּוֹלְדוֹרָף אֶסְטוֹר. רַק עֲכָשִׁיו הִבְחִין הַפְּקִיד שְׂמִדוּבָר בְּאֶחָד מִבְּנֵי מַשְׁפַּחַת אֶסְטוֹר הַעֲשִׂירָה וְהַמְּכּוֹרְסָמַת. הַמְּבַנָּה שְׁעָלָיו הַצְּבִיעַ וּלְיֵאֵם-וּוֹלְדוֹרָף אֶסְטוֹר הִנֵּה מְלוֹן 'וּוֹלְדוֹרָף-אוֹסְטְרִיָּה' הָרֵאשׁוֹן, שֶׁהִלֵּךְ וְנִבְנָה בְּאוֹתָם יָמִים. הַפְּקִיד הַצְּעִיר הִפָּךְ לְהִיּוֹת מְנַהֵל שֶׁל הַמְּלוֹן, שֶׁהַתְּפַחַת לְיָמִים, וְהִפָּךְ לְרִשֵׁת שֶׁל מְלוֹנוֹת יוֹקְרָה זוֹהָרִים וְנוֹצְצִים. כְּבָר בְּאוֹתוֹ לִיל סַעְרָה בְּפִילְדִּלְפִיָּה, הַבְּטִיחַ וּלְיֵאֵם-וּוֹלְדוֹרָף אֶסְטוֹר לַפְּקִיד, כִּי יִמְנֶה אוֹתוֹ לְמְנַהֵל הַמְּלוֹן, וְאֵכֵן כְּשֶׁהִגִּיעַ הַזְּמַן וּבִנְיַת הַמְּלוֹן עֲמְדָה לְהַסִּתֵּים, הוּא עָמַד בְּהַבְטָחָתוֹ, וְשֵׁלֶם לַפְּקִיד אֶת שְׂכָרוֹ...

שַׁבַּת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל!
נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁלַח-לְךָ אֶל שְׂדֵי יִתְּנוּ לָכֶם רְחֻמִּים" רֵאשִׁי תִיבוֹת "יִשְׂרָאֵל" כְּנִיסַת הַשְּׁבֹט: 19:20

עֲרַשׁ"ק כִּב' סִיּוֹן תִּשְׁע"ו (16.6.17) bnei-zion.com (ר"ת 21:15) יְצִיאַת הַשְּׁבֹט: 20:34

הַפְּטָרָה: "וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"שְׁלַח לְךָ אַנְשִׁים וַיִּתְּרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן..."

עַל הַכְּתוּב, "שְׁלַח לְךָ אַנְשִׁים וַיִּתְּרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן..." מְבוֹאֵר בְּזֶהֱרַק הַקְּדוּשׁ (שְׁלַח קנח): "וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה... כָּל־אֶנְשִׁים". כִּלְהוּ זָכָאִין הוּוּ וְרֵאשִׁי דִּישְׂרָאֵל הוּוּ... אֲלֵא אָמְרוּ: אִי יַעֲלוּן יִשְׂרָאֵל לְאַרְעָא, נִתְעַבְרַן אֲנִן מִלְמַהוּי רִישִׁין, וַיִּמְנִי מֹשֶׁה רִישִׁין אַחֲרֵינִין. דְּהָא אֲנִן זְכִינָן בְּמִדְבָּרָא לְמַהוּי רִישִׁין, אֲבָל בְּאַרְעָא לֹא נִזְכִּי". אוֹמֵר הַזֶּהֱרַק הַקְּדוּשׁ, שְׁהַמְרָגְלִים הָיוּ כָּל־אֶנְשִׁים צְדִיקִים, וְרֵאשִׁי יִשְׂרָאֵל, וְאוֹלָם, בְּכָל זֹאת דְּבָרוּ סָרָה עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּיּוֹן שְׂיִדְעוּ שְׂרַק בְּמִדְבָּר הֵם יִשְׁאָרוּ בְּנִשְׂאוֹתָם, אֲבָל כְּאֲשֶׁר יִכְנָסוּ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, הֵם יִאֲבְדוּ אֶת נִשְׂאוֹתָם.

לְכַאוּרָה הַדְּבַר אֵינּוּ מוּבָן כִּלְל. מִכִּיּוֹן שְׁהַמְרָגְלִים הָיוּ אַנְשִׁים גְּדוֹלִים, אִיךָ חֲטָאוּ בְּחֲטָא כָּל-כָּף גְּדוֹל, לְדַבֵּר סָרָה עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, רַק כְּדִי לֹא לְאֲבֹד אֶת נִשְׂאוֹתָם?

נִקְדִּים תַּחֲלִילָה לְהַבִּיא מָה שְׁכָתוּב (בְּמִדְבָּר יג, טו): "וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן יְהוֹשֻׁעַ", וּפְרַשׁ רַש"י זצ"ל: "נִתְפָּלַל עָלָיו: יְהוֹשֻׁעַ יוֹשִׁיעַךָ מֵעֲצַת מְרָגְלִים".

וְצָרִיכִים אָנוּ לְהַבִּין, מִדּוּעַ דּוֹקָא הַתְּפָּלַל מֹשֶׁה עַל יְהוֹשֻׁעַ בְּשֵׁם יְהוֹשֻׁעַ שְׂיִוְשִׁיעַ אוֹתוֹ מֵעֲצַת מְרָגְלִים, וְלֹא בְּשֵׁם אַחֵר? נִקְדִּים לְהַבִּיא מָה שְׁמְבוֹאֵר בְּסִפְר "עֲרוּגַת הַבְּשָׂם", עַל הַכְּתוּב בְּפְרֻשַׁת "בְּשִׁלַּח": "וַיֹּאמֶר כִּי יָד עַל כֶּסֶף יְהוֹשֻׁעַ מִלְחָמָה לִיהוֹה בְּעַמְלָק מִדֹּר דֹּר". וּפְרַשׁ רַש"י, בְּשֵׁם חוֹז"ל, שְׁנִשְׁבַּע הַקַּב"ה, שְׁכָּל זְמַן שְׁעַמְלָק קָיָם - אֵין הַשֵּׁם (=שְׁמוֹ) שֶׁל הַקַּב"ה - ("יהוה") שְׁלָם. שְׁכֹן, הִיָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת כְּתוּב: "כִּי יָד עַל כֶּסֶף יְהוֹה". אֲלֵא, שְׁבַגְלָל שְׁעַמְלָק קָיָם, אֵין הַשֵּׁם שְׁלָם, וְחֲסֻרוֹת הָאוֹתִיּוֹת וְהַשֵּׁם הַמְּלֵא שֶׁל ה' יִתְבָּרַךְ (יהוה), וְלִכֵּן כְּתוּב: "יָד עַל כֶּסֶף יְהוֹה", לְלֹא הָאוֹתִיּוֹת וְה'.

וְצָרִיךְ לְדַעַת, אוֹמֵר "עֲרוּגַת הַבְּשָׂם", שְׁאֵת עֲנִיָן זֶה, שְׁאֵין שֵׁם הַקַּב"ה שְׁלָם, מְרַגֵּשׁ הָאָדָם בְּעַת שֶׁהוּא עוֹסֵק בַּתּוֹרָה. שְׁכֹן, אִם הִיָּה שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁלָם, יְכוּל הִיָּה הָאָדָם לְהַגִּיעַ לְהַשְׁגוֹת גְּדוֹלוֹת הַרְבֵּה יוֹתֵר בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה (שְׁהָרִי כָּל אוֹת מְשֻׁמוֹ יִתְבָּרַךְ הִיא אֵינּוּ-סִפּוּר צִיּוֹנוּת שְׁפָע). וְזֶהוּ שְׁרָמּוֹ דּוּד הַמְּלָךְ: "אֲשֶׁרִי הַגְּבַר אֲשֶׁר תִּסְרְנוּ יְהוֹשֻׁעַ וּמִתּוֹרַתְךָ תִּלְמְדֵנוּ". דְּהֵינּוּ, הֵיִסּוּרִים/חוֹסֵר בְּהַשְׁגוֹת הַתּוֹרָה נוֹבְעִים מִשֵּׁם "יהוה", שְׁהָרִי אֵין שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁלָם, שְׁכֹן כְּאֲמוֹר חֲסֻרוֹת אוֹתִיּוֹת "וְה' מְשֻׁמוֹ יִתְבָּרַךְ (יהוה).

וְאִיךָ מְרַגֵּשׁ הָאָדָם אֶת זֶה? עַל-יְדֵי "וּמִתּוֹרַתְךָ תִּלְמְדֵנוּ", כְּאֲשֶׁר הוּא לוֹמֵד בַּתּוֹרָה וּמַגְלֵה שְׁאֵין לוֹ בְּהַשְׁגוֹת גְּדוֹלוֹת.

וְהֵנָּה, יְדוּעַ וּמְפוֹרָסִם שְׁשֻׁמוֹ שֶׁל הַקַּב"ה יְהוֹה מְרוֹמְזוּ בְּרֵאשִׁי תִיבוֹת שֶׁל הַפְּסוּק: "יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ". וַיֵּשׁ לוֹמֵר, שְׁבַשְׂמִים גְּדוֹלוֹתוֹ שֶׁל הַקַּב"ה הִיא תְּמִיד וּבְכָל זְמַן. שְׁהָרִי, בְּכָל זְמַן וּבְכָל עֵת רַבּוֹת שֶׁל מְלֶאכִים מְשַׁבְּחִים אוֹתוֹ, וְזֶהוּ "יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם" - שְׁתְּמִיד יֵשׁ אֶת אוֹתִיּוֹת יְהוֹה. וְאוֹלָם "וְתִגַּל הָאָרֶץ", רֵאשִׁי תִיבוֹת וְה', הוּא רַק עַל "הָאָרֶץ" - הִיא אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

וְהֵנָּה, כְּאֲמוֹר, מְבוֹאֵר בְּזֶהֱרַק, שְׁהַמְרָגְלִים דְּבָרוּ סָרָה עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כִּיּוֹן שְׂיִדְעוּ שְׁאֲחֵרִי כְּנִיסַתְם לְאַרְץ, שׁוּב לֹא יוֹכְלוּ לְשַׁמֵּשׁ בְּנִשְׂאוֹת, וְעַל-כֵּן רְצוּ לְהִישָׁאֵר בְּמִדְבָּר, שֵׁם יוֹכְלוּ לְהִישָׁאֵר נִשְׂאִים. וְאוֹלָם, אֵילוֹ הָיוּ הַמְרָגְלִים מִתְבוֹנְנִים, שְׁעַל-יְדֵי הַתְּרַחֲקוֹתֵם מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל, אֵין שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁלָם (שְׁהָרִי "וְתִגַּל הָאָרֶץ" רֵאשִׁי תִיבוֹת וְה', נִשְׁלָם רַק בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל), כִּי אִזּוֹ הָיוּ יְכוּלִים לְהַתְּגַבֵּר עַל יְצָרָם, וְלֹא לְדַבֵּר סָרָה עַל הָאָרֶץ.

וְזֶהוּ שְׁהַתְּפָּלַל מֹשֶׁה עַל יְהוֹשֻׁעַ: "יְהוֹשֻׁעַ יוֹשִׁיעַךָ מֵעֲצַת מְרָגְלִים". דְּהֵינּוּ, כְּאֲשֶׁר תְּשִׁים לְנִגְדַּ עֵינֶיךָ אֶת שֵׁם יְהוֹה, שְׁהוּא תְּצִי מִשֵּׁם הַקַּב"ה כִּלְ עוֹד שְׁאֵין יִשְׂרָאֵל שְׁרוּיִין עַל אֲדַמְתָּם, כִּי אִזּוֹ תוֹכֵל לְהִינְצֵל וּלְהִיּוֹשֻׁעַ מֵעֲצַת הַמְרָגְלִים. דְּבַר אַחֵר אוֹמֵר "עֲרוּגַת הַבְּשָׂם", הֵנָּה יְדוּעַ מָה שְׁאֲמָרוּ חוֹז"ל בְּגִמְרָא (סוֹטָה יז): "דְּרַשׁ רַבִּי עֲקִיבָא: אֵישׁ וְאִשָּׁה שְׁזָכוּ - שְׁכִינָה בִּינֵיהֶם (יהוה), לֹא זָכוּ - אֵשׁ אוֹכְלָתָן". וּפְרַשׁ רַש"י זצ"ל: "שְׁכִינָה בִּינֵיהֶם - שְׁהָרִי חֲלַק (הַקַּב"ה)

את שמו, ושכנו ביניהן: **יוד באיש ו-ה"א באשה**. (על-כן, אם) לא זכו – **אש** אוכלתן – שהקב"ה מסלק שמו מביניהן, ונמצאו **אש ואש**. (**איש אשה**).

לפי זה, אומר "ערוגת הבשם", הרי כידוע כלל ישראל ביחד עם ארץ ישראל הם כדמיון איש ואשה, כמאמר הנביא (ישעיה סב): "לא יאמר לך (=כנסת ישראל) עוד עזובה, ולא רצון (=ארץ ישראל) לא יאמר עוד שממה... כי יבעל בחור בתולה יבעלוך בניך". ולכן, נמצא, שכל זמן שישראל שרויין על אדמתם בארץ ישראל, הרי הם כדמיון איש ואשה, ששכינה שרויה ביניהן (יה) בבית המקדש. ועל-כן התפלל משה: "יה יושיעך מעצת מרגלים". דהינו, משה התפלל על יהושע, שיזכור, ששם **יה** שורה על ישראל (בבית המקדש) רק כשהם מצויים בארץ ישראל. (לפי זה מובן גם מדוע לאחר שהסתלקה השכינה הקדושה **נשרף** בית המקדש, כמו שכתוב (איכה ד, יא): "ויצת **אש** בציון ותאכל יסודתיה", כי לאחר סילוק "יה" **מאיש ומאשה** – נשאר **אש אש**, בבחינת "לא זכו – **אש** אוכלתן"). (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "והיה לכם לציצית וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה'" (טו' לט')

על מצות ציצית כותב כאן רש"י: "וזכרתם את כל מצות ה'" – המניין (=הגמטריה) של המלה "ציצית" הוא שש מאות (600). ועוד שמונה חוטים, וחמשה קשרים המצויים בכנפות הציצית, שהם יחד שלש עשרה (13), סך-הכל שש מאות ושלוש עשרה (613), כמנין תרי"ג (=613) המצות שבתורה. ועל-כך אומרים חז"ל: כל המקיים מצות ציצית – מעלה עליו (=נחשב) כאילו קיים בכל רגע ורגע את "כל מצות ה'" (תרי"ג מצות).

האלישי"ך הקדוש מוסיף עוד רמז נפלא, ואומר שהתיבות "כל מצות ה'" הם בגמטריה **612**. ומאחר ופאמור יש לנו תרי"ג (=613) מצות שעלינו לקיים, ומצות ציצית היא כמובן אחת מהן. נמצא, שעל-ידי שהאדם מקיים את מצות ציצית, הוא יבוא לזכור את שאר המצות, שהם **612** מצות.

וזהו שאומר הכתוב: "והיה לכם לציצית... וזכרתם את כל מצות ה'". דהינו, על-ידי "והיה לכם לציצית" – כאשר אתם מקיימים את מצות ציצית, הנה על-ידי כך "וזכרתם" – תזכרו לקיים את "כל מצות ה'" (=612) – את שאר המצות שהקב"ה נתן לנו.

"ויאמר ה' אל משה עד אנה ינאצני..."

הרה"ק רבי יששכר דב בער מראדושיץ זצ"ל, הידוע בשם ה"סבא קדישא", היה קדוש ופרוש, והרבה בתעניות ובסיגופים. נודעה בעיקר עבודתו בטבילתו במקנה, והיה טובל אף בנהרות קפואים ומושלגים. והיה ידוע בדורו כבעל מופת גדול, שרבים נהרו לפתחו.

פעם אחת בא עז פנים אליו, אשר נשא מסוה חסידות על פניו, ועשה עצמו כאילו הוא מאנשי שלומו. וכל זאת, כדי לשחוק על התנהגותו בקדש של ה"סבא קדישא".

היה זה בליל שבת קדש, קודם הקידוש, וה"סבא קדישא" הלך לטבול במקנה, כדרכו בקדש. אותו עז פנים וחצוף, הוציא מחיקו בקבוק חתום יפה, אשר בתוכו הכניס מי רגלים, רח"ל. והיה נראה אותו הבקבוק, במראהו החיצוני, כזין משובח. והוא, בעזות מצח, נגש למשמשי הרב, ואמר להם: הבאתי יין משובח עבור הרבי, וראוי שה"סבא קדישא" יקדש על יין זה.

והנה, כאשר חזר הצדיק מהמקנה, כאשר דרכה כף רגלו על מפתן הבית, הרגיש מיד ברוח קודשו במעשי אותו נבל. מיד עמד ה"סבא קדישא", וצוה למשמשו שיטול מיד את הבקבוק מהשלחן, וצוה עליו לנענעו ולהוציאו מחוץ לבית. וכך עשה אותו שמש, כדברי רבו.

כאשר חזר השמש, אמר ה"סבא קדישא" בקול רם, כדי שישמע אותו חצוף: "כשם שנענעת את הבקבוק, כך ירעדו איברי העז פנים הלז, עם בניו עד שבע דורות". הדבר יצא מפיו הקדוש, ומיד אחזה את אותו בליעל רעדה ופלצות, ולא יכול היה לעמוד על רגליו, והחל לרעוד בכל גופו ללא הפסק, ומיד השליכוהו החוצה, בפקודת הצדיק. וכפי שאמר ה"סבא קדישא": אותו עז פנים נשאר במחלתו עד סוף ימיו, ולבד מזה ירד מנכסיו והיה בזוי ומבוזה כל ימיו בהסר-כל, וגם נתקיים בזרעו מה שאמר הרב, ועד שבע דורות אחריו היו כלם מרעידים, ונקראו בשם "המתנועעים".

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁלַח-לךְ אֶל שְׂדֵי יִתְּנוּ לָכֶם רְחִמִים "ראשי תיבות "ישראל" **כְּנִיסַת הַשְּׁבֹט: 19:20**

ערש"ק כב' סיון תשע"ו (16.6.17) **inei-zion.com** (ר"ת 21:15) **יְצִיאַת הַשְּׁבֹט: 20:34**

הַפְּטָרָה: "וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"שלח לך אנשים ויתרו את ארץ כנען..."

על הכתוב (דברים א', כב'), "ותקרבון אלי כלכם ותאמרו: נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו את הארץ", אומרים חז"ל הקדושים, שאמנם המרגלים, מצד עצמם, היו צדיקים ופשרים, אך בהיותם שליחים של עם ישראל, שמחשבתם היתה רעה (שהרי ישראל לא האמינו בה', שהבטיח להם את הארץ), הנה המחשבה הרעה הזאת של ישראל השפיעה על השליחים/המרגלים, שידברו סרה על הארץ, למרות שהיו המרגלים צדיקים.

וכפי דבריו הקדושים של המהר"ל מפראג: "באותה שעה פשרים היו (המרגלים). אבל, משנשלחו, והיו שלוחיהם של רשעים, למדו (המרגלים) ממעשיהם, ונעשו כפי המשלחים..."

וכן כותב גם "אור החיים" הקדוש: "אפשר לצד שכונת המשלחים (=ישראל) היתה רעה, תפעיל פועל רע בשליח (=במרגלים), ויחזור להיות 'שלוחו של אדם' – כמותו, ותולד בו תכונה רעה, מה שלא היתה בו קודם". רעיון קדוש זה, שהמשלח משפיע על השליח, מצינו גם בדברי ה"חתם סופר" (שלח לך), אלא שהוא מוסיף גם, שמטעם זה נכשלים שליחי ציבור בימינו. שכן, פונתם הרעה של המשלחים משפיעה עליהם לרעה. וכפי דבריו הקדושים: "נראה לי, דעיקר חטא (ה)מרגלים היתה מחמת פונת השולחים. כי הרבה מפסיד השליח על-ידי פונת המשלח, וכן יארע לשלוחי ציבור בימינו, בעונותינו הרבים".

אם כך, יש לנו לשאול, מהי אשמתם של המרגלים? שהרי למדנו שהיו צדיקים ופשרים, ורק מחמת פונתם הרעה של שולחיהם/בני ישראל, טעו ודברו סרה על ארץ ישראל. אם כן, מדוע שיענשו וימותו על-כך? אלא, אומר ה"חתם סופר", שמטעם זה צוה הקב"ה למשה "שלח לך אנשים" – לך לדעתך" (רש"י), כדי שיתכוננו המרגלים ללכת בשליחותו של משה, שהיתה על-פי ה', שאז לא תהיה מחשבתם הרעה של ישראל יכולה להשפיע עליהם.

רעיון קדוש זה מבואר ב"חידושי הרי"ם" (מכתבי החסידים): "המרגלים היו יכולים להציל את נפשם, בכך שיעשו שליחותם רק בשביל שדבר ה' אל משה לאמר 'שלח לך', ולא בשליחותם של בני ישראל, בבחינת (אבות ד', ד'): 'בטל רצונך מפני רצונו', והיו ניצולים גם הם וגם בני ישראל".

ומוסיף ואומר על-כך הרה"ק פינחס פרידמן: ונראה, כי רעיון נשגב זה יסודתו בהררי קדש. שהרי שנינו במשנה (ברכות לד'): "המתפלל וטעה, סימן רע לו. ואם שליח צבור הוא, סימן רע לשולחיו, מפני ששלוחו של אדם כמותו". הרי לנו דברים ברורים ומאירים כשמש, שאם האדם פועל על דעת עצמו, ההצלחה או הכשלון שלו, תלויים רק בעצמו. אבל אם הוא שליח צבור, כי אז ההצלחה והכשלון שלו תלויים רק בשולחיו/במי ששלח אותו. (שאם פונתם היתה רעה – יכשל בשליחותו. ואם פונתם היתה לטובה – יצליח), כפי שמפרשת המשנה: "מפני ששלוחו של אדם כמותו".

על-פי האמור נשכיל להבין מה שכתב ה"שפת אמת" (שנת תרל"א), בשם זקנו בעל "חידושי הרי"ם": "...אדוני אבי זקני מורי ורבי זצלה"ה (בעל "חידושי הרי"ם"), (היה) רגיל לומר: גם אדם המקים את מצות בוראו, שנשלח בעולם הזה כדי לעשות רצונו יתברך, נקרא שליח מצוה בודאי".

כלומר, ה"חידושי הרי"ם" מגלה לנו פאן רעיון נשגב ונפלא, שצריכים וחיבים אנו ללמוד ולהפנים בתוכנו תמיד. הנה, למרות שהמרגלים היו אנשים גדולים (במעלתם הרוחנית), כמו שכתוב: "כלם אנשים ראשי בני ישראל המה", ופרש רש"י: "כל (פעם שמוזכרת המלה) 'אנשים' שבמקרא, (מראה על) לשון חשיבות". ובכל זאת, מכיון שהלכו בשליחותם של ישראל, שכונתם היתה רעה, השפיעה אותה פונה עליהם לרעה. (ואילו היו הולכים בשליחותו של מקום/הקב"ה – לא היו נכשלים כלל).

כך ראוי לכל אחד מישראל לזכור תמיד, שהקב"ה שלח אותו לפאן, לעולם הזה, כדי שיעשה את רצונו יתברך. ואם יזכור האדם תמיד, בכל מעשיו, שהוא שליחו של הקב"ה, ויכון לקיים רצונו יתברך – כי אז, כונתו הטהורה של המשלח, הוא הבורא יתברך שמו, תשפיע על האדם, כדי שיוכל לעבוד את ה', ולמלא את רצונו בתכלית השלימות. אמן כן יהי רצון. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)
 "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, אשר אתם זנים אחריהם"

המפרשים עומדים על-כך ששלוש הפרשיות הראשונות, שבהן מוזכר **עמלק** הן: "וישלח", "בשלח" ו"שלח לך". הנה, בפרשה הראשונה, "וישלח" מוזכר **עמלק** (בראשית לו, יב): "ותמנע היתה פילגש לאליפו בן עשו ותלד לאליפו את **עמלק**". בפרשה השנייה, "בשלח", מוזכר **עמלק** (שמות יז, ח): "ויבא **עמלק** וילחם עם ישראל ברפידם". ובפרשה השלישית, פרשתנו, פרשת "שלח לך" (במדבר יג, כט): "**עמלק** יושב בארץ הנגב". ויש לומר, שלא בכדי **עמלק** מוזכר בשלוש פרשיות אלה דוקא, הבאות מהשרש "ש.ל.ח.". ונראה לומר, שכל זה בא לרמוז לנו שצריך לשלח(=לגרש) מקרבנו את **עמלק**, הוא ה"מ הרשע, המסמא לנו את העינים, כדי שלא נבחין בין טוב לרע. על-כן צריך להיזהר ממנו מאד. שכן, כך היא דרכו של **עמלק**: בהתחלה הוא בבחינת "תינוק", שלא מזיק, כמו שכתוב בפרשה הראשונה "ותלד...את **עמלק**". וכשאין נזהרים חלילה מה"תינוק" הזה, הוא כבר בא ונלחם בנו, כפי שכתוב בפרשה השנייה: "ויבא **עמלק** וילחם עם ישראל". וכאשר הוא נלחם בנו, ואין אנו מוכנים לקראתו (שהרי חשבנו שתינוק לפנינו) – הנה הוא מצליח לחדור ולשבת בבטחה בקרבנו, ועל-כן פתוב בפרשה השלישית: "**ועמלק** יושב בארץ הנגב". (ולכן, ביום הפיפורים מזהיר אותנו הקב"ה, שצריך לשלח ולגרש את השעיר, הוא עשו, אבי **עמלק**, כמו שכתוב: "והשעיר אשר עלה עליו הגורל לעזאזל יעמד חי...לשלח אתו לעזאזל המדברה").

אמנם יש עצה, כיצד להילחם כנגד **עמלק** כזה, והיא, על-ידי **שנקדש** את הלב ואת העינים לה' יתברך, וכמו שכתוב בפרשת ציצית (במדבר טו, לט): "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, אשר אתם זנים אחריהם". שכן, יש כאן מידה כנגד מידה: אם אנו נקדש את העינים כאן למטה בעולם הגשמי, יעזרו לנו מלמעלה, בשמים, **לפקוח** את העינים, ולהיזהר מאותו "תינוק", המסמא לנו את העינים, ומבקש לבוא ולשבת בקרבנו, ולשלוט בנו, חלילה. ועוד יש לומר, כי **עמלק** מופיע גם בפרשת "כי תצא" (דברים כה, יז): "זכור את אשר עשה לך **עמלק**...". אם כן, הפתרון והדרך לנצח את **עמלק**, יצר הרע – הבא אלינו פתינוק ("ותלד...את **עמלק**"), במטרה להילחם בנו ("ויבא **עמלק** וילחם") ולשבת בקרבנו ("**עמלק** יושב בארץ הנגב") – הוא לצאת כנגדו למלחמה ("כי תצא למלחמה"), בבחינת "הבא להורגך – השכם להורגו".

יהי רצון מלפני אבינו שבשמים, שנוכל, בעזרתו יתברך, להילחם ולנצח תמיד את **עמלק**, הוא יצר הרע, בזכות שמירת העינים והציאה למלחמה כנגדו – אמן כן יהי רצון. (ר' חי ציון מזרחי הי"ו)
 "דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת..."

על כפל הלשון בפתח פרשת ציצית, אומרים המפרשים: "דבר...ואמרת" – להזהיר גדולים על קטנים, שישמרו מצות ציצית, השקולה כנגד כל תרי"ג המצות שבתורה.

בענין זה מספרים חסידים: האדמורי"ם מבית רוז'ין היו נוהגים לעטוף את התינוקות מבני החדש ומעלה ב"ארבע נפשות". ומעשה ברבי דוד משה מצ'ורטקוב, בנו של רבי ישראל מרוז'ין, כשהיה תינוק. פעם אחת החל לבכות בקולי קולות בעריסתו, ובשום פנים אי-אפשר היה להרגיעו ולהשתיק את בכיו. נבהלה הרבנית ונכנסה לחדר בעלה הצדיק, ליטול ממנו עצה מה לעשות בתינוק, הבוכה ללא הפסק. "לכי נא ובדקי בציציות של הטלית הקטן, שהלבשת היום את הילד" – קרא הצדיק בקול רגוע, ושב לעין בספר שלפניו. מהרה הרבנית אל התינוק, וגילתה, שחוט אחד מן הטלית הקטן, שהלבשה באותו בקר את דוד משה הקטן, נקרע על-ידי וו בולט בקצה העריסה. מיד הסירה הרבנית את הטלית הקטן הפגומה, ועטפה אותו ב-"ארבע נפשות כשרות", וכהרף עין נרגע התינוק, והחל מתוך בעיניו הרכות והטובות. מאותו יום והלאה – מספרים חסידים רוז'ין – קראו לתינוק: "היהודי בעל הציצית", הלא הוא הצדיק רבי דוד משה מצ'ורטקוב. "חז"ל אומרים על מצות ציצית קטן, שמלבד שהציצית שקולה כנגד כל המצות כולן, וכל הלוש ציצית מקיים בכל רגע ורגע תרי"ג מצות, והציצית הקטן הוא בבחינת "אור מקיף" העוטף את האדם שלוּבשו, ומגן עליו מפני החיצונים(=כחות הטומאה), וכן הוא סגולה לזכרון שנאמר: "וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה'..." שבת שלום לכל בית ישראל!
 נא לשמור על קדושת הגיליון!

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁלַח-לְךָ אֶל שְׂדֵי יִתְּנוּ לָכֶם רְחִמִים "ראשי תיבות "ישראל" **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 19:20**

ערש"ק כב' סיון תשע"ו (16.6.17) **inei-zion.com** (ר"ת 21:15) **יציאת השבת: 20:34**

הַפְּטָרָה: "וישלח יהושע" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אתם" (טו' לט')

הגה"ק, בעל ה"בני יששכר", בהקדמתו המפורסמת ל"דרך פקודיך", אומר בשם האריז"ל הקדוש, שכל אחד מישראל חייב לקיים את כל תרי"ג (613) מצות הדאורייתא (=שבתורה), במחשבה דיבור ומעשה, כדי שיזכה לעשות לעצמו "חלוקא דרבנן", שהוא לבוש של אור לנשמה בעולם העליון. (לבוש זה מורכב מרמ"ח (=248) מצות "עשה" ומשס"ה (=365) מצות "לא תעשה"). ואם לא קיים האדם את כל המצות, חייב הוא לאחר מיתתו להתגלגל שנית ושלישית, ולרדת שוב לעולם הזה, עד שיקיים את כל המצות.

והנה, לכאורה הדבר תמוה. הרי אין לאדם אפשרות לקיים את כל תרי"ג (613) המצות! שהרי יש מצות ששיכות רק לכהן, וישנן מצות ששיכות רק ללוי, או לישראל, ואין לנו אפשרות לקימן. אם כן, לכאורה, נצטרך לחזור בגלגול של כהן או לוי או ישראל כדי להשלים מצות אלו. ומה יש באפשרותנו לעשות כדי להשלים את כל תרי"ג (613) המצות בגלגול אחד?

אומרים חכמי ישראל, שזהו מה שבקש אותו גר, כשאמר לשמאי: "למדני את כל התורה כלה, כשאני עומד על רגל אחת". כלומר, למדני לקיים את כל התורה כלה, את כל מצותיה – "על רגל אחת" – כלומר בפעם אחת, בגלגול אחד (בהיותי בחיים בעולם הזה), כדי שלא אצטרך להתגלגל להיות כהן או לוי, כדי להשלים את המצות שלא יכולתי לקיים בהיותי ישראל.

דחפו שמאי "באמת הבנין" שבידו. שכן, שמאי סבר שבאמת אי-אפשר לקיים את כל המצות בפעם אחת בעולם הזה, אלא צריכים לחזור בגלגול ולהשלים את החסר. אבל כשבא אותו גר להלל, נתן לו הלל עצה נפלאה כדי לא לחזור בגלגול, ואמר לו: "דעלך סני, לחברך לא תעביד (=מה ששנוא עליך – אל תעשה לחברך), וזהי מצות: "ואהבת לרעך כמוך", ו"זו כל התורה כלה" – אמר לו הלל.

ופנות הלל היתה: כאשר האדם מקיים את "ואהבת לרעך כמוך" – לאהוב כל יהודי כמו את עצמו, ובהיותו יודע שכל ישראל ערבים זה לזה, כגוף אחד בלב אחד – ממילא אם חברו מקיים מצוה מסוימת, שהוא לא יכול לקימה, נחשב לו כאילו הוא קיים מצוה זו.

ולמה הדבר דומה? לאדם שמניח תפילין בראשו ובזרועו. וכי שייך לומר שרק היד והראש קימו מצות תפילין, ושאר האיברים לא? ודאי שזה לא נכון! פיון שכל האיברים מחוברים בגוף אחד ובנפש אחת, ולכן נחשב כאילו כל האיברים קימו מצות תפילין.

וכן, כאשר איש ישראל מקבל עליו את "ואהבת לרעך כמוך", אזי נחשבים כל ישראל כאיש אחד, וממילא אם אחד קיים מצוה מסוימת, נחשב כאילו כל ישראל קימו מצוה זו. לכן, אפילו אם האדם אינו כהן, מפל מקום כאשר כהן מקיים מצוה, נחשב הדבר כאילו הוא קיים מצוה זו.

וזהו שאמר הלל לאותו גר: "דעלך סני, לחברך לא תעביד (=מה ששנוא עליך – אל תעשה לחברך) – פיון שעל-ידי מצות "ואהבת לרעך כמוך" תוכל לקיים את כל מצות התורה "על רגל אחת", כלומר בגלגול אחד... (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

"הננו ועלינו אל המקום אשר אמר ה' כי חטאנו" (יד' מ')

אמרו חז"ל: "שערי תשובה – לעולם פתוחין" (איכה רפה ג', לה). ואם כך מדוע, לא נתקבלה תשובת יוצאי מצרים, שהתחרטו על שהלכו אחר דברי המרגלים, וקראו: "הננו ועלינו אל המקום אשר אמר ה' כי חטאנו"? והרי יש כאן ("כי חטאנו") הפרה בחטא ווידוי!

משיב על-כך החכם דוד גולדמן, שהיה מזקני פולין, לאחר מלחמת העולם השנייה: תשובה אמיתית אינה חוזרת

לְעוֹלָם רִיקָם, כִּי שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה לֹא נִנְעָלוּ לְעוֹלָם בְּפָנֵי הַחוֹטְאִים. אֲךָ הַתְּנָאֵי הוּא, שֶׁהַחוֹטֵא מְכִיר בְּחֵטְאוֹ, וּמִתְחַרֵּט עָלָיו בְּלֵב שָׁלֵם. אוֹלָם, יוֹצְאֵי מִצְרַיִם, שֶׁנִּגְזַר עֲלֵיהֶם לָמוּת בַּמִּדְבָּר, וְלֹא לְהִיכָנַס לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, לֹא הִגִּיעוּ אוֹתָהּ שָׁעָה לְתְּשׁוּבָה אֲמִיתִית. שָׁכֵן, אָמְרוּ: "הִנֵּנוּ וְעֲלֵינוּ אֵל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר ה' כִּי חֵטְאֵנוּ". "ה'" (אָמַר) כִּי חֵטְאֵנוּ – אָנוּ לֹא חוֹשְׁבִים כִּךָ! מִשׁוּם כִּךָ, אֵין כָּאֵן תְּשׁוּבָה אֲמִיתִית מֵעוֹמֵק הַלֵּב, דְּבַר שֶׁהִיא מִתְקַבֵּל בְּשִׁמְיֵם בְּרָצוֹן. וְלָכֵן קוֹרֵא אֲלֵיהֶם מֹשֶׁה, בְּשֵׁם ה': "אֵל תֵּעָלוּ, כִּי אֵין ה' בְּקִרְבְּכֶם".
 "וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם (מֹשֶׁה) עָלוּ זֶה בִּנְגֹב וְעֲלִיתֶם אֶת הָהָר"

עַל הַפְּתוּב בַּפְּרָשָׁה (יג' יז): "וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם (מֹשֶׁה) עָלוּ זֶה בִּנְגֹב וְעֲלִיתֶם אֶת הָהָר", אוֹמֵר "כִּסֵּא הַרְחֵמִים", שְׂאֵין דְּבַר שְׂלֵא נִרְמָז בְּתוֹרָה, וּבְפִסּוּק זֶה רִמְזוּ מֹשֶׁה רַבְּנוּ עַל מַעֲשֵׂה נִקְדִּימוֹן בֶּן גּוּרִיּוֹן, עָלָיו מְסוּפָּר בַּגְּמָרָא (תַּעֲנִית דָּף יט): פֶּעַם אַחַת עָלוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לְרַגֵּל לִירוּשָׁלַיִם, וְלֹא הָיָה לָהֶם מַיִם לְשִׁתוֹת. הִלֵּךְ נִקְדִּימוֹן בֶּן גּוּרִיּוֹן אֲצֵל הַגְּמוֹן (=אִישׁ דָּת נוֹצְרִי) אַחַד שֶׁהָיָה שָׁם, וְאָמַר לוֹ: הִלּוּנִי שְׁתִּים עֲשֶׂרָה מַעֲיֵנוֹת מַיִם לְעוֹלֵי הָרְגֵלִים, וְאֲנִי אֲתֵן לָךְ שְׁתִּים עֲשֶׂרָה מַעֲיֵנוֹת מַיִם. וְאִם לֹא הִרְיִנִי נוֹתֵן לָךְ שְׁתִּים עֲשֶׂרָה כַּכְּרִי כֶסֶף. וְקִבַּע לוֹ זָמָן (אוֹתוֹ הַגְּמוֹן). כִּיִּן שֶׁהִגִּיעַ זָמָנוּ (שֶׁל נִקְדִּימוֹן בֶּן גּוּרִיּוֹן לְהַחְזִיר, אוֹ שְׁתִּים עֲשֶׂרָה מַעֲיֵנוֹת מַיִם, אוֹ שְׁתִּים עֲשֶׂרָה כַּכְּרִי כֶסֶף), וְלֹא יָרְדוּ גְשָׁמִים, בְּשַׁחֲרִית שְׁלַח לוֹ (הַהַגְּמוֹן לְנִקְדִּימוֹן בֶּן גּוּרִיּוֹן): שִׁגַר לִי אוֹ מַיִם אוֹ מַעוֹת שֵׁישׁ לִי בִידְךָ!

שְׁלַח לוֹ (נִקְדִּימוֹן בֶּן גּוּרִיּוֹן): עֲדִין יֵשׁ לִי שְׁהוֹת בַּיּוֹם. וְכֵן בְּצַהָרִים, וְכֵן בְּמִנְחָה שְׁלַח לוֹ (אוֹתוֹ הַגְּמוֹן): שִׁגַר לִי אוֹ מַיִם אוֹ מַעוֹת! שְׁלַח לוֹ (נִקְדִּימוֹן בֶּן גּוּרִיּוֹן): עֲדִין יֵשׁ לִי שְׁהוֹת בַּיּוֹם. לְגַלְגַל עָלָיו אוֹתוֹ הַגְּמוֹן, (ו)אָמַר: אֲפֹשֶׁר, כָּל הַשָּׁנָה כְּלָה לֹא יָרְדוּ גְשָׁמִים, וְעַכְשָׁיו יָרְדוּ גְשָׁמִים! מִיָּד נִכְנַס אוֹתוֹ הַגְּמוֹן לְבֵית הַמְּרַחֵץ בְּשִׁמְחָה. נִכְנַס נִקְדִּימוֹן בֶּן גּוּרִיּוֹן לְבֵית הַמְּקַדֵּשׁ כְּשֶׁהוּא עֹצֵב, וְנִתְעַטֵּף וְעָמַד בְּתַפְּיֵלָה, וְאָמַר לְפָנָיו: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, גְּלוּי וְיודֵעַ לְפָנֶיךָ שְׂלֵא לְכַבּוּדִי עֲשִׂיתִי, וְלֹא לְכַבּוּד בֵּית אֲבָא עֲשִׂיתִי, אֲלֵא לְכַבּוּדְךָ עֲשִׂיתִי כִּדִּי שִׁיְהִי מַיִם מְצוּיִין לְעוֹלֵי רְגֵלִים. מִיָּד עָלוּ עֵבִים וְיָרְדוּ לָהֶם גְּשָׁמִים, עַד שֶׁהָיוּ מְלֹאוֹת כָּל הַמַּעֲיֵנוֹת (שֶׁל אוֹתוֹ הַגְּמוֹן), וְהוֹתִירוּ. יָצָא אוֹתוֹ הַגְּמוֹן מִן הַמְּרַחֵץ, וְנִקְדִּימוֹן בֶּן גּוּרִיּוֹן יָצָא מִבֵּית הַמְּקַדֵּשׁ. כְּשֶׁפָּגְעוּ זֶה בְּזֶה, אָמַר לוֹ (הַהַגְּמוֹן): תֵּן לִי דְמֵי מַיִם יוֹתֵר שֵׁישׁ לִי בִידְךָ! יוֹדֵעַ אֲנִי שְׂאֵלְהֵיךָ לֹא הִרְעִישׁ אֶת הָעוֹלָם אֲלֵא בְּשִׁבְלֵךְ, אֲלֵא (=אוֹלָם) עֲדִין יֵשׁ לִי פִתְחוֹן פֶּה עָלֶיךָ שְׂאוּצִיא מִמֶּךָ מַעוֹתִי, (מִשׁוּם) שֶׁכָּבֵר שֶׁקָּעָה חֲמָה (וְעֵבֵר הַזָּמָן שֶׁקָּבַעְנוּ), וּמַיִם בְּרִשׁוֹתֵי יָרְדוּ (=הִגְשָׁם יָרַד בְּזָמָן שְׁלִי, מִשְׁמַע לְאַחַר הַשְּׁקִיעָה). חֲזַר וְנִכְנַס נִקְדִּימוֹן בֶּן גּוּרִיּוֹן לְבֵית הַמְּקַדֵּשׁ, וְנִתְעַטֵּף וְעָמַד בְּתַפְּיֵלָה, אָמַר לְפָנָיו: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, הוֹדַע שֵׁישׁ לָךְ אֶהוּבִים בְּעוֹלָמְךָ (וּכְשֶׁם שֶׁעֲשִׂיתִי לִי נִס בְּרֵאשׁוֹנָה, כִּךָ עֲשֵׂה לִי נִס בְּאַחֲרוֹנָה). מִיָּד (נִשְׁבַּח הָרוּחַ) וְנִתְפָּזְרוּ הָעֵבִים, וְזָרְחָה הַחֲמָה. אָמַר אוֹתוֹ הַגְּמוֹן: אֲלֵמְלֵא שְׁנַקְדָּה (=זָרְחָה) חֲמָה, הָיָה לִי פִתְחוֹן פֶּה עָלֶיךָ שְׂאוּצִיא מִמֶּךָ אֶת מַעוֹתֵי... (וּמִסְפָּרַת הַגְּמָרָא) וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ 'נִקְדִּימוֹן' שְׁנַקְדָּרָה (=זָרְחָה) חֲמָה בְּעִבּוּרוֹ.

אוֹמֵר "כִּסֵּא הַרְחֵמִים", שֶׁכָּל זֹאת רָאָה מֹשֶׁה רַבְּנוּ בְּרוּחַ קוֹדֶשׁוֹ, וְרִמְזוּ עַל-כֵּךָ בְּאוֹמְרוֹ: "וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם (מֹשֶׁה) עָלוּ זֶה בִּנְגֹב וְעֲלִיתֶם אֶת הָהָר, וְרֵאִיתֶם אֶת הָאָרֶץ מֵהָהָר וְאֵת הָעָם הַיֹּשֵׁב עָלֶיהָ הַחֹזֵק הוּא הַרְפָּה הַמַּעֲט הוּא אִם רַב".
 "נִגְב" – רֵאשֵׁי תִיבוֹת נִקְדִּימוֹן בֶּן גּוּרִיּוֹן, "זֶה" גְּמָטְרִיָּה יב', רִמְזוּ ל-יב' (=12) מַעֲיֵנוֹת הַמַּיִם שֶׁלָּוָה נִקְדִּימוֹן בֶּן גּוּרִיּוֹן מֵאוֹתוֹ הַגְּמוֹן. "וְעֲלִיתֶם אֶת הָהָר" – אֵין הָר, אֲלֵא יְרוּשָׁלַיִם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר: "יְרוּשָׁלַיִם הָרִים סְבִיב לָהּ", וְזֶה רִמְזוּ לְעוֹלֵי הָרְגֵל, שֶׁעָלוּ לִירוּשָׁלַיִם. "הַרְפָּה" – רִמְזוּ לְאוֹתוֹ הַגְּמוֹן, שֶׁנִּחְלַשׁ לְאַחַר שִׁירְדוּ הַגְּשָׁמִים. "הַמַּעֲט" – רֵאשֵׁי תִיבוֹת הַמַּעֲשִׂים טוֹבִים, שֶׁהָיוּ בְּיַד נִקְדִּימוֹן בֶּן גּוּרִיּוֹן, שֶׁהֵם "רַב" (=רַבִּים), וּבִזְכוּתָם זָכָה שֶׁנַּעֲשֶׂה לוֹ נִס.
 "וְלֹא תִתּוֹרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם"

אוֹמְרִים חו"ל: "עֵינַיִם רוֹאוֹת, וְלֵב חוֹמֵד וְכָלִי מַעֲשֵׂה גוֹמְרִים... (כִּךָ בָּאִים לְיַד הָעֵבִירָה בְּפוּעֵל). וְעַל-כֵּן, יִשְׁפִּיל הָאָדָם אֶת עֵינָיו כְּלָפֵי מְטָה. וְזֹאת, כְּפִי שְׂרָמְזָה הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה (בְּרֵאשִׁית לַח, כֹּא): "אֵיךְ הַקְּדוּשָׁה, הוּא בְּעֵינַיִם עַל הַדְּרָךְ" – הֵיכֵן הִיא הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הָאָדָם? – "הוּא בְּעֵינַיִם עַל הַדְּרָךְ", כְּאֲשֶׁר שׁוֹמֵר הוּא אֶת עֵינָיו בְּדְרָךְ...
 מְסוּפָּר עַל הַגָּאוֹן רַבִּי אֱלִיהוּ זצ"ל, שֶׁפֶּעַם נָגַשׁ אֵלָיו בַּחֹר מֵהִישִׁיבָה, וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ רִשׁוֹת לְנִסּוּעַ לְחַתוּנָה שֶׁל קְרוֹבוֹ. שָׁאֵל אוֹתוֹ רַבִּי אֱלִיהוּ: "הֵאֵם אַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁתִּשְׁמַר שֵׁם הַצְּנִיעוּת, וְשִׁלָּא תִהְיֶה שֵׁם שׁוֹם תְּעַרְוֵבֵת שֶׁל נָשִׁים וּגְבָרִים?"
 הַתְּחִיל הַבְּחוֹר לְגַמְגֵם, וְאָמַר: "אָבִי, אֲנִי וְאֲנִי נֹשֵׁב בְּשִׁלְחָן נְפָרֵד, וְ"לִי זֶה לֹא יִזְיק...".

רַבִּי אֱלִיהוּ הוֹדַעַנָּה בְּשׁוֹמְעוֹ אֶת דְּבָרֵי הַתְּלִמִּיד, וּמִיָּד עָנָה לוֹ: "אֲנִי כְּבָר לְמַעַלָּה מִגִּיל שְׁמוֹנִים שָׁנָה, וּבְעֵין אַחַת אֲנִי עוֹר, וְלִמְרוֹת זֹאת, כְּשֶׁאֲנִי עוֹבֵר בְּרַחוּב, אֲנִי מִתְּמַלֵּא פֶחֶד, שֶׁמָּא אֲכַשֵּׁל בְּהַסְתַּכְלוֹת אִסוּרָה. וְאַתָּה, בַּחֹר צְעִיר, עִם שְׁתֵּי עֵינַי בְּשֶׁר אוֹמֵר לִי "לִי זֶה לֹא יִזְיק"!?.."

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פרשת השבוע: שלח-לך אל שדי יתן לכם רחמים ראשי תיבות "ישראל" **כניסת השבת: 19:20**

ערש"ק כב' סיון תשע"ו (16.6.17) **inei-zion.com** (ר"ת 21:15) **יציאת השבת: 20:34**

הפטרה: "וישלח יהושע" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת..." (טו' לח')

בכל בקר, סמוך לתפילת שחרית, אנו מתעטפים בטלית גדולה, ומברכים: "אשר קדשנו במצותיו, וצונו להתעטף בציצת".

נשאלת השאלה: מדוע איננו מברכים "להתעטף בטלית"? והלא אנו מתעטפים לתפילה בטלית ולא בציצת! אלא – אומרים חכמי ישראל – בכונה תחילה קבעו אנשי כנסת גדולה, מסדרי הברכות למיניהן, שיברכו על לבישת טלית גדולה, דוקא בברכה "להתעטף בציצת". בכך בקשו ענקי הרוח הקדמונים להדריך כל אדם מישראל, שינהג תמיד באורח חיים של **ענוה וצניעות**, כמו הציציות הקבועות בטלית, והנתונות כל הזמן בשפלות ונגררות תמיד כלפי מטה. ומשום כך אנו מרוממים את הציציות משפלותן, ומברכים עליהן – לומר לך שתכונה זו של **ענוה וצניעות** מבורכת.

ובענין זה אמרו חז"ל במסכת עירובין (יג, עב): "כל המשפיל עצמו, הקדוש ברוך הוא מגביהו. וכל המגביה עצמו, הקדוש ברוך הוא משפילו. כל המחזר על הגדולה, הגדולה בורחת ממנו. וכל הבורח מן הגדולה, הגדולה מחזרת אחריו".

"והיה לכם לציצית וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה'" (טו' לט')

כותב פאן רש"י: וזכרתם את כל מצות ה" – המנין (=הגימטריה) של המלה "ציצית" הוא שש מאות (600). ועוד שמונה חוטים, וחמשה קשרים המצויים בכנפות הציצית, שהם יחד שלש עשרה (13), סך-הכל שש מאות ושלש עשרה (613), כמנין תרי"ג המצות שבתורה. ועל-כך אומרים חז"ל: כל המקיים מצות ציצית – מעלה עליו (=נחשב) כאילו קיים בכל רגע ורגע את "כל מצות ה'" (תרי"ג מצות).

"ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, אשר אתם זנים אחריהם".

על הכתוב: (שמות יז' יא): "והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל, וכאשר יניח ידו וגבר עמלק" שואלים חז"ל: וכי ידיו של משה עושות מלחמה, או שוברות מלחמה (=שוברות את כח ישראל במלחמה)? – אלא (עונים חז"ל), לומר לך, שכל זמן שהיו ישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדים את לבם לאביהם שבשמים – היו מתגברים, ואם לאו – היו נופלים.

ידוע ומפורסם מהספרים הקדושים, ש"עמלק" רומז על היצר הרע, המפיל את האדם ברשתו. והנה ידוע, שכאשר האדם נמצא בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, הוא אינו צריך לחשוש כל-כך מכוחו של "עמלק" (=היצר הרע), כמו שאמרו חז"ל (סוכה נב): "אם פגע בך מנוול זה (=היצר הרע) – מושכהו לבית המדרש. אם אבן הוא (=היצר הרע) – (הוא) נימות, (ו)אם ברזל הוא – (הוא) מתפוצץ".

ולכן, עיקר כחו של עמלק הוא כאשר איש ישראל מסתובב בדרכים. או אז האדם צריך שמירה יתרה. וזהו שאמרה התורה הקדושה (דברים כה, יז): "זכור את אשר עשה לך עמלק... אשר קרף בדרך" – עיקר הסכנה מצד עמלק הוא "אשר קרף בדרך" (כאשר הוא "יפגוש" אותך במקרה בדרך).

אולם אמרו חז"ל: יש עצה אחת להילחם כנגד עמלק זה, הנלחם אתנו בדרכים, והיא על-ידי שנקדש את הלב ואת העינים לה' יתברך, וכמו שכתוב בפרשת ציצית (במדבר טו, לט): "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, אשר אתם זנים אחריהם".

והנה ידוע מה שכתוב בירושלמי (ברכות ט'): "אמר ר' לוי: ליבא ועינא תרין סרסורין דחטאה" (=הלב והעינים הם שני סרסורי (=מתוכי) עבירה), ועוד ממשיך הכתוב: אומר הקב"ה לאדם (משלי כג, כו): "תנה בני לבך לי, ועיניך

דרכי תצוננה", "אי יהבית לי לבך ועיניך, אנא ידע שאת לי" – אומר הקב"ה: אם אתה נותן לי את לבך ועיניך, אני יודע שאתה כלך שלי.

ואם כן, נמצא שעיקר עבודתו של איש ישראל הוא להקדיש את לבו ואת שתי עיניו לה' יתברך, כי אז מעיד עליו הקב"ה: "אתה כלך שלי". וזהו שאמרו חז"ל במתק לשונם: "כל זמן שהיו ישראל מסתכלין כלפי מעלה" – "מסתכלין" דוקא, שמקדשים את עיניהם להסתכל רק כלפי מעלה לה'. "ומשעבדים את לבם לאביהם שבשמים" – שמוסרים גם את לבם לה' – "היו מתגברים" על עמלק, הוא יצר הרע.

ולכן חובה קדושה היא לאדם הרוצה לקדש את עצמו, שיזהר ביותר כשהוא מתהלך בחוץ, בדרכים, שלא להסתכל על הנשים ההולכות בפריצות, שכן אמרו חז"ל: "עינים רואות, ולב חומד וכלי מעשה גומרים..." (כף באים לידי העבירה בפועל).

ועל-כן, ישפיל עיניו למטה. ולכך התכונה התורה הקדושה (בראשית לח, כא): "איה תקדשה הוא בעינים על הדרך" – היכן היא הקדושה של האדם? – "הוא בעינים על הדרך", כאשר שומר הוא את עיניו בדרך... (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינתס פרידמן)

"כי דבר ה' בזה ואת מצותו הפר, הכרת תכרת הנפש ההוא עונה בה"

אמרו חז"ל: בעון ביזוי תלמידי חכמים – חרבה ירושלים, כפי שנאמר במסכת שבת (קיט'): "לא חרבה ירושלים, אלא בשביל שביוזו תלמידי חכמים... אמר רבי יהודה, אמר רב: כל המבונה תלמיד חכם, אין רפואה למכתו". חרבה מסופר על גדל עונו של המבונה תלמידי חכמים, אבל אחד המקרים הקשים של ביזוי תלמיד חכם ארע לפני כ-460 שנה בעיר סלוניקי, ונכתב על-ידי רבי מרדכי מאושמינא ב'אגרת החלום' הנוראה והמפורסמת, שכתב והשאיר אחריו כצוואה לדורות.

באגרת מסופר על מעשה נורא, באיש בליעל אחד, שהרב יוסף בן לב הוציא פסק דין נגדו. והנה, לאחר מכן, כאשר פגש אותו איש בליעל את המהר"י בן לב ברחוב, עמד וסטר לו על לחיו, לעיני קהל ועדה. ואף אחד מהאנשים שם לא מחה בידו, משום שהיה עשיר גדול, תקיף ואלים.

כאשר הגיע המהר"י בן לב לפני חנות של מוכר בשמים אחד, קרע את בגדיו, ואמר: "שומו שמים על זאת". והנה, באותו לילה נכנס אותו הבשם לחנותו, כשנר בידו, וראה שם עכבר. כאשר נסה להתקרב אליו, התלקחה הסחורה שבחנות, ופרצה דליקה גדולה.

באותה דליקה עלו באש כחמשת אלפים בתים של יהודים, וכמה בתי כנסיות ובתי מדרשות. מספר ההרוגים הגיע ל-314, שהוא כמנין אחד משמותיו של הקב"ה ("שדי").

בהמשך אותה 'אגרת החלום' מספר רבי מרדכי מאושמינא, שבא אליו בחלום איש הדר, בתואר פנים וזקנו מגודל, ואמר לו: 'הנני מגלה לך נסתרים'. תדע לך שאני מהר"י בן לב, ובעת שהייתי בחיים בזה העולם, ישבתי על כסא דין, לשפוט בין איש ובין רעהו. ובאו אלי שני אנשים בדבר איזה משפט, ויצא אחד מהם חיב. ולא רצה אותו האיש לצית לדין, מחמת שהיה איש אלים. אז הזהרתי אותו באזהרה הידועה, ויצאתי לחוץ. ויצא אותו חיב והכה אותי על לחיי. וענני זה תקיף על עצמותי עד היום, ואין לו שום תקומה עד היום. ונגזר עליך, שאתה מיוצאי צאצאיו, לתקן אותו ותהיה לו תקומה על זה...

אז נרתעתי ונשתוממתי, ונשארתי כאבן דומם בערך רבע שעה. לאחר שזה נגע בפני, ואמר לי: "מה זה שתקת?" אז התחלתי לבכות מאד, ואמרתי: "לא ידעתי במה אתקן אותו, כי אין לי ידיעה בייחודים ובכפונות". אז אמר לי המהר"י בן לב: "תדע, שגם נגזר עליך, שתקנה את הספר 'שו"ת מהר"י לב', ותלמד אותו בקביעות, עד שיהיה שגור על פיך, מראשו ועד סופו. אז תהיה תקומה אליו, ויוכל לעלות ממדרגה למדרגה". אמרתי לו: "כמה אלמד התשובות הנ"ל, עד שתהיינה שגורות על פיי?" אמר לי: "לא פחות מארבע שנים..."

(יש לציין, שהחלום הנורא המתואר באגרת, נכתב כמאה וחמישים שנה לאחר ביזוי המהר"י בן לב, שבקבות אותו ביזוי תלמיד חכם התרחש האסון הגדול על יהדות סלוניקי)...

נא לשמור על קדושת הגיליון!

שבת שלום לכל בית ישראל!

"מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי"

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁלַח-לךְ אֶל שְׂדֵי יִתְּן לָכֶם רְחִימִים "ראשי תיבות "ישראל" **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 19:20**

ערש"ק כב' סיון תשע"ו (16.6.17) **inei-zion.com** (ר"ת 21:15) **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 20:34**

הַפְּטָרָה: "וישלח יהושע" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת על כנפי בגדיהם לדרתם"

על הכתוב, "דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת על כנפי בגדיהם לדרתם", שואלים חז"ל, מדוע נכתבה המלה "לדרתם" ללא האות ו' הרי, לכאורה, היה צריך להיות כתוב "לדורותם".

אומר על-כך הוהר הקדוש: המלה "לדרתם", החסרה את האות ו', באה לרמוז לנו על "דירתם" של ישראל, כדי לומר לנו כי לציצית יש תפקיד משלים בבית היהודי, בנוסף לתפקיד המזוזה. שכן, המזוזה היא פידוע שמירה ממלאך המות, התיבה "מזוזות" רומזת על 'זו מות'. אולם, במזוזה יש רק שתי פרשיות ("שמע" ו"והיה אם שמע"). על-כן צוה הקב"ה ללבוש ציצית, כדי שיהיו לאדם כל שלש הפרשיות בדירתו, בבחינת (קהלת ד', יב): "והחוט המשלש לא במהרה ינתק".

והנה, כאשר האדם מתעטף בציצית, ויוצא מפתח דירתו שלם, הקב"ה שמת. שכן, המלאך המשחית זו משם, וכך נצל אותו אדם מכל נזק ומכל משחית. כפי שמובא בזוהר (זוהר חדש מדרש רות): "פֶּתַח הַמְּצוּיִן בְּמִזְוָה – אֵין מְזִיק, וְאֵין שָׁטָן וְאֵין פְּגַע רַע מִתְקָרֵב אֵלָיו, מִפְּנֵי שֶׁהַקֶּב"ה שׁוֹמֵר הַפֶּתַח. (ו) אֶפִּילוּ בְּשַׁעַר שְׁנֵיתָן רְשׁוּת לְמִלְאָךְ הַמְּשַׁחֵת לְחַבֵּל, (כְּאֲשֶׁר הוּא) זֹקֵף עֵינָיו, וְרוֹאֵה שְׁמֵי שְׂדֵי' (בְּמִזְוָה) עוֹמֵד עַל הַפֶּתַח (אֵין הוּא נִכְנָס לְאוֹתוֹ בֵּית), כְּדַכְתִּיב: 'וְלֹא יִתֵּן הַמְּשַׁחֵת לְבֹא אֶל בְּתִיכֶם לְגַגְף'. לְפִיכֶךָ, צְרִיךְ הָאָדָם שֶׁיְהִי תָמִיד מְצוּי בְּמִצּוֹת מִזְוָה" וְהוּו שְׁכַתוֹב: "לְדִרְתָּם" – אֶל תִּקְרָא "לְדִרְתָּם", אֶלֶּא לְ"דִרְתָּם" – בְּשִׁבִיל דִּירְתוֹ שֶׁל הָאָדָם, שֶׁיְהִי שֵׁם שְׁלֵם, וְיֵצֵא מִפֶּתַח בֵּיתוֹ כְּשֶׁהוּא "עֲטוּף" וּמוֹגֵן בְּשִׁלְשׁ פְּרָשִׁיּוֹת – "שְׁמַע", "וְהָיָה אִם שָׁמַע" ו"צִיצִית".

"והיה לכם לציצית וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה'"

על הכתוב "והיה לכם לציצית... וזכרתם את כל מצות ה'", אומר רש"י: המנין (=הגימטריה) של המלה "ציצית" הוא **שש מאות** (600). ועוד שמונה חוטים, וחמשה קשרים המצויים בכנפות הציצית, שהם יחד שלש עשרה (13), סך-הכל **שש מאות ושלש עשרה** (613), כמנין **תרי"ג** המצות שבתורה. ועל-כן אומרים חז"ל: כל המקיים מצות ציצית – מעלה עליו (=נחשב) כאלו קיים בכל רגע ורגע את "כל מצות ה'" (**תרי"ג** מצות התורה).

והנה, על גדל מעלת הציצית מצינו בגמרא (מנחות מד'): "...מעשה באדם אחד שהיה זהיר במצות ציצית. שמע שיש זונה (אחת) בפרכי הים שנוטלת ארבע מאות זהובים בשכרה. שגר לה ארבע מאות זהובים, וקבעה לו זמן. כשהגיע זמנו, הלך וישב על הפתח (=פתח ביתה). נכנסה שפחתה ואמרה לה: אותו אדם ששגר לך ארבע מאות זהובים בא וישב על הפתח. אמרה לה: יכנס. נכנס. הציעה לו שבע מטות – שש של כסף ואחת של זהב. ובין כל אחת ואחת סלם של כסף, ועליונה של זהב. ועלתה וישבה על גבי העליונה (כשהיא) עירומה. ואף הוא עלה לישב עירם כנגדה. באו ארבע ציציותיו וטפחו לו על פניו.

נשטט וישב על גבי קרקע. ואף היא נשטטה וישבה על גבי קרקע. אמרה לו: גפה של רומי (=נשבעה בחיי המלך הרומאי), שאין אני מניחתך, עד שתאמר לי מה מום ראית בי. אמר לה: העבודה (=לשון שבועה), שלא ראיתי אשה יפה כמותך, אלא מצוה אחת צוה אלהינו וציצית שמה. וכתוב בה, "אני ה' אלהיכם" (במדבר טו), שתי פעמים – אני הוא שעתידי לפרע, ואני הוא שעתידי לתן שכר. ועכשיו נדמו עלי כארבעה עדים. אמרה לו: העבודה, שאיני מניחתך עד שתאמר לי מה שמך, ומה שם עירך, ומה שם רבך, ומה שם בית מדרשך שאתה לומד בו תורה. כתב ונתן בידה. עמדה וחלקה כל נכסיה – שליש למלכות, ושליש לעניים, ושליש נטלה בידה, חוץ מאותן מצעות (=סדינים), ובאה לבית מדרשו של רבי חייא. אמרה לו: רבי, צוה עלי ויעשוני גיורת. אמר לה: בתי, שמא עיניך נתת באחד מן התלמידים? הוציאה הכתב מידה ונתנה לו. אמר לה, לכי זכי במקחך. אותן

מצעות שהציעה לו באסור – הציעה לו בהתר. זה מתן שכרו בעולם הזה, ולעולם הבא איני יודע כמה".
 (לפני קריאת שמע, וכן כשיאמר... **מארבע כנפות כל הארץ**, יקבץ כל **ארבע כנפות הטלית**, ויאחזם בידו
 השמאלית, כנגד **הלב** שהוא בשמאל, ותעשה כך עד שתאמר 'ודבריו חיים וקיימים ונאמנים ונחמדים לעד'.
 (בן איש חי, הלכות שנה ראשונה, פרשת שמות)

והטעם לכך ששמים את **ארבע** הציציות כנגד **הלב** הוא כיון שמספר החוטים בארבע כנפות הציצית הוא **לב**
 (8=32 כפול 4). והרי כל המקיים מצות **ציצית** כאילו קיים בכל רגע ורגע את כל מצות התורה, והתורה, היא
 בבחינת ה"**לב**" המחיה את כל הגוף בכל רגע ורגע. ידוע שהתורה מסתיימת באות **ל'** "... לעיני כל ישראל",
 ומתחילה באות **ב'** "בראשית ברא..." אותיות המצטרפות למלה "**לב**" – כדי לרמוז לנו שכשם שאין להפסיק
 את הלמות הלב בגופנו אפילו למשך שנה אחת, כך איננו רשאים להפסיק כל ימי חיינו את לימוד התורה.
 "ותשא כל העדה ויתנו את קולם, ויבכו העם בלילה ההוא" (יד' א')

אומרים חז"ל: כל ישראל, דהינו ששים רבוא איש, התחילו לבכות בקול, ואמרו: הנה אנו הולכים ליפול בידי
 יושב הארץ. ואז כלם געו בבכי. אמר להם הקב"ה: אתם בוכים בכיה של חינוך, חייכם שאקבע הלילה הזה (שהיה
 ליל תשעה באב) ליום בכיה לדורות.

באותה שעה נגזרה הגזירה, **שיחרבו** ביום הזה בית המקדש הראשון ובית המקדש השני. וכן, מאותו ליל תשעה
 באב ואילך, במשך כל ארבעים השנים, היו מתים הרבה אנשים בכל תשעה באב. וכך היה: ערב תשעה באב היה
 משה מכריז בכל המחנה, שיצאו כלם ויחפרו קברים לעצמם וישכבו שם, שלא יהיה מי שיקברם. ולמחרת, ביום
 תשעה באב, היה מוציא פרוזים, שכל מי שנשאר בחיים, יצא מקברו.

וכל אותם אלו **שמתו**, מיתתם היתה כמו מיתת המרגלים, שהיתה תולעת יוצאת מטבורם ונכנסת לפיהם והיתה
 הורגת אותם. וגזירה רעה זו ארכה שלשים ושמונה שנים, עד תום כל הדור שהיו בני עשרים ועד ששים שנה.
 ומאחר והיו שש מאות אלף ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים איש, הרי נמצא **שמתו** כל ליל תשעה באב בין
 חמשה עשר לששה עשר אלף איש.

ובשנה האחרונה, שהיתה שנת הארבעים, נכנסו כלם לקבריהם כבכל שנה, בידיעה שהם הולכים למות.
 וכשהאיר היום, יצאו כלם חיים. והיו תמהים ואומרים, שמא טועים הם ביום, ואולי אין זה יום תשעה באב...
 ובלילה השני נכנסו שוב לתוך קבריהם, בגלל הספק (וכך עשו עד ט"ו באב), וכשראו שאינם מתים, והלבנה
 במילואה (ב' ט"ו בחדש הלבנה מלאה), הבינו שהקב"ה בטל את הגזירה, ועשו אותו היום **ליום טוב**, והוא יום
ט"ו באב.

"מראשית ערסתיכם תתנו לה" (טו' כא)

הגאון רבי משה סופר, בעל ה"חתם סופר", הרבה לכתוב ברבים על חשיבות חינוך הילדים הרפים לתורה וליראת
 שמים. בין השאר, היה דורש על הכתוב שלפנינו: "מראשית ערסתיכם תתנו לה" – בעוד ילדכם נמצא
 בראשית חייו ומוטל בעריסה, דאגו נא לנטוע בלבו אהבת תורה ויראת שמים, ואל תדחו זאת לעתיד קרוב או
 רחוק! כי בחינוך הילדים תופס הפלל "יפה שעה אחת קודם", וככל שמקדימים לפעול ולהשפיע על הילד הרך,
 גדל הסיכוי שהחינוך יניב פרי הילולים לשם ולתפארת.

"וראיתם אתו..."

ב'ג' חול המועד סכות, הרגיש הגאון רבי אליהו מוילנא, שקרובה שעת פטירתו מן העולם. ואף שחש אותה
 שעה חולשה יתרה, אחז בשארית כוחותיו בארבע כנפות ציציותיו, ואמר: כתוב בתורתנו הקדושה: "וראיתם אתו
 וזכרתם את כל מצות ה'", ושנינו (=ולמדנו) בירושלמי ברכות (א', ב'): "וראיתם אתם" לא כתוב כאן, אלא –
 "וראיתם אתו" (=את הקב"ה) – להגיד, שכל המקיים מצות ציצית, זוכה ורואה את פני השכינה בעת פטירתו.
 הגאון פריץ בבכי מר, ושפתיו לחשו: מה קשה עלי הפרידה מהעולם הזה. שפן, בשכר פרוטות (מחיר "ציצית
 קטן") אדם זוכה לקבל פני השכינה, ואילו בעולם האמת, שאני עובר אליו עתה, אפילו ירתום האדם את כל
 כוחותיו, לא יוכל להשיג שכר מצות "ציצית קטן", שבעולם הזה.

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!